

**Affektiivisuuden kielellinen ilmaiseminen Oikotie Asunnot
-Facebook-sivuston kommentoinnissa**

Susanna Kokko
Tampereen yliopisto
Kieli-, käännös- ja kirjallisuustieteiden yksikkö
Suomen kielen tutkinto-ohjelma
Pro gradu -tutkielma
Toukokuu 2016

KOKKO, SUSANNA: Affektiivisuuden kielellinen ilmaiseminen Oikotie Asumot -Facebook-sivuston kommentoinnissa

Pro gradu -tutkielma, 65 sivua
Toukokuu 2016

Tässä työssä tutkitaan sitä, miten yhteisöpalvelu Facebookin kommentoinnissa ilmaistaan kielellisesti affektiivisuutta. Tarkemmassa fokuksessa on Oikotie Oy:n Facebook-sivusto *Oikotie Asumot*, joka välittää sivustollaan kiinnostavia asuntoilmoituksia. Näihin julkaisuihin sivuston seuraajilla ja muilla asiasta kiinnostuneilla on mahdollisuus kirjoittaa kommentteja, eli kommentoida. Tämän tutkimuksen tarkastelu kohdistuu näihin kommentteihin, ja tarkemmin siihen, miten niissä ilmaistaan kielellisesti affektiivisuutta, eli tässä kohdassa asennoitumista ja tunteita. Tutkimuskysymykset ovat: millä kielen keinoilla affektiivisuutta ilmenetään *Oikotie Asumot* -sivuston Facebook-kommentoinnissa ja miten affektiiviset kielenaineokset liittyvät kirjoittajien pyrkimyksiin. Ensimmäinen tutkimuskysymys on tärkein tutkimuskysymys, jonka piirteitä tarkastellaan analyysiluvussa. Jälkimmäisen tutkimuskysymyksen vastausta pohditaan tarkemmin päätelmät-luvussa. Tutkimuksen teoreettinen tausta liittyy systeemis-funktionaaliseen kielikäsitteeseen. Pohjalla vaikuttavat interpersoonainen ja ideationaalinen metafunktio. Interpersoonainen metafunktio liittyy affektiivisuuden vuorovaikutukselliseen puoleen, kun taas ideationaalinen metafunktio liittyy nimeämisen keinoihin kommentoinnissa.

Tutkimusaineisto koostuu *Oikotie Asumot* -Facebook-sivuston kommenteista, jotka on kerätty systemaattisesti kolmen kuukauden ajalta joulukuun 2015 ja helmikuun 2016 välillä. Aineistoon on otettu mukaan kaikki sivuston julkaisut kommentteineen. Tällä taataan tutkimustuloksen autenttisuus. Julkaisut, jotka eivät ole saaneet kommentteja, on perustellusti jätetty aineiston ulkopuolelle, koska tavoitteena on tutkia kommentointia. Tutkimus on tyyliltään eklektinen, ja tutkimusmenetelmä perustuu siihen, että aineistosta poimitaan ne affektiiviset merkitykset, jotka korostoisimmin nousevat kommenteista esiin. Tällä menetelmällä aineiston affektiivisistä merkityksistä pyritään antamaan mahdollisimman kattava kuva.

Tutkimuksen analyysissa tarkastellaan kuutta eri osa-aluetta: affektiivisiä kysymyslauseita, partikkeleita, interjektioita, liitepartikkeleita, korostavia adjektiiveja ja nimeämisen keinoja. Jokaisella tasolla pyritään antamaan kuva siitä, miten ja millaista affektiivisuutta kyseinen leksikaalis-syntaktinen keino ilmentää. Affektiiviset kysymyslauseet perustuvat tyypillisimmin negatiivissävytteisiin affektiivisiin merkityksiin. Partikkeleista affektiivisuutta ilmentävät tässä aineistossa *kyllä, jo, aina, nyt, aivan, ihan, että, kun, vain, vaan* ja *sitten*. Liitepartikkeleiden tasolla affektiivisesti merkittäviä ovat tässä aineistossa *-han* ja *-pa* -liitepartikkelit. Tämän tutkimuksen kohdalla yleisimpiä affektiivisiä merkityksiä, joita kommenteissa ilmenetään, ovat hämmästelyn, päivittelyn ja toiveiden tunteet, sekä kirjoittajan oman asenteen ja mielipiteen vahvistaminen. Joidenkin leksikaalis-syntaktisten keinojen kohdalla voidaan havaita tietynlaista yhtenevyyttä jonkin affektiivisen pyrkimyksen kanssa. Tässä tutkimuksessa affektiivisten ilmausten suuntaan vaikuttavat olennaisesti Facebook, verbaalisesti esitetty vuorovaikutus ja ympäristö, joka liittyy kiinteistöväilytoimintaan.

Avainsanat: kommentointi, Facebook, affektiivisuus

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	3
	1.1 Tutkimuksen tavoitteet.....	3
	1.2 Tutkimusaineisto.....	5
	1.3 Tutkimusmenetelmä.....	6
	1.4 Aikaisempi tutkimus.....	7
	1.5 Tutkimuksen eklektisyys.....	8
2	SYSTEEMIS-FUNKTIONAALINEN KIELIKÄSITYS.....	10
	2.1 Tilannekonteksti ja rekisteri.....	10
	2.2 Kielen systeemi ja funktionaalisuus.....	12
	2.2.1 Ideationaalinen metafunktio.....	13
	2.2.2 Interpersoonainen metafunktio.....	14
	2.3 Affektiivisuus.....	15
	2.3.1 Affektiivisuutta ilmentävä leksikaalinen kielenaines.....	16
	2.3.2 Affektiivisuus ja SF-kielikäsitys.....	18
3	AFFEKTIIVISUUDEN ILMENTÄMINEN KOMMENTOINNISSA.....	20
	3.1 Lausetason affektiivisuus.....	20
	3.1.1 Affektiiviset kysymyslauseet.....	20
	3.2 Partikkelit affektiivisen konstruktion osana.....	23
	3.2.1 Interjektiot.....	23
	3.2.2 Kyllä.....	25
	3.2.3 Jo.....	29
	3.2.4 Aina.....	30
	3.2.5 Nyt.....	32
	3.2.6 Aivan ja ihan.....	35
	3.2.7 Että ja kun.....	38
	3.2.8 Vain ja vaan.....	40
	3.2.9 Sitten.....	42
	3.3 Liitepartikkelit affektiivisessä merkityksessä.....	43
	3.3.1 Liitepartikkeli -han.....	43
	3.3.2 Liitepartikkeli -pa.....	45
	3.4 Korostavat adjektiivit.....	47
	3.5 Asioiden nimeäminen affektiivisuuden keinona.....	50

3.5.1	Rakennusten nimeäminen.....	51
3.5.2	Sijainnin nimeäminen.....	54
3.5.3	Sisustukseen liittyvä nimeäminen.....	55
4	PÄÄTELMÄT.....	57
	LÄHTEET.....	62

1 JOHDANTO

Suuri osa vuorovaikutuksesta tapahtuu nykypäivänä Internetin kautta. Yhteisöpalvelu Facebook on yksi johtavimmista sosiaalisen median yhteisöpalveluista, jossa ihmisillä on mahdollisuus kommunikoida keskenään. Tilastokeskuksen vuonna 2012 teettämän tutkimuksen perusteella Facebook oli selvästi suosituin yhteisöpalvelu, ja lähes kaikki yhteisöpalveluja käyttävät henkilöt seurasivat Facebookia. (Tilastokeskus 2012.)

Yhteisöpalvelu Facebookin yksi tärkeimmistä tehtävistä on mahdollistaa ihmisten keskinäinen vuorovaikutus. Käytännössä Facebookissa tapahtuva vuorovaikutus ilmenee viestien ja kommenttien muodossa. Kommentit ja viestit voivat sisältää sekä verbaalista että toisaalta myös non-verbaalista aineista. Verbaalisella aineksella tarkoitetaan viestin tai kommentin kielellistä sisältöä. Non-verbaalinen aines ei kommentin tai viestin tasolla välity samalla tavoin, kuin luonnollisessa vuorovaikutustilanteessa, mutta toisaalta non-verbaalinen vuorovaikutus voi ilmetä Facebookissa esimerkiksi hymiöiden, emojiiden ja tykkäysten muodossa.

Vuorovaikutusta voi Facebookissa tapahtua niin tuttujen kuin tuntemattomienkin ihmisten välillä. Omassa tutkielmassani tarkastelen Facebookissa esiintyvää vuorovaikutusta kommenttien tasolla. Kommenteista tutkin nimenomaan niiden verbaalista puolta. Aineistoni kommentointi liittyy pääasiassa sellaisten ihmisten välille, jotka eivät oletettavasti tunne toisiaan entuudestaan, mutta toisinaan kommentteja voidaan osoittaa myös ennestään tutuillekin ihmisille.

Verkossa tapahtuva vuorovaikutus, kommentointi erilaisine muotoineen, on lisääntynyt viime vuosina erilaisten sosiaalisten medioiden myötä. Vuorovaikutukseen liittyvät olennaisesti myös tunteet ja asenteet. Luonnollisessa vuorovaikutustilanteessa tunteiden ja asenteiden ilmaisuun vaikuttaa olennaisesti myös osapuolten non-verbaalinen vuorovaikutus. Kun vuorovaikutus tapahtuu Internetin kautta, ihmiset eivät voi ilmaista omia ilmeitään ja eleitään suoranaisesti (lukuun ottamatta hymiöiden ja emojiiden avulla ilmennettyä non-verbaalisuutta). Tällöin tunteet ja asenteet välittyvät verbaalisesti kirjoitetun tekstin muodossa.

1.1 Tutkimuksen tavoitteet

Tarkastelen tutkimuksessani sitä, miten yhteisöpalvelu Facebookissa tapahtuvassa kommentoinnissa ilmaistaan affektiivisuutta kielellisin keinoin. Affektiivisuus liittyy tässä tutkimuksessa olennaisesti tunteiden ja asenteiden ilmaisuun. Tutkimukseni tarkempana kohteena on *Oikotie.fi* -verkkopalvelun Facebook-sivusto *Oikotie Asunnot*, jossa välitetään sivuston uusimpia ja kiinnostavimpia

asuntoilmoituslinkkejä. Näihin Facebook-julkaisuihin sivuston seuraajilla ja muilla asiasta kiinnostuneilla on mahdollisuus kommentoida.

Päädyin kokoamaan aineistoni kiinteistönvälitykseen liittyvistä kommentteista sekä oman mielenkiintoni että sen hedelmällisyyden perusteella. Olen henkilökohtaisesti seurannut *Oikotie Asunnot* -Facebook-sivustoa jo pidemmän aikaa. Seuratessa olen tullut huomanneeksi, miten värikkäitä ja vahvasti asenteellisuutta ilmentäviä sivuston kommentit toisinaan ovat. Kommentteja löytyy molemmista ääripäistä, niin positiivisia kuin negatiivisiakin. Seuratessa olen pohtinut, onko kommentointi vahvan affektiivista juuri siksi, koska se ei tapahdu suoranaisesti ketään yksityistä henkilöä kohtaan. Kun kommentin vastaanottajana on julkinen sivusto, voi kynnyks kärkeäänkin kommentin esittämiseen olla matalampi, kuin esimerkiksi yksityishenkilölle kommentoimassa.

Edellä mainittujen syiden lisäksi kiinnostavaa on, että kiinteistönvälitystä kohtaan tapahtuvaa kommentin esittämisen mahdollisuutta ei ole puhutun kielen lisäksi muualla kuin sosiaalisessa mediassa (lukuun ottamatta esimerkiksi yksityisiä sähköpostikeskusteluja kiinteistönvälittäjän ja asiakkaan välillä). Kiinteistönvälitykseen liittyvää kieltä on tutkittu paljon toisesta näkökulmasta, eli siitä, millaista on kiinteistönvälittäjien kieli. Tässä tutkimuksessani otan tarkasteluun toisen osapuolen, kohderyhmän eli asiakaskunnan, kielen kiinteistönvälitystoiminnassa: miten vastaanottava kohderyhmä reagoi kielellisesti?

Tutkimuskysymykseni ovat seuraavat:

1. Millä kielen keinoilla affektiivisuutta ilmennetään *Oikotie Asunnot* -sivuston Facebook-kommentoinnissa?
2. Miten affektiiviset kielenaineokset liittyvät kirjoittajien pyrkimyksiin?

Tärkein tutkimuskysymykseni liittyy siihen, millä kielen keinoilla affektiivisuutta ilmennetään Facebook-kommentoinnissa. Tähän tulen etsimään vastausta analyysissäni, kun tarkastelen kommentteja leksikaalis-syntaktisesta näkökulmasta. Pyrin ottamaan analyysissäni huomioon erilaisia affektiivisuuden keinoja, joita jokaista analysoin esimerkkien havainnollistamana. Päätelmät-luvussa palaan affektiivisuuden keinoihin ja pyrin antamaan niistä tiivistävän kokonaiskuvan.

Toinen tutkimuskysymykseni liittyy tarkemmin niiden keinojen tarkasteluun, joilla affektiivisuutta ilmennetään. Pyrin luokittelemaan affektiivisuutta ilmentävää kielenainesta sen perusteella, millaisiin asenteiden tai tunteiden ilmaisuksiin ne liittyvät. Tulen päätelmät-luvussa pohtimaan tarkemmin toista tutkimuskysymystäni siitä näkökulmasta, miten tietyt kielenaineokset liittyvät mahdollisesti tietynlaisiin affektiivisiin pyrkimyksiin.

Tutkimukseni aihe on relevantti, koska se on ajankohtainen ja aiempaa tutkimusta tästä näkökulmasta on tehty vähän. Koska verkossa tapahtuva vuorovaikutus on nykypäivänä yleistä, on ajankohtaista tutkia sitä myös lingvistikseen näkökulmasta. Facebookissa tapahtuvan kommentoinnin tutkiminen on perusteltua myös siksi, että Tilastokeskuksen teettämien tutkimusten mukaan Facebook on yksi käytetyimmistä sosiaalisista medioista. Facebookin lisäksi tutkimukseni aihe liittyy kiinteistövälitystoiminnan kieleen, ja tässä tapauksessa kohderyhmän, eli asiakaskunnan kieleen. Aihetta ei ole tutkittu aikaisemmin tästä näkökulmasta, eli pyrin aineistoni avulla tuomaan uutta näkökulmaa kiinteistövälitykseen liittyvästä kielestä.

Tutkimukseni aihepiiriin lisäksi affektiivista kielentutkimusta on tehty melko vähän. Pyrin omassa tutkimuksessani tuomaan lisää affektiivista kielentutkimusta liitettynä Facebook-komentointiin. Kielellinen affektiivisuus on mielenkiintoinen osa kommentointia, koska Facebook-komentointiin liittyvä vuorovaikutus on pääpiirteittäin verbaalista. Tästä syystä onkin relevanttia liittää affektiivinen kielentutkimus ja Facebook-komentointi toisiinsa.

1.2 Tutkimusaineisto

Olen kerännyt pro gradu -tutkielmani aineiston yhteisöpalvelu Facebookista, *Oikotie Asunnot* -sivustolta, joka perustuu *Oikotie Oy*:n verkkosivustoon. *Oikotie.fi* -verkkosivusto on suomalainen verkkopalvelu, jonka piiriin kuuluu työpaikka-, auto- ja asunomainontaa. *Oikotie.fi* -sivuston asuntopalvelu välittää asuntoilmoituksia mahdollisille asiakkaille. Sivustolta löytyy runsaasti myytäviä ja vuokrattavia asuntoja, sekä lisäksi mm. toimitiloja, loma-asuntoja, autotalleja ja tontteja. *Oikotie.fi* -verkkosivustolla vierailee viikoittain n. 500 000 kävijää. *Oikotie Oy* määrittelee sivustonsa helppokäyttöiseksi ja hyväksi kaupanteon paikaksi. Myynti-ilmoituksen voi sivustolla tehdä kiinteistövälittäjän lisäksi yksityishenkilö, rakennuttaja, tai jokin muu mahdollinen yritys. (Oikotie 2016.)

Kuten monet yritykset nykypäivänä, myös *Oikotie Oy* hyödyntää markkinoinnissaan sosiaalista mediaa. *Oikotie Oy*:n kiinteistövälitystoimintaan liittyvä Facebook-sivusto kantaa nimeä *Oikotie Asunnot*. Facebook-sivustollaan *Oikotie Asunnot* julkaisee päivittäin julkaisuja, jotka johtavat mainostettavan asunnon ilmoitukseen yrityksen Internet-sivustolle. Julkaisut muodostavat tietynlaisen jatkumon Facebook-sivuston linkin kautta yrityksen Internet-sivustolle. Linkin lisäksi julkaisut sisältävät tavallisesti yhden tai kaksi virkettä, jotka kuvaavat jollakin mielekkäällä tavalla mainostettavaa kohdetta.

Päädyin valitsemaan juuri *Oikotie Asunnot* -Facebook-sivuston, koska heidän seuraajamääränsä on suurempi, kuin muiden vastaavien sivustojen seuraajamäärät. Toinen mahdollinen sivusto olisi ollut *Etuovi.com*, joka myöskin julkaisee Facebook-sivustollaan asuntoilmoituksia. *Oikotie Asunnot* -Facebook-sivustolla on 77 707 seuraajaa, kun taas *Etuovi.com* -Facebook-sivuston seuraajamäärä on 34 108 (17.5.2016). Oletan, että laajemmalle yleisölle suunnatut julkaisut saavat aikaan enemmän kommentointia.

Olen kerännyt aineistoni systemaattisesti kolmen kuukauden ajalta joulukuusta 2015 helmikuuhun 2016. Olen ottanut aineistooni mukaan kaikki sivuston julkaisut kyseiseltä ajanjaksolta. En ole millään tavalla valikoinut aineistooni kuuluvia julkaisuja ja niiden kommentteja. Tämä takaa sen, että tutkimustulokseni on mahdollisimman autenttinen.

Oikotie Asunnot -Facebook-sivustolta löytyy myös julkaisuja, joissa ei esiinny kommentteja ollenkaan. Tällaisia kommentittomia julkaisuja en käsittele työssäni, sillä ne eivät ole relevantteja tutkimuskysymyksiäni kannalta, koska tarkoitukseni on tutkia nimenomaan kommentointia. Julkaisujen kommenttimäärä vaihtelee suuresti, riippuen myös mainostettavasta kohteesta ja sen saamasta huomiosta. Keskimääräinen kommenttimäärä vaihtelee kahdesta kymmeneen kommenttiin, mutta paljon huomiota saaneissa julkaisuissa voivat parhaimmillaan olla jopa 50 kommenttia. *Oikotie Asunnot* poistaa Facebook-sivustoltaan julkaisuja silloin, kun ne poistuvat Internet-sivustolta, eli kun kyseinen kohde on poistunut myynnistä. Tästä johtuen läheskään kaikkia aineistoni julkaisuja ei ole mahdollista löytää enää *Oikotie Asuntojen* Facebook-sivustolta. Aineistoni julkaisuista kommentteineen olen koonnut Excel-tiedoston.

1.3 Tutkimusmenetelmä

Tutkimukseni teoreettinen viitekehys pohjautuu systeemis-funktionaaliseen kielikäsitteeseen, jonka mukaan kieli on osa sosiaalista toimintaa (Halliday 2004: 20–33). Sosiaaliseen toimintaan ja vuorovaikutukseen liittyy olennaisesti myös asenteiden ja affektiivisuuden ilmaiseminen (Varis 1998: 23). Tarkempi tutkimusmenetelmä, jota käytän tutkimusaineistoni analysointiin, liittyy kielen tarkasteluun leksikaalis-syntaktisella tasolla. Kiinnitän aineistossani huomiota erilaisiin leksikaalisiin ja syntaktisiin affektiivisuutta tuottaviin ilmauksiin, joita pyrin systemaattisesti analysoimaan. Tuon esiin erilaisia kielellisiä valintoja, joiden analyysissä kiinnitän huomiota niiden affektiivisiin merkityksiin. Tutkimukseni taustalla vaikuttaa jatkuvasti systeemis-funktionaalinen kielikäsitte, joka antaa suuntaa siihen, millaiset kyseiset valinnat ovat relevantteja affektiivisuutta tutkittaessa.

Tutkimukseni sijoittuu tarkemmin systeemis-funktionaalissa kielikäsitelyssä interpersoonaisen ja ideationaalisen metafunktion alueelle. Tämän tarkempaan jäsentelyyn palaan luvussa 2.3.2.

1.4 Aikaisempi tutkimus

Aikaisempaa lingvististä tutkimusta on tehty suhteellisen paljon kiinteistönvälittäjien kielestä. Kiinteistönvälittäjien kieltä Facebook-ympäristössä on tutkinut mm. Pylväs (2012): *”Aina ei neliot ratkaise. Riittäisikö yhdeksän sinulle?” Kiinteistönvälitysyriyten viestintä Facebookissa*. Pylväs on tutkielmassaan tarkastellut kiinteistönvälitysyriyten viestintää Facebook-sivustolla, eli aihe liittyy Facebookin ja kiinteistönvälitysmailman tasolla omaan tutkimukseeni.

Affektiivisuutta taas ei ole suomalaisessa lingvistiikassa tutkittu paljon. Keskeisimpiä lähteitani affektiivisen kielentutkimuksen saralla ovat mm. Yli-Vakkuri (1986), Varis (1998) ja Stillar (1988). Vaikka kyseisten lähteiden julkaisusta on kulunut joitakin vuosia, on niiden käyttö kuitenkin perusteltua omassa tutkimuksessani niiden sovellettavuuden ansiosta. Etenkin Yli-Vakkuri ja Varis esittävät laajasti ja kattavasti affektiivisuuden osa-alueita leksikaalisesta näkökulmasta tarkasteltuna.

Affektiivista kielenainesta ovat pro gradu -tutkielmassaan tarkastelleet mm. Kyllönen *Kirjoittajan ja lukijan läsnäolo blogissa Kaikki mitä rakastin* (2012), Miettinen *Affektiiviset ilmaisimet ja tunteisiin vetoaminen yläkoulun 8. ja 9. luokkalaisten nuorten kirjoittamissa teksteissä* (2007) sekä Linden *Emotiivisuus ja affektiset kielenaineokset Hymy-lehden tunteisiin vetoavissa jutuissa* (2015). Kyllönen käsittelee affektiivisuutta tutkielmassaan vuorovaikutuksen kautta, kun taas Miettisen tutkielma perustuu teksteistä löytyneisiin leksikaalisiin affektiivisuutta ilmentäviin aineksiin. Linden on tutkielmassaan tarkastellut affektiivisuutta vaikuttamisen kautta, mutta perustaa käytännön analyysinsa affektiivisten kielenainesten tutkimukselle. Lisäksi Kyllönen painottaa systeemis-funktionaalista luonnetta omassa tutkimuksessaan. Systeemis-funktionaalinen kielikäsitely vaikuttaa hänen tutkimuksensa taustalla läpi työn. Tällainen periaate on myös omassa tutkielmassani: pyrin pitämään systeemis-funktionaalisen kielikäsitelyksen taustalla vaikuttavana teoriana, jonka puitteissa tutkin omasta aineistostani löytyneitä affektiivisiä ilmauksia.

Kielellistä affektiivisuuden ilmaisua tutkittaessa haasteeksi voi koitua se, mihin teoriataustaan affektiivisuus tulisi liittää. Affektiivisuus ei itsessään ole osa mitään tiettyä teoreettista viitekehystä, vaan sen tausta määräytyy usein tutkimuksen tavoitteiden kautta, jolloin se voidaan liittää osaksi suurempaa kokonaisuutta. Esimerkiksi Lindenin (2015) tutkimuksessa affektiivisuuden teoreettinen tausta liittyy diskurssintutkimukseen, koska tarkoituksena on kartoittaa affektiivisuuden ilmaisua jossain tietyssä tilanteessa tai jollain tietyllä alalla, tässä tapauksessa Hymy-lehden artikkeleissa.

Miettinen (2007) tarkastelee affektiivisuutta suuremmin kieliopillisesta näkökulmasta, mutta myös hänen teoriansa taustalla korostuu merkkijärjestelmän tärkeys. Kyllönen (2012) taas lähestyy affektiivisuutta systeemis-funktionaalisen kielikäsitteilyn kautta. Hän liittää tutkielmassaan affektiivisuuden kahteen systeemis-funktionaaliseen metafunktiioon: ideationaaliseen ja interpersoonaiseen metafunktiioon. Ideationaalisen metafunktion avulla voidaan hänen mukaansa tarkastella mm. affektiivista nimeämistä ja sanavalintojen merkityksiä. Interpersoonainen metafunktio taas voidaan yhdistää affektiivisessä merkityksessä tunneilmaisuihin ja emotionaaliseen sitoutumiseen, jotka osaltaan liittyvät interpersoonaiselle metafunktiolle tyypilliseen vuorovaikutuksen luomiseen. (Kyllönen 2012: 25.) Tässä tutkimuksessani pyrin hyödyntämään samaa periaatetta affektiivisuuden taustoittamisessa kuin Kyllösen tutkielmassa on käytetty, eli tulen liittämään analyysini teoriataustaan interpersoonaisen ja ideationaalisen metafunktion tasot.

1.5 Tutkimuksen eklektisyys

Tutkimukseni analyysi on tyyliltään eklektistä. Kyllönen (2012) tuo omassa tutkielmassaan esiin saman eklektisyyden käsitteen. Oman tutkimukseni kohdalla eklektisyys liittyy aineistolähtöisyyteen ja affektiivisuuden tutkimukseen. Aineistolähtöisyydellä tarkoitan sitä, että otan analyysiini mukaan niitä asioita, jotka nousevat huomattavimmin esiin aineistostani. Myös Kyllönen (2012) perustelee oman eklektisen valintansa sillä, että on mielekästä analysoida sitä ainesta, joka aineistosta eniten nousee esiin.

Affektiivisen kielentutkimuksen vähäisyys voi mahdollisesti liittyä aiheen hankalaan rajaamiseen. Affektiivisella kielentutkimuksella ei myöskään ole selvää taustateoriaa, jonka osaksi se tulisi liittää. Tämä loi haasteellisuutta tutkimukselleni, ja siitä johtuen tutkimukseni analyysissä nousee perustellusti esiin eklektisiä piirteitä. Affektiivisuus terminä liitetään aiemmissa lingvistisissä tutkimuksissa sekä tunteisiin että asenteisiin. Kielitieteessä ei ole olemassa puhtaasti tunne- tai asennekielioppia, jonka puitteissa affektiivisuutta voitaisiin selkeästi tutkia. Tästä johtuen affektiivisuuden kielellinen tutkiminen tulee liittää osaksi jotain toista kielentutkimuksen teoriaa. Affektiivisen merkityksen tutkimusta on nimitetty myös *loiskategoriaksi*, koska sen tutkimus perustuu pitkälti muihin merkityskategorioihin (Yli-Vakkuri 1986: 4). Oma tutkimustaustani pohjautuu systeemis-funktionaaliseen kieliteoriaan, mutta kyseinen teoria ei kuitenkaan tarjoa suoraan selkeitä välineitä affektiivisen kielenaineksen tarkasteluun; se luo ainoastaan pohjan tutkimukselle. Tällöin jää tutkijan päätettäväksi, millaista kielenainesta tutkii affektiivisella tasolla.

Omassa tutkimuksessani käytännön analyysia on suunnannut tärkein lähdekirjallisuuteni affektiivisesta kielentutkimuksesta.

Tutkimuksessani olen pyrkinyt luomaan pro gradu -tutkielman rajoissa mahdollisimman yleisen kuvan kommentoinnin affektiivisesta kielenaineksesta. Tällä tarkoitan sitä, että olen ottanut analyysiini mukaan mahdollisimman erilaisia kielen piirteitä, joiden avulla suhtautumista ilmennetään. En ole siis rajannut analyysiani kohdistumaan vain yhteen näkökulmaan tutkimuksessani. Kuten aikaisemmassa kappaleessa totesin, tällainen lähestymistapa voi tuoda rajauksen ongelman. Perustelen omaa rajaustani kuitenkin sillä, että tahdon analyysissani tuoda esiin mahdollisimman monipuolisesti affektiivisiä kielen piirteitä, joita tarkastelen leksikaalisyntaktisesta näkökulmasta. Tutkimuskysymysteni kannalta on mielenkiintoista tutkia juuri niitä kielellisiä piirteitä, jotka keskeisimmin nousevat aineistostani esiin. Analyysini koostuu sekä lause- että sanatason leksikaalisista osa-alueista. Lausetasolla tarkastelen kommenttien retorista kysymyksenasettelua. Sanatasolla tarkastelen partikkeleiden affektiivistä käyttöä. Partikkeleita käsittelevässä luvussa pyrin myös tuomaan esiin partikkeleiden tärkeyden osana affektiivista rakennetta. Partikkeleiden lisäksi tarkastelen sanojen nimeämistä sekä asennetta korostavien adjektiivien merkitystä.

2 SYSTEEMIS-FUNKTIONAALINEN KIELIKÄSITYS

Tutkimuksen taustalla vaikuttaa systeemis-funktionaalinen kielikäsitteys, jossa kieli määritellään osaksi sosiaalista toimintaa. Systeemis-funktionaalinen teoria, jota kutsutaan myös termillä SF-teoria, on M.A.K. Hallidayn 1960-luvulta alkaen kehittänyt teoria. Systeemis-funktionaalisen kielikäsitteyksen mukaan kieltä ei ole ilman sosiaalista toimintaa. Siinä ihminen nähdään sosiaalisena toimijana, ja tästä syystä ajatellaan, että kieli on yksi sosiaalisen toiminnan muodoista. Sen sijaan, että kieli määriteltäisiin mentaalisen tason ilmiönä, se nähdään ennemminkin yhteisöllisenä ja sosiaalisena toiminnan muotona. (Halliday 2004: 20–33; Luukka 2002: 89.)

Systeemis-funktionaalisen teorian mukaan kieli on myös siksi tiiviissä yhteydessä sosiaaliseen todellisuuteen, koska se opitaan, omaksutaan ja sitä käytetään nimenomaan vuorovaikutustilanteissa (Luukka 2002: 98). Kieltä ei siis voida pitää irrallisena, abstraktina ilmiönä, vaan se konkretisoituu sosiaalisen todellisuuden kautta. Esimerkiksi juuri kielen oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa yhteisön jäsenten kanssa, sen sijaan, että lapsi oppisi kielen itsenäisesti ilman sosiaalista vuorovaikutusta. Luukka (2002: 98) puhuu tästä suomen kielessä termillä kieleen sosiaalistuminen.

Systeemis-funktionaalissa teoriassa kieli nähdään holistisena, eli kokonaisvaltaisena merkityksenannon resurssina. Kieli on kokonaissysteemi, jonka avulla kieltä voidaan tutkia huomioiden kielen eri osa-alueet pienimmästä suurimpaan. (Luukka 2002: 90, 98–99.) Systeemis-funktionaalisen teorian keskeinen tutkimuskohde on sosiaaliseen toimintaan liittyen ihmisten merkityksenanto. Merkityksenannon lisäksi SF-teoriassa pyritään selvittämään, miten kielisysteemi toimii. (Luukka 2002: 89.) Yksi keskeinen systeemis-funktionaalisen teorian termi on merkityspotentiaali. Merkityspotentiaalinen käsite voidaan liittää esimerkkiin, jossa ihminen oppii vierasta kieltä. Mieleen konstruoidaan oppiessa kielellinen systeemi, jota oppimisessa hyödynnetään. (Heikkinen 2012: 15–16.)

2.1 Tilannekonteksti ja rekisteri

Tilannekontekstin ja rekisterin käsitteet liittyvät systeemis-funktionaaliseen kielikäsitteeseen, ja myös ne ovat olennainen osa sosiaalisen todellisuuden kielellistä puolta (Shore 2012: 133). Oman tutkimukseni kohdalla tilannekonteksti ja rekisteri liittyvät kommentoinnin tarkasteluun. Facebookissa tapahtuva kommentointi voidaan mieltää tietynlaiseksi tilannekontekstiksi, jolloin vuorovaikutukseen vaikuttavat niin kommentoinnin ympäristö ja toiminta, kuin myös esimerkiksi muut kommentin esittäjät ja *Oikotie Asunnot* -Facebook-sivuston ylläpito. Tilannekontekstin käsite

on saanut alkunsa Hallidayn edeltäjän, J. R. Firthin ajatuksista 1950-luvulta. Tilannekontekstin käsite on yksi Firthin kehittelemistä käsitteistä, joka luo pohjaa SF-teorian kehitykselle. Firth ymmärsi tutkimustensa aikana, että kieli ja kulttuuri ovat niin tiiviissä yhteydessä, että toista ei voi oppia ilman toista. Hänen mukaansa kieli toteutuu aina tietyssä tilannekontekstissa ollen näin osa sosiaalista toimintaa. (Shore 2012: 132.) Firth oli kiinnostunut tilannekontekstin tasolla siitä, mikä kontekstuaalisessa kielenkäytössä on toistuvaa ja tyypillistä. Kielen säännönmukaisuudet kiinnostivat Firthiä. (Luukka 2002: 95–96.)

Firth määritteli tilannekontekstin käsitteen abstraktisti. Firthin mukaan se on dynaaminen tapahtumasarja, jonka osatekijöinä ovat osallistujat, tilanne ja kielellisen toiminnan seuraukset. Halliday jatkoi Firthin ajatuksia tilannekontekstista, mutta kehitti niitä tarkemmin systematisoituun muotoon. Myös Halliday käytti tilannekontekstin määrittelyssä kolmea abstraktia muuttujaa: alaa, osallistujarooleja ja kielen ilmenemismuotoa. Alalla (field) viitataan toimintaan, jonka osana teksti on. Ala on sosiaalisen toiminnan muoto, kuten esimerkiksi myyminen tai opettaminen. Osallistujaroolit (tenor) ovat niitä sosiaalisia rooleja, jotka jollain tavalla liittyvät kyseiseen kielelliseen toimintaan ja tilanteeseen. Sosiaalisten roolien lisäksi osallistujarooleissa voi ilmetä niihin liittyviä muuttujia, jotka vaikuttavat siihen, millaisia sosiaaliset roolit ovat. Tällaisia muuttujia voivat olla esimerkiksi osallistujaroolien lukumäärät. Ilmenemismuodolla (mode) Halliday viittaa siihen, millä tavoin kieli toimii tilanteessa, eli millainen on kielen ilmenemismuoto. Ilmenemismuodon Halliday erottelee koostuvaksi kolmesta osa-alueesta. Ensinnäkin siihen vaikuttaa vuorovaikutuksen kanava, eli onko kieli esimerkiksi puhuttua vai kirjoitettua, onko se puhuttavaksi kirjoitettua vai mahdollisesti litteroitua. Toiseksi siihen liittyy tilannesidonnaisuuden aste, jolla tarkoitetaan sitä, miten suuri osa kielestä tapahtuu nimenomaan kielellisesti ja miten suuri osa ei-kielellisesti, esimerkiksi eleiden avulla. Kolmantena ilmenemismuotoon liittyy kielen tarkoitus, se, mihin sillä pyritään. Kielen pyrkimys voi olla toisinaan vaikuttaminen tai opettaminen, kun taas toisessa ääripäässä sen pyrkimys voi olla vain kuvailu. (Shore 2012: 135.)

Tilannekontekstin käsite on siis Hallidayn määrittelyjen mukaan tiiviisti yhteydessä systeemifunktionaalisen teorian kanssa, sillä molemmat liittyvät olennaisesti kielen sosiaaliseen todellisuuteen. Samoin kuin tilannekonteksti, myös rekisterin käsite on ollut olennainen systeemifunktionaalisen teorian pohjalla. Rekisterin käsite perustuu Firthin käyttämään osakielen (restricted language) käsitteeseen. Firthin mukaan kieltä tulisi tutkia rajaten tutkimus johonkin kielen osaan, koska koko kieltä olisi haastavaa tutkia. Osakielellä hän tarkoitti siis sitä kielen osaa, johon tutkimus kohdistetaan. Yksinkertaistettuna osakielellä voidaan tarkoittaa esimerkiksi uutisotsikkojen kieltä, jos se on kulloisenkin tutkimuksen kohteena. Tärkeintä kielen tutkimuksen tasolla on rajauksen teko.

(Shore 2012: 133.) Tässä tutkimuksessa rekisterin ja osakielen käsitteet voidaan liittää Facebook-komentointiin. Kommentointi on tuolloin se osakieli, jota tutkitaan, ja johon tutkimus on rajattu.

Hallidayn aikana Firthin osakielestä alettiin käyttää käsitettä rekisteri, jolla viitataan kielen funktionaalisuuden varieteettiin. Rekisterin käsite on siten yhteydessä tilannekontekstin käsitteeseen, että rekisterin funktionaalinen varieteetti määrittyy kielen käyttötilanteen mukaan. Shore (2012: 134) painottaa, että rekisteri on tilanteeseen sidottu kielellinen osapotentiali, joka reaalistuu tekstissä leksikkokieliopillisina valintoina. Rekisterin määritelmässä on kyse siitä, millä tavoin hyödynnämme kielen merkityspotentialia tilanteesta riippuen. (Shore 2012: 134–135.)

2.2 Kielen systeemi ja funktionaalisuus

Systeemis-funktionaalinen teoria koostuu nimensä mukaisesti systeemistä ja funktionaalisuudesta. Nimen alkuosalla, systeemisyydellä tarkoitetaan systeemiä, jonka Halliday kehitti J. R. Firthin ajatusten pohjalta. Firth käytti systeemin käsitettä perustana kaikelle kielelle koskevalle analyysille sen sijaan, että olisi viitannut sen avulla kielen kokonaisuuteen (Shore 2012: 133). Systeemin käsitteestä onkin tullut varsin keskeinen SF-teorian ja merkitysten tutkimisen kannalta. Systeemillä tarkoitetaan SF-teorian parissa niitä paradigmaattisia vaihtoehtoja, joita kielenkäyttäjällä on valittavanaan tietyissä tilanteissa. Sillä kuvataan kielen osien paradigmaattisia suhteita. (Shore 2012: 133; Luukka 2002: 96.) Systeemin lisäksi rakenteen käsite on periytynyt Firthiltä. Toisaalta systeemin käsite voidaan nähdä rakennetta täydentävänä käsitteenä (Shore 2012: 134), toisaalta taas nämä kaksi voidaan luokitella toistensa vastakohtiksi (Luukka 2002: 96). SF-teorian kannalta näistä kahdesta tärkeämpi käsite on kuitenkin systeemi, koska kieli on luonteeltaan systeemi, joka mahdollistaa merkitysten rakentumisen. Systeemisyys onkin se piirre, joka erottaa SF-teorian useista muista funktionaalisista teorioista. (Luukka 2002: 98, 104.)

Funktionaalisuudella tarkoitetaan sitä, että kieli mielletään tekoja ja merkityksiä rakentavaksi toiminnoksi. Funktionaalisuus viittaa osaltaan kielen funktioon, eli kielen tehtäviin. Funktionaalisuus on melko yleinen termi eri kielitieteen tasoilla, mutta systeemis-funktionaalisen teorian kohdalla sen merkitys on laajempi kuin pelkästään kielen tehtävien kuvaaminen. Systeemis-funktionaalissa teoriassa kieltä pyritään ymmärtämään. (Luukka 2002: 101–102.) Luukka (2002: 101–102) painottaa myös, että Hallidayn mukaan funktionaalisuudella tarkoitetaan kielen systeemin ominaisuutta. Kielen systeemi, eli paradigmaattiset tilanteiset valinnat, on rakentunut kulloisenkin sosiaalisen tilanteen funktioiden puitteissa.

Kielen funktionaalisuuteen liittyen Halliday on luonut metafunktiot abstraktimmaksi yläkäsitteeksi, joiden avulla kieltä voidaan analysoida kielen systeemin tasolla. Metafunktiot säätelevät kielen muotoa ja niiden tehtävänä on ryhmitellä kieltä eri merkitysten perusteella. Hallidayn mukaan kielisysteemi voidaan jakaa kolmeen erilaiseen metafunktiioon: ideationaalinen, interpersoonainen ja tekstuaalinen. Nämä metafunktiot eivät kuitenkaan ole toisistaan irrallisia, eikä voida sanoa, että yhdessä merkityspotentialissa olisi vain yhdentyypisiä metafunktioita. Yksi ilmaus voi pitää sisällään kaikkia kolmenlaisia metafunktioita, ne ainoastaan ilmenevät eri tavoin, riippuen siitä millä kieliopillisella tasolla niitä tarkastellaan. (Luukka 2002: 102–103; Shore 2012: 146.) Seuraavissa alaluvuissa tarkastelen tarkemmin ideationaalista ja interpersoonaista metafunktiota, jotka liittyvät olennaisesti tutkimuksen teoriataustaan.

2.2.1 Ideationaalinen metafunktio

Ideationaalisesta metafunktiosta on kyse silloin, kun kieltä käytetään konstruoimaan, eli kuvaamaan inhimillisiä kokemuksia. Inhimilliset kokemukset voivat koostua niin omasta kokemusmaailmasta kuin mielikuvitusmaailmastakin. Ideationaalista metafunktiota käytetään maailman hahmottamiseen. Sen avulla asioita voidaan nimetä eri tavoin, niitä voidaan luokitella, jäsentää, ja kuvata maailmaan sillä tavoin, kuin ihminen sen näkee. Halliday (2004: 29) antaa esimerkin nimeämisestä ja siitä, miten erilaisilla nimillä voidaan kutsua rakennuksia: on olemassa taloja ja mökkejä, autotalleja ja vajoja. Hallidayn mukaan ei ole inhimillisen kokemuksen puolta, jota ei voisi muuttaa merkitykseksi. (Halliday 2004: 29; Luukka 2002: 102.) Luukan (2002: 102) mukaan ideationaalisessa metafunktiossa on kyse tiedon rakentamisen ja esittämisen teosta, koska lähes kaikki kielelliset teot pitävät sisällään jossain määrin ideationaalisia metafunktioita.

Ideationaalinen metafunktio voidaan Hallidayn mukaan jakaa kahteen alaryhmään: eksperientiaaliseen ja loogiseen metafunktiioon (Shore 2012: 147). Jako näiden välillä liittyy varsinaiseen sisältöön ja sen merkitykseen, sekä asioiden välisiä suhteita rakentavaan loogisuuteen ja sen merkitykseen (Luukka 2002: 102). Eksperientiaalisella metafunktiolla viitataan siihen, miten kieltä käytetään konstruoimaan maailmaa. Shoren (2012) mukaan näitä eksperientiaalisia lausetyyppejä voidaan havainnollistaa nonsense-lauseilla, jotka koostuvat kieliopillisista sanoista ja morfeemeista, mutta niiden sanasisältö on merkityksetöntä, eikä niin sanotusti tarkoita mitään. Eksperientiaalisia lausetyyppejä tutkiessa keskitytään siis sisältösanoihin ja maailman konstruointiin. (Shore 2012: 147.)

Toinen ideationaalisen metafunktion alaryhmä on looginen metafunktio, jolla viitataan yllämainittuihin suhteita rakentaviin loogisiin merkityksiin. Loogisilla merkityksillä tarkoitetaan sitä,

miten kieltä käytetään laajemmin konstruoimaan merkityksiä, eli lausetasolla. Kyse on siitä, miten arkikielessä lausekkeet ja lauseet kytketään toisiinsa. (Shore 2012: 147.)

2.2.2 Interpersoonainen metafunktio

Kieli on maailman hahmottamisen lisäksi myös väline liittyä muuhun yhteisöön ja kommunikointiin. Interpersoonainen metafunktio, eli vuorovaikutusmetafunktio, liittyy vuorovaikutussuhteisiin ja niiden ylläpitoon. Lisäksi sen fokuksessa ovat mielipiteiden, tunteiden, asenteiden ja arvioinnin ilmaiseminen. (Luukka 2002: 102.) Luukka (2002: 102) tiivistää, että interpersoonaisen metafunktion tarkoitus liittyy maailmaan osallistumiseen. Itseilmaisu ja tiivis yhteys sosiaaliseen toimintaan on osa interpersoonaisen metafunktion tarkoitusta. Siinä missä ideationaalisen metafunktion kieli on maailman reflektointia, interpersoonaisen metafunktion kieli on tarkoituksellista toimintaa. (Halliday 2004: 29–30.)

Tekstin interpersoonaista metafunktiota tarkastelemalla päästään käsiksi siihen, miten teksti kytkeytyy sosiaaliseen yhteisöönsä. Tekstillä on aina jokin funktio, eli tarkoitus, johon se tähtää. Interpersoonaisen metafunktion avulla pyritään selvittämään, millä tavoin tähän tarkoitukseen pyritään. (Hiidenmaa 2008: 173.) Kielelliset roolit ovat olennainen osa interpersoonaisen metafunktion analyysia, koska kieli mahdollistaa erilaisten vuorovaikutusroolien synnyn. Esimerkiksi puhujan rooli voi vaihdella kysyjästä vaatijaan (Luukka 2002: 102). Nämä roolit vaikuttavat osaltaan siihen, miten teksti pyrkii funktioonsa.

Laajemmasta näkökulmasta katsottuna interpersoonainen metafunktio käsittelee siis vuorovaikutussuhteiden ylläpitoon liittyviä kielellisiä valintoja. Analyysitasolla interpersoonaisen metafunktion fokuksessa on mm. modaalisuus sen eri muodoissa. Sitä esiintyy mm. modaalisina lausetyypeinä, kuten väite-, kysymys- ja käskylauseina. Muita modaalisia valintoja ovat modukset, modaaliset partikkelit ja kommenttiadverbiaalit. Modaalisuutta voidaan siis tarkastella eri näkökulmista lause- ja sanatasolla. (Shore 2012: 147–148.)

Interpersoonaiseen metafunktioon liittyy olennaisesti myös se, miten asioihin suhtaudutaan (Hiidenmaa 2008: 173). Tämä on oman pro gradu -tutkielmani kannalta keskeinen tarkastelun kohde. Shore (2012: 155) puhuu interpersoonaisen metafunktion piiriin kuuluvasta suhtautumisen diskurssisysteemistä, jonka lähtökohtana pidetään J.R. Martinin & P.R.R. Whiten teosta *The language of evaluation – Appraisal in English*. Suomen kielessä tästä interpersoonaisen metafunktion alle kuuluvasta systeemistä käytetään nimitystä suhtautumisen teoria. Kyseisessä teoriassa suhtautuminen jakautuu yhä edelleen kolmeen alakategoriaan: osallistumiseen (engagement), asennoitumiseen (attitude) ja asteittaisuuteen (graduation). Näistä kolmesta asennoitumisen

alasysteemi liittyy tunteiden analysointiin. Siinä tärkeään keskiöön nousee evaluoiva leksikko. (Juvonen 2007: 431–432.) Tämän valossa voidaan perustella sitä, että systeemis-funktionaalisessa kielikäsitteessä tunteet ja asennoituminen, eli affektiivisuus, kuuluvat osaksi interpersoonaista metafunktiota. Yleisesti ajatellen voidaan myös todeta, että tunteet ja asennoituminen ovat arkipäiväisestäkin olennainen osa suhtautumista, jota taas ilmenetään interpersoonaisen metafunktion avulla. Juvosen (2007: 431–432) painottama evaluoiva leksikko liittyy omassa tutkimuksessani olennaisesti affektiivisiin ilmauksiin. Tässä tutkimuksessa tarkastelun kohteena olevat affektiiviset ilmaisut ilmenevät toisinaan evaluoivan leksikon muodossa. Evaluoivaa leksikkoa ja affektiivisuutta ei kuitenkaan tämän tutkimuksen puitteissa voida pitää täysin samana asiana, vaikka raja niiden välillä onkin osittain häilyvä. Evaluoiva leksikko on toisinaan yksi kielellinen keino, jonka avulla saavutetaan pyrkimys, eli tässä tapauksessa affektiivinen ilmaus. Affektiiviset ilmaukset voivat siis joissakin tapauksissa koostua evaluoivan leksikon piirteistä. Tätä tukee myös Martinin & Whiten (2005: 34–36) suhtautumisen teoria, jonka mukaan asennoitumisen affekti voi kielellisesti rakentua muun muassa evaluoivan leksikon kautta.

2.3 Affektiivisuus

Affektiivisuuden suora käänös viittaa Kielitoimiston sanakirjan mukaan johonkin tunnepitoiseen ja mielialaan liittyvään asiaan (MOT Kielitoimiston sanakirja). Tunnepitoisuuden lisäksi affektiivisuus liittyy osittain myös asenteellisuuteen. Tässä tutkimuksessa affektiivisuus toimii yläkäsitteenä asenne- ja tunnepitoisille kielellisille ilmauksille. Tunteita ja asenteellisuutta voidaan ilmaista sekä puhutuissa että kirjoitetuissa teksteissä. Omassa tutkielmassani tarkastelen kirjoitetuista teksteistä löytynyttä affektiivisuutta.

Affektiivisellä merkityksellä tarkoitetaan kielen tasolla niitä valintoja, joiden avulla kirjoittaja tai puhuja ilmaisee omia tunteitaan ja asenteitaan. Asenne voi aihepiiriltään liittyä joko puheena olevaan asiaan, vastaanottajaan tai puhujaan itseensä. Tällä perusteella voidaan todeta, että affektiivinen merkitys on usein olennainen osa kielellistä vuorovaikutustilannetta. Sen avulla puhuja tai kirjoittaja voi ilmaista itseään ja omaa asennettaan, mikä taas vaikuttaa olennaisesti vuorovaikutustilanteen kulkuun. (Varis 1998: 23.) Ilman affektiivista kielenainesta tekstiä kutsuttaisiin tyyliltään neutraaliksi tai normaalityyliksi, sillä tuolloin siitä ei välittyisi puhujan omaa affektiivista suhtautumista (Yli-Vakkuri 1986: 2). Tiivistetysti voidaan sanoa, että asenteelliset ilmaukset ovat kiinteässä yhteydessä vuorovaikutuksen kanssa. Vuorovaikutus taas osaltaan liittyy

systemis-funktionaalisen kielikäsitteen intersubjektiseen metafunktioon, kuten luvussa 2.4 todetaan tarkemmin.

Kalliokosken (1999: 10) mukaan lingvistiikassa painotetaan tunteiden ja asennoitumisen olennaisuutta. On ymmärretty kielen ja tunteiden kiinteä yhteys. Affektiiviset kielenilmaukset eivät rajaudu vain tietynlaisiin piirteisiin, vaan kaikki kielelliset ilmaisut osaltaan ilmentävät affektiivisuutta tai sen puuttumista. Tällainen tulkinnanvaraisuus antaa affektiivisuutta tutkivalle toisaalta vapauksia, mutta toisaalta se asettaa myös haasteita. Koska tunteet vaikuttavat kaikkeen toimintaan, vaikuttavat ne olennaisesti myös kielenkäyttöön. Kielellä ja affektiivisilla kielellisillä valinnoilla on yhteys psykologisiin seikkoihin. (Kalliokoski 1999: 10–12.)

Affektiivisuutta varten on olemassa kieliopillinen sekundaarijärjestelmä, affektiivinen kielioppi, jonka mukaan kielen yleiset rakennesäännöt rikkoutuvat silloin, kun kieltä käytetään toissijaisessa merkityksessä. Esimerkiksi yksikkömuodon sijaan voidaan käyttää monikkomuotoa, jos kirjoittaja pyrkii ilmentämään sen avulla omaa asennoitumistaan. Kirjoittajan asennoitumisen lisäksi kohteliaisuus on yksi yleisimmistä syistä, joiden takia kieltä käytetään eri merkityksessä. Affektiivisessa kieliopissa siis käytetään kieliopillista rakennetta tavallisesta poikkeavassa merkityksessä. (Hakulinen ym. 2004: 120–122.)

2.3.1 Affektisuutta ilmentävä leksikaalinen kielenaine

Affektisuuden avulla kirjoittaja voi ilmentää suhtautumistaan kielen eri tasoilla. Affektiset ilmaukset tuovat tekstiin lisämerkitystä ja niiden avulla voidaan tuoda esiin subjektiivista suhtautumista koskien esimerkiksi henkilöitä tai muita asioita. (Mikkonen 2010: 68.) Affektiset ilmaukset ovat erilaisia kielenaineita ja konventionaalituneita konstruktioita. Konstruktioit eivät välttämättä ole sidoksissa tietyn sävyn kanssa, sillä toisinaan samalla affektisella ilmaisulla voidaan ilmentää täysin erilaista suhtautumista. Affektisuus on siis toisinaan kontekstisidonnaista ja tilanteesta riippuvaa. (VISK § 1707.)

Kielestä löytyy paljon leksikkoo, joka konstruoi asenteellisia ja tunnepitoisia merkityspotentiaaleja. Tällaisia affektiivisuutta ilmentäviä leksikkoja voivat Stillarin (1998) mukaan olla mm. adjektiivit, jotkin verbit sekä partikkeleista mm. adverbit. Adjektiiveista voidaan hahmottaa asenteellisuuden ja intersubjektiseen metafunktioon tasolla kaksi tärkeintä pääluokkaa: laadulliset (qualitative) ja korostavat (emphasizing) adjektiivit. Laadullisilla adjektiiveilla kuvaillaan jonkin henkilön tai asiantilan laadullista ominaisuutta. Stillar (1998) antaa tästä esimerkkilauseen: *Hän antoi viisaan vastauksen*. Kyseisessä esimerkkilauseessa sana *viisas* esiintyy laadullisena adjektiivina, jonka avulla kertoja kuvailee vastauksen laatua. Tällaisia laadullisia adjektiiveja voidaan usein myös

käyttää superlatiivi- tai komparatiivimuodoissa. Korostavat adjektiivit liittyvät vahvoihin ilmaisuihin, joissa korostuu asenteellinen merkityspotentiaali. Tästä Stillar (1998) antaa esimerkkilauseen: *Hän käyttäytyi tapaamisessa kuin täydellinen idiootti*. Esimerkkilauseessa korostuu sanapari *täydellinen idiootti*. (Stillar 1998: 35–36.)

Adverbeja, jotka liittyvät lähimmin asenteellisuuden ilmaisemiseen, ovat astetta (degree) ja tapaa (manner) ilmaisevat adverbit. Astetta ilmaisevilla adverbeilla tarkoitetaan sellaisia sanoja, jotka määrittävät laatua kuvailevan adjektiivin ominaisuutta. Astetta ilmaisevalla adverbilla on asenteellinen merkitys; sen avulla puhuja voi ilmaista suhtautumisensa astetta tai määrää. Tällaisia astetta ilmaisevia adverbeja ovat mm. ehdottomasti, hämmästyttävä ja huomattava. Tapaa ilmaisevilla adverbeilla voidaan määrittää jonkin asian ilmenemistapaa. Tällaisia tapaa ilmaisevia adverbeja ovat esimerkiksi tehokkaasti, kauniisti ja totuudenmukaisesti. Stillar (1998) painottaa, että tapaa ilmentävät adverbit sijoittuvat toisinaan systeemis-funktionaalissa kielikäsityksessä sekä interpersoonaisen että ideationaalisen metafunktion osa-alueelle. Ideationaalisesta näkökulmasta katsottuna tällainen tapaa ilmaiseva adverbi voidaan nähdä nimityksenä, joka kuvastaa puhujan omaa ideationaalista maailmankuvaa. (Stillar 1998: 35–37.)

Oman tutkielmani kannalta yksi olennainen affektisuutta ilmentävä leksikaalinen kielenaines on partikkelien ryhmä. Partikkelit mielletään toisinaan kirjoitetun kielen lauseopissa irrallisiksi osiksi (Hakulinen ym. 1994: 79). Toisaalta Hakulinen ym. (1994: 79) kuitenkin painottavat, että partikkelit liittyvät olennaisesti puheenvuoroon. Vaikka oma tutkimusaineistoni on kirjoitettua tekstiä, se liittyy oleellisesti puheenvuoroihin, sillä kyse on kommentin esittämisestä. Kommentoinnissa on kyse kirjallisesta puheenvuorosta ja vuorovaikutuksesta. Tällä perusteella partikkelit ovat olennainen osa kommenttia ja sen merkityksen muodostamista. Omassa tutkimuksessani pyrinkin erityisesti nostamaan esiin partikkeleiden tärkeyden ja toissijaisen merkityksen.

Lisäksi yksi affektiivisuutta ilmentävä kielellinen keino liittyy käytettävän käsitteen valintaan. Tästä käytän analyysissäni nimitystä *asioiden nimeäminen*. Samasta asiasta voidaan siis käyttää erilaista nimitystä riippuen puhujan tai kirjoittajan omasta ideologiasta. Sanojen nimeäminen liittyy teoriataustaltaan omassa tutkimuksessani sekä ideationaalisen että interpersoonaisen metafunktion alueelle. Ideationaalisen metafunktion alueella nimeäminen liittyy siihen, miten puhuja tai kirjoittaja kuvastaa omaa ideologista kokemusmaailmaansa. Toisaalta taas erilaisilla nimeämisen tavoilla kirjoittaja voi viestiä omaa asennettaan lukijalle, jolloin nimeäminen liittyy interpersoonaisen metafunktion alueelle. Aineistoni kohdalla tällaiset nimeämisessä käytetyt sanavalinnat ovat usein tyyliltään deskriptiivisiä. Sananmerkityksen kohdalla käytetään toisinaan jakoa päämerkityksen ja sivumerkityksen välillä. Päämerkityksellä viitataan sanan kognitiiviseen merkitykseen, kun taas sivumerkitys liittyy sanan assosiativiseen merkitykseen. (Mikone 2002: 118–199.)

2.3.2 Affektiivisuus ja SF-kielikäsitys

Kyllösen (2012) tavoin tutkin Facebook-kommenteista löytyvää affektiivisuutta systeemis-funktionaalisen teorian, ja tarkemmin interpersoonaisen ja ideationaalisen metafunktion valossa. SF-teorian hyviin, mutta toisaalta myös haasteellisiin puoliin kuuluu sen monimuotoisuus ja sovellettavuus. Viime aikoina SF-teoriaa on alettu soveltamaan yhä laajempiin kielentutkimuskohteisiin. Shore (2012) puhuu tästä termeillä multimodaalisuus ja multisemioottisuus. Tällainen laajentaminen tuo omat haasteensa tutkimukseen, mutta toisaalta nykyisten erilaisten tekstien lisääntyessä myös uudenlainen tutkimus on tervetullutta. (Shore 2012: 156–157.)

Perustelen omassa tutkimuksessani affektiivisuuden liittämistä osaksi SF-kielikäsityksen teoreettista viitekehystä mm. affektiivisuuden määrittelyllä. Affektiivisuuden monimuotoinen määritelmä liittyy niin tunteisiin kuin asennoitumiseen ja suhtautumiseenkin. (VISK § 1707.) Suhtautuminen on olennainen osa systeemis-funktionaalisen kielikäsityksen interpersoonaista metafunktiota. Suhtautumista voidaan ilmentää monin eri keinoin interpersoonaisen metafunktion tasolla, mm. modaalisuudella ja sanavalinnoilla. (Shore 2012: 177.) Shore (2012) käyttämä suhtautumisen käsite liittyy samoihin asioihin kuin tässä tutkimuksessa käytetty asennoitumisen käsite. Suhtautumisen ja asennoitumisen käsitteet eivät ole täysin rinnasteisia, mutta Shore (2012) käyttää suhtautumista kuvaamaan systeemis-funktionaalissa kielikäsityksessä hyvin samanlaisia asioita kuin tässä tutkimuksessa käytetty asennoitumisen käsite.

SF-teorian sovellettavuus on lisäksi yksi niistä syistä, joiden perusteella sen käyttäminen omassa tutkimuksessani on mahdollista. Kuten sanottu, SF-teoriaa voidaan pitää hyvin laajana ja monimuotoisena teoriana. Se ei kuitenkaan tarkoita sitä, että jokaisen tutkimuksen, jonka pohjalla vaikuttaa systeemis-funktionaalinen kielikäsitys, tulisi olla mahdollisimman laaja, ja kaikki osa-alueet kattava. Shore (2012: 157) painottaa, että SF-teoriaa voi käyttää kehikkona tai karttana, johon on mahdollista suhteuttaa oma tutkimuskohteensa. Tällä perusteella systeemis-funktionaalinen kielikäsitys sopii hyvin oman tutkimukseni teoreettiseksi viitekehyykseksi, kun sovellan sitä tutkiessani kielen affektisuutta ilmentäviä valintoja. Analyysissäni kiinnitän huomiota affektiivisuutta ilmentävään evaluoivaan leksikkoon, ja tutkimukseni taustalla tulee vaikuttamaan läpi työn systeemis-funktionaalisen kielikäsityksen ajatus ja interpersoonainen metafunktio.

Myös Yli-Vakkuri (1986: 4) painottaa, että interpersoonaisen metafunktion avulla puhuja voi ilmentää omia tunteitaan tai asenteitaan. Myös tämän perusteella affektiivinen kielentutkimus voidaan liittää osaksi interpersoonaisen metafunktion teoriataustaa. Yli-Vakkuri (1986: 4) lisää, että

Geoffrey Leechin mukaan interpersoonaisen metafunktion merkityksistä voidaan käyttää nimitystä affektiiviset merkitykset.

3 AFFEKTIIVISUUDEN ILMENTÄMINEN KOMMENTOINNISSA

Tässä luvussa tulen tarkastelemaan sitä, miten affektiivisuutta ilmennetään kielellisesti *Oikotie Asuntojen* Facebook-kommentoinnissa. Analyysissäni keskiöön nousee tärkein tutkimuskysymykseni: Millä kielen keinoilla affektiivisuutta ilmennetään *Oikotie Asunnot* -sivuston Facebook-kommentoinnissa? Analyysissä tulen tarkastelemaan affektiivisiä ilmauksia lauseiden, partikkeleiden, liitepartikkeleiden, korostavien adjektiivien ja nimeämisen keinojen näkökulmista.

3.1 Lausetason affektiivisuus

Tarkastelen lausetason affektiivisuutta tutkimuksessani affektiivisten kysymyslauseiden tasolla. Lausetason affektiivisuuteen ei voida liittää sellaisia virkkeitä, joissa affektiivisuus ilmenee ainoastaan sanatasolla. Lausetasolla affektiivisuuden tulee liittyä lauserakenteisiin. (VISK § 1713.)

3.1.1 Affektiiviset kysymyslauseet

Isossa suomen kieliopissa puhutaan affektiivisista lauseista nimellä eksklamatiivilauseet, jonka avulla pyritään tekemään ero sana- ja lausetason affektiivisuudessa. Eksklamatiivilauseeseen tehtävä on sisällön avulla viitata kirjoittajan asenteisiin. (VISK § 1713.) Eksklamatiivisuuden lisäksi aineistoni affektiiviset kysymyslauseet sisältävät retorisen kysymyslauseen piirteitä. Retorisen kysymyslauseen puhefunktio ei ole kysymys, kuten tavallisella kysymyslauseella. Retorisen kysymyksen puhefunktio on enemmän toissijainen toteamus, kuin kysymys. Sen avulla puhuja tai kirjoittaja voi ilmentää omaa affektiivista asennoitumistaan. (Hakulinen & Karlsson 1988: 286; Yli-Vakkuri 1986: 222.) Hakulinen ja Karlsson (1988: 286) luonnehtivat retorista kysymystä siten, että siihen ei välttämättä odoteta vastausta.

Tässä tutkimuksessa esiintyvät affektiiviset kysymyslauseet ovat yleisiä *Oikotie Asunnot* -Facebook-sivuston kommentoinnissa. Toisaalta ne sisältävät eksklamatiivilauseen piirteitä, muun muassa huudahduksissa, mutta toisaalta niistä löytyy myös retorisen kysymyslauseen tunnusmerkkejä. Koska aineistosta löytyneet affektiiviset lauseet eivät suoranaisesti kuulu kumpaankaan näistä kategorioista, on perusteltua nimittää niitä affektiivisiksi kysymyslauseiksi.

(1) Mistä ihmeestä toi hinta on keksitty!?!? Keväällä meni samansuuruinen ihan Rukan vierestä murto-osalla...varokaa! Ja voi kalastaa lammessa...tsiisuus! Onhan siellä kunnon vesistöjäkin ja jokia...

Kun hakukysymyksen yhteydessä esiintyy voimasana, kuten esimerkin (1) ensimmäisessä lauseessa sana *ihmeestä*, kyseessä on affektiivisesti sävyttynyt kysymyslause. Kirjoittaja ei välttämättä odota konkreettista vastausta kysymykselleen, vaan lauseen tarkoitus on tuoda esiin mielipide koskien hinnan kohtuuttomuutta. Tällaisen kysymyssanalla alkavan affektiivisen virkkeen tehtävä on ilmentää ihmetystä tiedonhalun sijaan. (VSK § 1713.) Voimasanojen kentällä esimerkissä käytetty sana *ihmeestä* on melko neutraali verrattuna useisiin muihin voimasanoihin. Kommentin tarkoitus onkin mahdollisesti voimakkuuden sijaan vain korostaa puhdasta ihmetystä.

(2) mitä sä hourit? Vesi ja sähkö on aina maksettu erikseen, vain kaukolämpö kuuluu yhtiövastikkeseen

Esimerkissä (2) on myös kyse voimasanan avulla ilmennetystä affektiivisesta kysymyslauseesta. Tässä esimerkissä on voimakkaasti sävyttynyt sana *hourit*. Kyseinen kommentti toimii vastaväitteenä edellisen kirjoittajan kommenttiin, jonka aihepiiri liittyy oletettavasti samaan kuin tässä kommentissa. Sana *hourit (hourailla)* on tyyliltään melko vahva, ja sen käyttö onkin tavanomaista juuri tällaisessa tilanteessa, kun halutaan korostaa omaa, vastakkaista näkemystä. Sanan vahva tyyli yhdistettynä kysymyssanaan luo affektiivisen kysymyslauseen, samoin kuin edellisessä esimerkissä. Tässäkään tapauksessa kirjoittaja ei välttämättä odota vastausta kysymykseensä. Virkkeen tarkoitus on lähinnä herättää huomiota ja ilmaista kirjoittajan ihmettelevää sekä mahdollisesti hieman tuhtunutta suhtautumista aiheeseen. Kommentin jälkimmäinen virke on tyyliltään väitelause, josta tulee esiin kommentoijan virallinen kanta keskusteltavaan aiheeseen. Verrattuna esimerkkiin (1) esimerkissä (2) on huomattavasti voimakkaampi sävy, vaikka kumpikin kommentti rakentuu samaan tapaan voimasanasta ja kysymyssanasta. Ero piilee siinä, että kommentissa (1) suhtautuminen on sävyiltään hämmästelevää, kun taas kommentissa (2) sävy lähentelee syytösten esittämistä.

(3) Kukahen tolo ostaa museoviraston suojeleman talon

Esimerkki (3) on tyyliltään samankaltainen kuin esimerkki (2). Esimerkissä (3) kommentin affektiivisuus muodostuu kysymyssanasta *kukahen* ja voimasanasta *tollo*. *Tollo* on sanana suhteellisen voimakas, jos verrataan esimerkiksi sanaan *ihmeestä*, vaikkakin paljon vahvempiakin voimasanoja on olemassa. *Tollo* on kuitenkin sanana huomiota herättävä, ja huomion herättäminen onkin mahdollisesti yksi kommentin tarkoituksista. Tässä tapauksessa kommentin kautta ei suoraan syyllistetä tulevaa talon ostajaa. Kommentin esittäjä ikään kuin ilmaisee oman asenteensa kyseisen talon ostamisesta, mikä olisi luultavasti hänen mielestään järjetöntä.

(4) Turus! Mikä helvetti teitä vaivaa?

Affektiiviseksi kysymyslauseeksi, jossa yhdistyy voimasana, voidaan lukea myös esimerkki (4). Kommentissaan kirjoittaja ilmaisee asiaa koskevan asennoitumisensa ja omat tunteensa varsin selkeästi käyttäen voimasanaa *helvetti*, joka on kirosanana voimasanojen vahvimma päästä. Varsinaista vastausta kysymykselle ei voida odottaa. Kirjoittajan tarkoitus on mahdollisesti ollut huomion herättäminen ja oman asennoitumisen ilmentäminen. Asiantila, johon asennoituminen liittyy, on Turussa asuminen. Yhteistä kaikissa tämän kategorian kommentteissa on se, että tarkoituksena on ilmaista oma kantansa mahdollisimman vahvasti. Kommenteista välittyy ajatus, että kirjoittaja uskoo olevansa oikeassa, vaikka kysymys olisikin mielipideasiasta.

(5) Miten voi olla 2h+k?

Esimerkissä (5) affektiivisuutta ilmennetään lauseella, joka koostuu kysymyssanasta *miten* sekä modaaliverbistä *voi olla*. Modaaliverbistä johtuen tällainen interrogatiivinen lause on useimmiten sävyiltään kyseenalaistava. Tässäkin tapauksessa kommentin sävy on ihmettelevä, ja kommentin sisällön kautta kyseenalaistetaan puheena oleva asia. Kommentti liittyy julkaisuun, jossa on kuvilla varustettuna kaksihuoneinen asunto. Kommentin perusteella voidaan päätellä, että kommentoija ei itse miellä asuntoa kaksioksi. Tästä syystä hän on kyseenalaistanut Oikotie Asuntojen ilmoituksen, jonka mukaan kohteessa olisi kaksi huonetta. Kyseenalaistaminen tapahtuu tässä modaaliverbin *voi olla* avulla. *Voidea*-sanalla ilmaistaankin usein juuri ehdollisuutta, joka liittyy puheena olevaan asiantilaan (MOT Kielitoimiston sanakirja).

(6) upea pieni asunto ja millä paikalla..

Esimerkin (6) kommentti on poikkeuksellinen siksi, että siinä kysymyssanan avulla muodostettu affektiivinen lause on sävyiltään positiivinen. Kommentti koostuu sanoista *millä* ja *paikalla*. Ilmaus on lyhyt, mutta ilmentää selkeästi ihastuksen tunteita, etenkin koko konteksti huomioidessa. Lauseen alkuosalla, *upea pieni asunto*, ilmaistaan selkeästi, kuinka kommentin kirjoittaja kokee kohteen itseään miellyttäväksi. Virkkeen merkityksen kannalta tärkeässä tehtävässä on partikkeli *ja*, joka rinnastaa kaksi edellä mainittua päälausetta toisiinsa. Jos *ja*-sanalla olisi esimerkiksi alistuskonjunktio *mutta*, lauseen merkitys muuttuisi positiivisesta negatiiviseen. Tuolloin affektiivinen lause *millä paikalla* saisi negatiivisen merkityksen. Tässäkin tapauksessa lauseen tulkinnassa tulee huomioida koko konteksti.

(7) Ihan komee mökki, mut kellä on varaa ostaa ja kustantaa käyttökulut.

(8) Hu mikä hinta. Kellä tuohon on varaa...!!!

Oman ryhmänsä muodostavat affektiiviset lauseet, jotka koostuvat kysymyssanasta *kuka* liitettynä hintaa koskevaan kommentointiin. Esimerkeissä (7) ja (8) kommentit koostuvat sanoista *kellä* sekä verbiliitosta *olla varaa*. Kyseiset kommentit vaikuttavat melko vahvasti kysymyksiltä, mutta kumpikaan kommenteista ei pääty kysymysmerkkiin. Kommentti (7) päättyy yksinkertaisesti pisteeseen, kun taas kommentti (8) päättyy kolmeen pisteeseen ja kolmeen huutomerkkiin. Lopetusmerkkien lisäksi myös lausesisällössä on eroja. Esimerkin (8) ensimmäinen virke kuuluu: *Hu mikä hinta*. Tämä virke tuo selkeästi esiin kommentin esittäjän mielipiteen kohtuuttomasta hinnasta, mikä osaltaan luo virkkeeseen kauhistelevaa tunnetilaa. Tämän lisäksi seuraavan virkkeen liioittelevat lopetusmerkit viimeistelevät kommentin voimakkaan sävyn. Tähän verrattuna kommentti (7) on melko neutraali. Ensimmäinen lause, *Ihan komee mökki*, pehmittelee seuraavaa, päinvastaista asennoitumista, joka muuttaa virkkeen sävyn melko negatiiviseksi.

3.2 Partikkelit affektiivisen konstruktion osana

Partikkeleiksi luokitellaan tavallisesti ne sanat, jotka eivät kuulu muihin sanaluokkiin ja ovat tyypillisesti taipumattomia sanoja. Muun muassa partikkeleihin kuuluvat adverbit, post- ja prepositiot, konjunktiot ja interjektiot. (Leino 1989: 95–96.) Partikkelin avulla voidaan kuitenkin viestiä myös muita, kuin niiden tavanomaisia merkityksiä. Partikkelin merkityspotentiaali määrittyy yleensä sen kontekstin mukaan, jossa ne esiintyvät. (Visapää 2008: 133–134.) Silloin, kun partikkelia käytetään affektiivisuutta ilmentämässä, siitä käytetään termiä *sävypartikkeli* (VISK § 822).

3.2.1 Interjektiot

Interjektiot eli huudahdussanat kuuluvat partikkeleiden sanaluokkaan ja ovat kielellisten ja ei-kielellisten ilmausten välimaastossa. Ison suomen kieliopin mukaan interjektioita voidaan luokitella tunnetilojen perusteella karkeasti. Tällaisia luokitteluita ovat esimerkiksi inho (*hyi*), mielihyvä (*aah, mmm*), helpotus (*huhhuh*), pelko (*hui, huh*), kipu (*aih, oihoi*), innostus (*jippii, jess*), halveksunta (*höh, pyh*), harmistus (*hm*). (VISK § 1709.)

Hakulisen ja Karlssonin (1988: 87) mukaan interjektiot esiintyvät useimmiten vain puhutussa kielessä. Nykyaikana voidaan kuitenkin todeta, että sosiaalisessa mediassa käytävä vuorovaikutus mahdollistaa puheenomaisen kirjoitetun vuorovaikutuksen. Tällä tarkoitan sitä, että esimerkiksi juuri kommentoinnissa pyritään jäljittelemään puhutun kielen tyyliä. Erilaisten huudahdussanojen avulla ilmaistaan puhutun kielen tyyliä sama asia kirjoitettuna.

Interjektioilla ilmaistaan tunteita (Hakulinen ym. 2004: 159), eli sen perusteella interjektioiden käyttäminen Facebook-kommentoinnissa liittyy vahvasti affektiivisuuden ilmaisemiseen. Interjektioilla ei ole aina varsinaista merkitystä, ja ne toimivat ikään kuin vihjeinä kirjoittajan tunnetilasta. Tätä vihjettä täydentämässä on usein muu virke, vaikka toisinaan interjektiot voivat esiintyä myös yksinään. Interjektioita on tutkittu melko vähän suomen kielessä (Jääskeläinen 2013: 19), mutta oman aineistoni kohdalla niillä on tärkeä merkitys affektiivisena kielenaineiksena.

- (9) Olen käynyt katsomassa, **huh huh!!** Rahalla saa järkevästi rakennetun asunnon!! Kauhistelin ei ole tarkoitettu täysmittaiselle ihmiselle, tosi pieni tila kävelykorkeudelle, tosi matalaa epäkäytännöllistä tilaa, ei minkäänlaista komerotilaa, varsinainen agvaario lasikattoineen!!
 (10) No ompas ainakin hintaa, jos ei muuta **huh huh!** Tyyris mikä tyyris!

Esimerkeissä (9) ja (10) interjektiona esiintyvät huudahdussanat *huh huh*. Kontekstista päätellen huudahduksen tarkoitus on korostaa kirjoittajan kokemaa kauhistelua ja päivittelyä. Kauhistelu tunnetilana on esimerkissä (9) ilmaistu myös suoraan sanalla *kauhistelin*. Esimerkissä (10) interjektio *huh huh* liittyy hinnan päivittelyyn. Interjektioista *huh huh* on yksinään vaikea päätellä, millaista tunnetilaa se ilmentää. Sen kohdalla tunnetilan määräytyy muun virkkeen ilmentämän affektiivisuuden kautta.

- (11) Ei tommosia oo olemassakaan.... **huooohhhh**
 (12) **Ooooooh...** iiiihhana!

Esimerkissä (11) esiintyy interjektio *huooohhhh*, joka on tyyliltään hyvin samanlainen kuin esimerkkien (9) ja (10) interjektiot. Tässä tapauksessa kontekstista voidaan päätellä, että kyse ei ole negatiivisen tunnetilan ilmaisusta, vaan päinvastoin kyse on positiivisesta tunnetilasta. Sen avulla jäljitellään huokauksen onomatopoeettisuutta, joka liittyy edellisen virkkeen päivittelyyn: *Ei tommosia oo olemassakaan....* Lukija voi päätellä, että *huooohhhh*-interjektion affektiivinen sävy liittyy tässä tapauksessa ihasteluun.

Samanlainen positiivista tunnetilaa ilmentävä interjektio löytyy esimerkistä (12): *Ooooooh... iiiihhana!* Tällainen *ooh*-tyylinen interjektio mielletään tavallisesti mielihyvään liittyväksi. Lisäksi kommentin muu virke tukee tätä päätelmää. Siinä kirjoittaja ilmentää suoraan adjektiivin avulla kohteen olevan *iiiihhana*. Adjektiivin korostavaa sävyä lisää liioitellusti pidennetty vokaali.

- (13) **HYY!** Tuossa keittiössä on jo liikaa kaikkea, eri väriset kaapiovet ei oikein passaa tuon sinisen seinän kanssa eikä tuon hirsiseinän kanssa passaa tuo sininen tapetti...

Inhoa ilmennetään selkeästi esimerkissä (13) yksinkertaisella interjektioilla *HYY!* Tässä tapauksessa interjektion ilmentävä tunnetila on selkeämpi, koska kyseistä huudahdusta ei voi liittää osaksi

positiivista tunnetilaa. Interjektion lisäksi kommentin loppuosassa on kirjoittajan selitys siitä, miksi hänen mielestään kohde on inhoa herättävä.

(14) **Wow!**

(15) **Ah** täydellinen

Esimerkkien (14) ja (15) interjektiot ilmentävät positiivista tunnetilaa. Esimerkissä (14) huudahdusasanana esiintyy vierasperäinen sana *wow*, joka on peräisin englannin kielestä. Kyseinen kommentti koostuu ainoastaan tästä huudahdusasanasta, eli toisaalta voi olla hankalaa vain sen perusteella päätellä, minkä tyyllisestä affektiivisesta ilmaisusta on kyse. *Wow* vastaa suomen kielessä sanaa *vau*, joka taas liittyy ihasteluun. Tämän perusteella se voidaan mieltää ihastelemaan tunnetilaan liittyväksi. Esimerkissä (15) ei ole kyse yhtä voimakkaasta interjektioista, kuin esimerkissä (14), mutta myös sillä ilmennetään positiivista tunnetilaa. Interjektio *Ah* liittyy tässä kohdassa ihailuun ja mielihyvään, ja sitä täydentämässä on adjektiivi *täydellinen*.

Aineistosta löytyvät interjektiot ovat tyypillisimpiä esimerkkejä Oikotie Asuntojen Facebook-sivustolla käytetyistä interjektioista. Se, että ihmisillä on yleisesti paljon eriäviä mielipiteitä, vaikuttaa myös interjektioiden suureen määrään ja vaihtelevuuteen. Oikotie Asunnot on myös aihepiiriltään sellainen ympäristö, jossa sivuston julkaisut (myytävät asunnot) aiheuttavat paljon mielipiteitä. Tämä liittyy olennaisesti siihen, miksi juuri tässä aineistossa esiintyy paljon affektiivista interjektioiden käyttöä.

3.2.2 Kyllä

Jotkin partikkelit toimivat lauseessa lisämerkityksen antajana. Tällaisista partikkeleista tavallisimpia ovat *nyt*, *sitten*, *aina*, *vielä* ja *vasta*. Näiden lisäksi kaksi yleisintä partikkelia, joita käytetään affektiivisessä tarkoituksessa, ovat *kyllä* ja *jo*. (Suominen 2013; VISK § 1717.)

(16) **Kyllä** kelpais pröystäillä ja elellä yltäkyläisyydessä. Uupuu vaan 800.000e

(17) Hieno asunto. **Kyllä** tuossa kelpaisi asua. Nyt vaan lottoamaan, jos vaikka tärppäisi.

(18) **KYLLÄ** KELPAIS

Yksi yleisimmistä partikkeleista, joka tekee väitelauseesta affektiivisen, on partikkeli *kyllä*. Tätä partikkelia käytetään kommentteissa (16), (17) ja (18). *Kyllä*-partikkeli voi toimia lauseen sävymerkityksen antajana myös yksin, sillä se on tarpeeksi riittävä tuomaan lauseeseen tietynlaisen affektiivisen sävyn. Etenkin silloin, kun *kyllä*-partikkeli on lausuman ensimmäisenä sanana, se on usein riittävä luomaan affektiivisen sävyn kommenttiin. (VISK § 1717.)

Tällainen lausumanalkuinen *kyllä*-partikkeli on esimerkissä (16): *Kyllä kelpais pröystäillä ja elellä yltäkyläisyydessä*. Virke olisi ilman *kyllä*-partikkelia varsin kelvollinen, mutta partikkelin kanssa se antaa tietynlaisen painotuksen kirjoittajan asennoitumiselle. Yhdistettynä modaaliverbiin *kelpais (kelvata)* pyritään vahvistamaan toiminnan intensiteettiä (VISK § 1717). Tässä kommentissa toiminnan intensiteetti, eli kyseisessä asunnossa eläminen, esitetään vahvana ja hienona asiana. Kommentista heijastuvaa asennetta tukevat myös virkkeen affektiiviset sanavalinnat *pröystäillä ja elellä yltäkyläisyydessä*.

Samanlainen *kyllä*-partikkelin ja *kelvata*-verbin yhdistelmä esiintyy kommentissa (17). Tämän tyylinen *kyllä kelpaa* -idiomi onkin jokseenkin vakiintunut puhekielisissä ilmauksissa, kun painotetaan asiantilan miellyttävyyttä tai nautintoa. Kuten edellisessä kohdassa, myös esimerkissä (17) partikkeli *kyllä* esiintyy lausumanalkuisena. Tässä kommentissa viimeinen sana on verbi, ja usein tällaiset verbiin päättyvät, *kyllä*-partikkelilla alkavat virkkeet toimivat vastaväitteinä. (VISK § 1717.) Tässä tapauksessa ei ole kyse suorasta vastaväitteestä jollekin toiselle kommentille. Toisaalta on kuitenkin mahdollista, että kommentin esittäjä tahtoo ilmaista oman mielipiteensä osittain vastaväitteenä. Kommenttiketjun edellisissä kommenteissa useampi kirjoittaja on ilmaissut negatiivisen mielipiteen kohteesta, kun taas tässä esimerkissä kirjoittaja puoltaa kohdetta.

Edellä mainittu *kyllä kelpaa* -idiomi esiintyy useassa aineistoni kommentissa. Myös esimerkissä (18) nähdään kyseinen yhdistelmä. Useiden samankaltaisten esimerkkien nojalla voidaan sanoa, että tällainen *kyllä kelpaa* -rakenne on yleinen oman aineistoni kohdalla silloin, kun kommentin avulla viestitään positiivista tunnetilaa tai asennoitumista.

(19) On **kyllä** upea. Kertakaikkiaan kaunis!

(20) **Kyllä** nää on halpoja. Pk-seudulla hinta olis 300 000 € + jotain.

(21) No on **kyl** kivasti ylihinnoteltu.

Yhtä lailla myös esimerkissä (19) partikkelia *kyllä* käytetään vahvistamaan intensiteettiä, sillä erolla, että tässä tapauksessa intensiteetin kohde ei ole toiminta vaan ominaisuus. Ominaisuutta kuvataan adjektiivilla *upea*. Tässäkin tapauksessa kyseinen virke olisi täysin hyväksyttävä ja ymmärrettävä ilman partikkelia. Partikkelin kanssa lauseen sävy muuttuu vahvemaksi, ja sillä ikään kuin painotetaan kirjoittajan mielipidettä asiantilasta. Tässä esimerkissä *kyllä*-partikkelin avulla vahvistetaan ominaisuuden, eli upeuden, astetta.

Esimerkissä (20) käytetään edellisen esimerkin tavoin *kyllä*-partikkelia ominaisuuden vahvistamisessa. Tässä esimerkissä ominaisuus koskee mainostettavan asunnon hintaa: *Kyllä nää on halpoja*. Kyseinen kommentti esitetään jopa hieman päivittelevään sävyyn, koska jälkimmäisessä virkkeessä esitellään vertailun vuoksi pääkaupunkiseudun hintatasoa vastaavan asunnon kohdalla. Vaikka kommentin sävy onkin sinänsä päivittelevä, voidaan todeta, että koko konteksti huomioiden

sen taustalla vaikuttaa vahvasti myös kirjoittajan oma mielipide, sillä kommentista käy ilmi kirjoittajan oma asennoituminen asuntojen hintatasoihin. Kommentti ei ole suora vastaus edelliseen kommenttiin, mutta sillä mahdollisesti otetaan kantaa edellisten kommentin esittäjien mielipiteisiin.

Esimerkissä (21) partikkeliin liittyy interjektio *no*, joka lausumanalkuisena sanana ikään kuin johdattelee tulevaan kommenttiin. Kommentissa merkitystä tuottavana partikkelina toimii sana *kyl* (*kyllä*). Samoin kuin esimerkissä (20), myös tässä kohdassa *kyllä*-partikkelilla tuotetaan lisämerkitystä hintaan liittyvään mielipiteeseen. Esimerkissä (21) korostuksen kohteena on toiminnan intensiteetti: *No on kyl kivasti ylihinnoiteltu*. Kommentin avulla viestitään, että asunnon hinnoittelu on liian korkea. Virkkeestä löytyvä adverbti *kivasti* saa lauseen muun sisällön kautta päinvastaisen merkityksen, eli tässä kohdassa negatiivisen merkityksen.

(22) Ihana! En **kyllä** ikinä haluais noin isoja huoneita

(23) Sorry. Ei **kyllä** näytä sisältä kulttuurihistoriallisen arvokkaalta. Lattiat nykylaminaattia ja kalusteet ja sauna modernia. Oisihan remontin voinut tehdä enemmän vanhaa kunnioittaen. Muuten varmaan hieno kotia

(24) Ei oo **kyllä** tällasia herkkupaloja liikaa suomenmaassa, Harmi vaan että on täytyny Laitilaan asti pykätä.

Esimerkissä (22) partikkelin avulla vahvistetaan kieltomuotoa ja ominaisuutta, joka tässä tapauksessa koskee kirjoittajan mielestä liian isoja huoneita. *Kyllä*-partikkelin kanssa samassa yhteydessä voidaan käyttää myös muita sävypartikkeleita. Kommentissa (22) esiintyy tällainen kahden partikkelin liitto, kun *kyllä*-partikkelin lisäksi lauseessa on partikkeli *ikinä*. Myös tässä tapauksessa virkkeet olisivat hyväksyttäviä ilman partikkeleita, eli niiden voidaan todeta olevan mukana affektiivisen merkityksen takia. Mielenkiintoista esimerkissä (22) on se, että *kyllä*-partikkeli, joka tavallisesti mielletään merkitykseltään positiiviseksi, on tässä tapauksessa vahvistamassa negatiivista merkitystä, eli kieltomuotoa. Koko muu virke ja konteksti vaikuttavat vahvasti siihen, millaista affektiivista merkitystä *kyllä*-partikkeli vahvistaa.

Kieltomuotoa vahvistava *kyllä*-partikkeli esiintyy myös esimerkissä (23) virkkeessä *Ei kyllä näytä sisältä kulttuurihistoriallisen arvokkaalta* sekä esimerkissä (24) *Ei oo kyllä tällasia herkkupaloja liikaa suomenmaassa*. Ilman *kyllä*-partikkelia kummatkin virkkeet olisivat tavallisia väitelauseita, mutta partikkelin kanssa virkkeiden sävyt muuttuvat painokkaammaksi ja vahvistavat virkkeestä välittyvää kielteistä mielipidettä. Tällaista kieltomuotoa vahvistavaa partikkelirakennetta voidaan käyttää melko monissa tilanteissa, joissa tuodaan esille omaa asennoitumista. Tällaisia tilanteita voivat olla esimerkiksi toisen kommenttiin vastaaminen ja samaan mielipiteeseen perustuvan kommentin esittäminen. Toisaalta taas *kyllä*-partikkelin käytöllä voidaan painottaa omaa vastakkaista näkemystä asiantilasta. Molemmat esimerkit (23) ja (24) ovat itsenäisiä kommentteja Oikotie Asunnot -sivuston viestiketjussa, eivätkä varsinaisesti ole vastaväitteitä tai puoltavia mielipiteitä muihin julkaisun kommentteihin. Taustalla tällaisessa painokkaassa ilmaisussa voivat

kuitenkin vaikuttaa edellisistä kommentteista välittyvät mielipiteet, vaikka kyseisiä kommentteja ei olisikaan osoitettu suoranaisesti kenellekään toiselle kommentin esittäjälle.

(25) Oi **kyllä** haluaisin

Esimerkissä (25) *kyllä*-sävyartikkeliin yhdistyy interjektio muodostaen ketjun *oi kyllä*. Interjektio *oi* ilmentää jo itsessään hämmästyksiä tai ihastusta, ja on yksi tyypillinen huudahdus, oli sitten kyseessä positiivis- tai negatiivissävytteinen konstruktio. Tässä kommentissa ilmenetään kyseisellä rakenteella positiivista konstruktioita vahvasti painottaen, että kyseinen kohde olisi kirjoittajalle mieleinen.

3.2.3 Jo

Jo on Ison suomen kieliopin (§ 1717) mukaan *kyllä*-partikkelin ohella toinen tavallisimmista partikkeleista, joiden avulla väitelause saa affektiivisen merkityksen. *Jo*-partikkelin tavallinen merkitys fokuspartikkelina temporaalinen. Sillä viitataan asiantilaan, joka tapahtuu aiemmin, kuin olisi oletettu. *Jo*-partikkeli voi kuitenkin tuoda virkkeeseen myös affektiivisen merkityksen, erityisesti silloin, kun se esiintyy lausumanalkuisena. Affektiivisella *jo*-partikkelilla on usein päivittelevä sävy. (VISK § 1718.)

(26) **Jo** vain mulle kelpais

(27) **Jo** on neliöillä hintaa!!!

Esimerkissä (26) *jo* esiintyy lausumanalkuisena partikkelina, joka tuo kommenttiin päivittelevän affektiivisen merkityksen. Usein *jo*-partikkelin yhteydessä esiintyy muitakin affektiivista merkitystä tuottavia aineksia, kuten fraaseja tai muita partikkeleita (VISK § 1718). Tässä esimerkissä *jo*-partikkelin yhteydessä on sävyartikkeli *vain*. Nämä kaksi partikkelia muodostavat ketjun *jo vain*, joka on puhekielisessä käytössä fraasiutunut melko yleiseksi. Tällainen *jo vain* -ketju on sävyiltään päivittelevä, ja esiintyy usein myönteisessä merkityksessä tai sitä korostamassa. Kieltomuodon kanssa tällainen *jo vain* -ketju ei toimi.

Myös esimerkissä (27) *jo*-partikkelin ilmentämä affektiivinen merkitys liittyy päivitteilyyn. Tässä virkkeessä *jo* esiintyy lausumanalkuisena. Aihepiiriltään päivitteily liittyy asunnon korkeaan hintaan. Affektiivisuuden tasolla voidaan tulkita kirjoittajan mahdollisesti olevan sitä mieltä, että kyseinen hinta on liian korkea. Kirjoittaja on tällöin eri mieltä asiasta, ja ilmentää sitä päivittelevään sävyyn.

(28) Tässähän on **jo** Amerikan meininkiä.

Esimerkissä (28) partikkeli *jo* ei sijaitse lausumanalkuisena, kuten usein affektiivisten *jo*-partikkeleiden kohdalla, vaan tässä tapauksessa se sijaitsee keskellä virkettä. Laskin sen silti kuuluksi affektiivisten partikkeleiden ryhmään, sillä tässä esimerkissä *jo*-partikkelin merkitys ei varsinaisesti ole temporaalinenkaan. Pikemminkin esimerkissä esiintyvä *jo*-partikkeli vahvistaa ihastelua ja hämmästyä. Ilman *jo*-partikkeliakin virke olisi toimiva, mutta partikkelin kanssa korostuu sen affektiivisuus ja kirjoittajan oma mielipide.

(29) mmm tuolla kun paistelee silakkapihvejä niin **jo** on mukavat aromit patjassa loppuvuoden

Myös esimerkissä (29) *jo*-partikkeli esiintyy virkkeen keskellä, mutta toisaalta sitä voidaan pitää lausumanalkuisena, sillä *jo*-partikkeli aloittaa päälauseen, joka tässä virkkeessä sijaitsee sivulauseen jäljessä. Tässä esimerkissä päälause alkaa *jo*-partikkelilla, jonka perässä esiintyy lauseen verbi *on*, muodostaen ketjun *jo on*. Tällainen *jo on* -alkuinen virke on tyypillinen affektiivisessä käytössä *jo*-partikkelin yhteydessä. Sen affektiivinen sävy on puhtaan päivittelevä.

Kyllä ja *jo* ovat Ison suomen kieliopin (VISK § 1717) mukaan yleisimmät affektiivisessä käytössä esiintyvät partikkelit. *Oikotie Asunnot* -Facebook-sivuston kommentoinnissa selvästi yleisempi näistä kahdesta on *kyllä*-partikkeli. Sen affektiivista käyttöä löytyy aineistoni kommentteista huomattavasti enemmän kuin *jo*-partikkelin vastaavaa käyttöä. *Jo*-partikkelin käyttöä affektiivisessä merkityksessä havainnollistavat esimerkit (28)–(31), mutta niiden lisäksi aineistostani ei juurikaan löytynyt affektiivisessä merkityksessä ilmeneviä *jo*-partikkeleita. Toisaalta tällainen *jo on kummallista* -tyylinen, affektiivinen rakenne on yleinen suomen kielessä. *Oikotie Asunnot*-sivuston kommentoinnissa sitä ei silti juurikaan esiintynyt. Tähän voi vaikuttaa toisaalta julkaisukanava (Facebook), mutta toisaalta myös asiayhteys (kiinteistönvälitys). Toisaalta voidaan myös pohtia, sopiiko *jo*-partikkeli paremmin puhekieleen, tai onko se tyyliltään vanhahtavampi, kuin *kyllä*-partikkelin käyttö. *Kyllä*-partikkeli voi toisaalta myös sopia paremmin asiayhteyteen, koska kyse on asunomainonnasta, jonka kommentteissa ihmiset puoltavat omia mielipiteitään.

3.2.4 Aina

Tavallisesti sanaa *aina* pidetään temporaalisena adverbina, joka viittaa aikaan. Sanakirjan mukaan sillä tarkoitetaan *yhtä mitta* ja *alati* tapahtuvaa asiaa (MOT Gummerus Uusi suomen kielen sanakirja). Shore (2009) on tutkinut *aina*-partikkelin esiintymismuotoja Raamatun kontekstissa, ja todennut, että temporaalisen merkityksensä lisäksi *aina*-partikkelilla on useita erilaisia vahvistamiseen liittyviä merkityksiä (Shore 2009: 499–501). Shore (2009: 496–498) toteaa, että *aina*-partikkelia voidaan käyttää mm. liioittelevassa merkityksessä. Vaikka oma aineistoni poikkeaa

merkittävästi Raamatusta aineistona, voidaan *aina*-partikkelin käytössä havaita myös yhtäläisyyksiä. Liioittelu on yksi niistä affektiivisista merkityksistä, joita ilmennetään myös kommentteissa *aina*-sävyartikkelin avulla.

Shoren (2009) tutkimus *aina*-partikkelin erilaisista vahvistavista merkityksistä perustelee omassa tutkimuksessani sen affektiivista merkitystä. Vaikka *aina*-partikkelia esiintyy suhteellisen vähän kommentointia koskevassa aineistossani, on sillä kuitenkin mielekäs tarkoitus sellaisissa yhteyksissä, joissa kirjoittaja pyrkii vahvistamaan ja toisaalta liioittelemaan omaa mielipidettään ja asennoitumistaan.

(30) Funkkis on **aina** nättiä.

Esimerkissä (30) *aina*-partikkelin avulla vahvistetaan ominaisuutta. Tässä tapauksessa voidaan selkeästi huomata, että kyse on kirjoittajan omasta mielipiteestä, sillä millään perusteella ei voida väittää, että funkkis olisi tyyllilajina *aina* nättiä. Kyseisen esimerkin virke on tyylliltäänkin mielipidettä ilmaiseva väitelause. Jos virke olisi tavallinen mielipidettä ilmaiseva väitelause, se voisi esiintyä ilman sävyartikkelia, jolloin se kuuluisi: *Funkkis on nättiä*. Kun virkkeeseen lisätään sävyartikkeli *aina*, se saa asenteellisemmän sävyn. Kommentin kirjoittaja painottaa vahvasti omaa asennoitumistaan liittyen *funkkis*-tyylilajiin.

(31) Ihmettelen **aina** vähän näitä. Taloa tässäkin myydään, ei sisustusta? Ja peruslähtökohdat ovat aivan kohdallaan. Hyvän oloinen talo.

Esimerkissä (31) *aina*-sävyartikkelin merkitys ei ole yhtä vahva kuin esimerkissä (30). Tässä kohdassa *aina*-sanana merkitys liittyy toimintaan: *Ihmettelen aina vähän näitä*. Kommentin esittäjä siis korostaa sitä, miten usein hän kyseisen sivuston kommentteja ihmettelee. Virkkeen sanalla *näitä* viitataan kommentteihin, joissa arvostellaan myytävien asuntojen sisustusta. Mielenkiintoisen esimerkistä (31) tekee se, että siinä sävyartikkelia selkeästi pehmennetään sitä seuraavalla sanalla *vähän*. *Aina* on sävyartikkelina suhteellisen voimakas, ja se usein merkitsee ehdotonta suhtautumista johonkin asiaan, kuten edellä on todettu. Tässä esimerkissä kommentin esittäjä tuo esiin ihmettelevänsä kommentointia usein, mutta tekevänsä sitä kuitenkin vain vähissä määrin. Tämänkin esimerkin kohdalla voisi todeta, että *aina*-sävyartikkelin affektiivinen merkitys liittyy kirjoittajan asenteen liioitteluun ja vahvistamiseen.

(32) **Aina** joku on vikisemässä siitä, että ei oo värejä, jos on käytetty paljon valkoista. Totta helvetissä myyntikuntoon sisustettaessa käytetään enemmän neutraalia valkoista kuin esimerkiksi räikeän oranssia tai koko sateenkaaren värejä?? Useampi ihminen kiinnostuu valkoisesta/valkeasta talosta kuin mistään värisirkuksesta, ja eikös se ole tavoite kuitenkin, jos taloa myydään? Kiitos ja anteeksi

Esimerkissä (32) *aina* toimii lausumanalkuisena sävyartikkelina ja liittyy toiminnan korostamiseen. Koko kyseinen virke on tyyliltään vahva: *Aina joku on vikisemässä siitä, että ei oo värejä, jos on käytetty paljon valkoista*. Ison suomen kieliopin mukaan (VISK § 826) tällainen sävyartikkelina toimiva *aina* antaa lauseeseen modaalisen mahdollisuuden merkityksen. Tämän kommentin perusteella voidaan tulkita, että sävyartikkeli *aina* vahvistaa kommentin esittäjän ehdotonta asennetta. Tällainen *aina*-sävyartikkelin käyttö voidaan myös tulkita hieman nuhtelevaksi sävylytään. Kommentin esittäjä kyseenalaistaa kommentissa mainitun toiminnan, eli tässä tapauksessa *vikisemisen*. Siinä ikään kuin asetetaan kuvatun kaltaiset kommentin esittäjät alempaan arvoon.

3.2.5 Nyt

Perinteisin tarkoitus sanalla *nyt* on toimia aikaan viittaavana adverbina. Adverbina *nyt* esiintyy usein virkkeen alussa, kun taas sävyartikkelina se sijoittuu tavallisesti subjektin tai finiittiverbin perään. Ison suomen kieliopin (VISK § 823) mukaan *nyt* on itsenäisistä sävyartikkeleista yleisin. Sävyartikkelina esiintyessään *nyt* voi ilmentää affektiivisuutta, mutta sillä ei ole ainoastaan yhtä tietynlaista merkitystä tai sävyä, jonka se tuo tekstiin. *Nyt*-sävyartikkelin tekstiin tuoma merkitys on hyvin riippuvainen muusta virkkeestä ja kontekstista.

Visapää (2008) on tutkinut temporaalisten adverbien sävyartikkelimuotoja ja niiden muita ilmentäviä merkityksiä. Visapään (2008: 134) mukaan *nyt*-sävyartikkelin yksi keskeisimmistä käyttökonteksteista on kommentointi. *Nyt*-sävyartikkeli liittyy olennaisesti myös vuorovaikutukseen keskustelussa, sillä se voidaan määritellä reaktiiviseksi: sen avulla voidaan ilmentää reaktioita muiden keskustelijoiden puheenvuoroihin sekä myös aloittaa puheenvuoro. (Visapää 2008: 134.)

(33) No **nyt** on kartano pidetty tyylillä kunnossa!

Esimerkissä (33) sävyartikkeli *nyt* ilmentää kirjoittajan kokemaa ihastuksen ja hämmästelyn tunnetta. Tässä virkkeessä sävyartikkelin yhteyteen on liitetty interjektio *no*: *No nyt on kartano pidetty tyylillä kunnossa!* Voimakkuuden astetta lisäämässä on huutomerkki lopetusmerkkinä. Kommentista välittyy positiivinen ja osittain hämmästynyt tunnetila. Ilman virkkeen alussa olevaa sävyartikkelia ja huudahdussanaa virke olisi tavallinen väitelause. Toisaalta kyseinen *no nyt* -ketju antaa lukijalle kuvan poikkeuksellisuudesta. Kirjoittaja on mahdollisesti tahtonut myös korostaa kartanon poikkeuksellista kuntoa verrattaessa muihin vastaaviin kohteisiin.

- (34) En tykkää tuommosista , mitä nuissa **nyt** on suojelemista
 (35) Sisustus **nyt** tietysti ihan poskellaan, mutta muuten aivan upea.
 (36) Pitsihuvila, pakko tykätä, tosin portaita on tähän ikään liian paljon, jos ei laita porrashissiiä? Hinta **nyt** on maku asia, mutta kyllä tuosta voi sellaisen summan pyytää! Itse asun myös melkein vastaavassa talossa! Piha on kaunis....katsotaan nyt kuka sen korjaa omakseen!?

Esimerkeissä (34)–(36) *nyt*-sävyartikkeli esiintyy vähättelyn affektiivisessä merkityksessä. Kommentissa (34) vähättely rakentuu sanoista *mitä nuissa nyt on suojelemista*. Vähättelevän sävyn kommentille antaa myös pronomini *nuissa* (noissa). Kommentti liittyy *Oikotie Asuntojen* julkaisuun, jossa kohteena on Museoviraston suojelema talo. Kommentin esittäjä vähättelee mahdollisesti *Oikotie Asuntojen* päivitystä, jossa suojeltua taloa kuvaillaan sanoin: *Yksinkertaista ja kaunista! Miten sinä remontoisit unelmakodin itsellesi tästä funkkitalosta?* Tarkemmassa kohteen kuvauksessa kerrotaan asunnon olevan Museoviraston suojelema. Kommentin ensimmäisestä lauseesta käy suorasti ilmi kirjoittajan mielipide, mutta myös jälkimmäinen lause, jossa sävyartikkeli esiintyy, antaa yhtä suoran kuvan mielipiteestä. Jos kommentin esittäjä olisi tarkoittanut kommentin olevan positiivinen, muotoilun olisi täytynyt olla täysin toisenlainen. Kommentista käy selkeästi ilmi, ettei kirjoittajan näkökulmasta katsottuna kyseisessä kohteessa ole mitään suojelemisen arvoista. Kommentin esittäjä ei kuitenkaan kohdistakaan kommentiaan yksinomaan kyseiselle talolle, vaan puhuu yleisemmässä mittakaavassa samantyyppisistä, vanhoista kiinteistöistä.

Kommentin (35) vähättelevä sävy kohdistuu asunnon sisustukseen. Kirjoittaja esittää oman mielipiteensä vahvana väitelauseena *nyt*-sävyartikkelia hyödyntäen. Tämän lisäksi samasta virkkeestä löytyy toinenkin sävyartikkeli: *ihan*. Sävyartikkelina *ihan*-sanalla viitataan tässä asiayhteydessä johonkin, mikä on kaiken kaikkiaan epäonnistunut. Sen synonyymina voisi tässä yhteydessä käyttää sanaa *täysin*. Kahden edellä mainitun sävyartikkelin lisäksi virkkeessä esiintyy vahvaa asenteellisuutta ilmaiseva *tietysti*. Kirjoittaja siis vähättelee asunnon sisustusta kertoen sen olevan täysin epäonnistunut, mutta samalla myös antaa lukijalle kuvan siitä, että epäonnistunut sisustus olisi jollain tavalla oletettavaa tässä yhteydessä. Lukija voi mahdollisesti olettaa, että kommentin esittäjä ei ole aikaisemminkaan ollut tyytyväinen *Oikotie Asunnot*-sivuston sisustusvalintoihin, vaikka itse kohteissa ei mitään vikaa olisikaan.

Vähättelevä affektiivinen merkitys ilmenee myös esimerkissä (36) sanoin: *Hinta nyt on maku asia*. Esimerkin hintaa käsittelevä aihepiiri liittyy kommenttiketjun muihin kommentteihin, joista useat ovat aiheeltaan liittyneet myytävän asunnon pyyntihintaan. Toisaalta sävyartikkeli *nyt* viittaa tässä yhteydessä siihen, että kommentin esittäjä on tahtonut rauhoittaa vilkasta mielipiteiden esittämistä. Kommentin tarkoitus on jossain määrin korostaa *nyt*-sävyartikkelin avulla itsestään selvää tosiasiaa.

Esimerkeissä (34)–(36) *nyt*-sävyartikkelien kohdalla on kyse samankaltaisesta vuorovaikutuksessa ilmenevästä reaktiivisuudesta kuin Visapään (2008) tutkimuksessa. Ne eivät niinkään aloita keskustelua, vaan ovat tyyliltään vastaamaan pyrkiviä. Esimerkeissä (34) ja (35) reaktiivisuus kohdistuu *Oikotie Asuntojen* julkaisuun, kun taas esimerkissä (36) reaktiivisuus liittyy edeltäviin kommentteihin koskien hintaa.

(37) Kait siellä liesituuletin on?? Ei niitä **nyt** täysillä kärytetä winkhymiö Ja siihen yläosaan voisi kyllä rakentaa vielä sellaisen sivusta vedettävän sermin jonka saisi ruoan laiton ajaksi eteen smilehymiö Mutta kiitos (nimi),hyvääit sain päivän naurut sun kommentista

Esimerkissä (37) sävyartikkeli *nyt* esiintyy lauseessa *Ei niitä nyt täysillä kärytetä*, liittyen liesituulettimen käyttöön ja edellisen henkilön kommenttiin. Tässäkin kohdassa sävyartikkelin *nyt* tarkoitus ei ole aikaan viittaaminen, vaan merkityksen korostaminen. Kyseisen sävyartikkelin käytön merkitys piilee siinä, että kommentti esitetään vahvana totuutena, eli toisaalta *nyt*-sävyartikkelin voisi korvata myös esim. sanalla *tietysti*. Kommentin esittäjä ikään kuin asettaa tämän tyylisellä rakenteella edellisen kommentoijan alempaan asemaan kumoamalla edelliset väitteet omalla väitteellään. Tällä perusteella voidaan todeta, että samoin kuin edellisissä kommenteissa, myös tässä *nyt*-sävyartikkelin käyttö liittyy reaktiivisuuteen.

(38) Häiritsee tuo vaatekaappi keskellä oleskelutilaa.. parempi ois olu teetättää kaapisto tohon pienelle seinälle ja se ois jatkunu eteisen oven päälle. Jos **nyt** kerta tilan käyttö halutaan maksimoida..

Esimerkissä (38) kommentin sävyartikkeli *nyt* esiintyy viimeisessä virkkeessä: *Jos nyt kerta tilan käyttö halutaan maksimoida..* Virkkeen painottama merkitys ei ole ilmiselvä, eikä ole mahdollista automaattisesti päätellä, millaista affektiivisuutta kommentissa ilmennetään. Kun huomioidaan koko kommentti, huomataan, että kommentin esittäjä kritisoi asuntoa. Sen perusteella voidaan olettaa, että kommentin viimeisessä virkkeessä, jossa *nyt*-sävyartikkeli sijaitsee, merkitys on myös kritisoiva. Sävyartikkeliin on kyseisessä virkkeessä liitetty konjunktio *jos*. Tällainen *jos nyt* -ketju on yleinen kyseisen sävyartikkelin kohdalla (VISK § 823). Lisäksi ketjuun on liittynyt sana *kerta* (kerran). Tällainen *jos nyt kerran* -yhdistelmä on melko tyypillinen fraasi ja se ilmentää vähättelevää merkitystä. Siitä voi myös mahdollisesti päätellä kommentin esittäjän olevan asiasta eri mieltä.

(39) Siinä on **nyt** se sun hirsitalo.

(40) **Nyt** löyty mun unelmien talo, sisäpuolelta ainakin

Esimerkissä (39) *nyt*-sävyartikkelilla viitataan aiemmin puhuttuun asiaan, eli tässäkin kohdassa sen avulla ilmennetään reaktiivisuutta. Kommentti on vastaus toisen keskustelijan kommenttiin. Esimerkistä voidaan päätellä, että kyseistä hirsitaloa on jo pitkään etsitty, vihdoin juuri toivotun

kaltainen on löytynyt. Kommentin merkitys poikkeaa aiemmista aineistoni esimerkeistä, joissa on käytetty sävyartikkelia *nyt*, sillä tässä sen merkitys on selkeästi sidoksissa aiemmin puhuttuun ja hämmästelyyn. Kontekstista voidaan myös päätellä, että kommentin esittäjä tuntee henkilön, kenelle kommentti on osoitettu. Toisaalta esimerkki (39) poikkeaa muista saman kategorian esimerkeistä myös siinä mielessä, että tässä *nyt*-sävyartikkeli on jollain tasolla sidoksissa aikaan. Pääpiirteittäin voidaan kuitenkin todeta, että aineistoni kohdalla *nyt* ei sävyartikkelina läheskään aina liity temporaalisuuteen.

Temporaalisuuteen liittyy osittain myös esimerkki (40). Myös siinä edellisen esimerkin tapaan *nyt*-sävyartikkelin käyttö liittyy kauan etsittyyn asuntoon, joka vihdoin on löytynyt. Verrattaessa edelliseen esimerkkiin, tässä esimerkissä (40) kommenttia ei ole osoitettu kenellekään tietylle henkilölle, vaan kommentin esittäjä on esittänyt mielipiteensä yleisesti kommenttikenttään. Tässä esimerkissä *nyt*-sävyartikkelin affektiivinen sävy on päivittelevä, vaikka se samanaikaisesti liittyy myös temporaaliseen merkitykseen.

3.2.6 Aivan ja ihan

(41) **Aivan** unelma, harmi kun ei ole Jyväskylässä

(42) torppa ulkoapäin **aivan** meikläisen näköinen hearthymiö funkis hearthymiö yksinkertaista. harmi että on sisältä aivan rapakunnossa.

(43) näyttää ihan sähkö pömpeliltä. ja on **aivan** hirvee.

(44) Katson tätä **aivan** lumoutuneena. Vaikea ymmärtää, että tämä voi näyttää jonkun mielestä rumalta!

Sävyartikkeliksi voidaan lukea myös ominaisuutta tehostava *aivan*. Ison suomen kieliopin mukaan *aivan* ei suoraan lukeudu sävyartikkeleihin (VISK § 821), mutta sanan synonyymi *ihan* kuuluu, eli tämän perusteella luokittelin molemmat kuuluviksi sävyartikkeleiden ryhmään. *Aivan* ja *ihan* tarkoittavat molemmat samaa asiaa. Sanakirjaluokittelun mukaan *aivan*-sanalla tarkoitetaan seuraavia asioita: tyystin, ihan, suorastaan, täysin, lopen, perin, juuri. Toisaalta sanaa voidaan käyttää myös myötäilevässä vastauksessa. (MOT Gummerus Uusi suomen kielen sanakirja.) Sekä *aivan* että *ihan* luokitellaan kuuluviksi intensiteettipartikkeleihin, jotka määrittelevät jonkin ominaisuuden rajan (VISK § 854).

Aineistoni kohdalla *aivan* osoittautui todella usein käytetyksi sävyartikkeliksi silloin, kun se affektiivisesti vahvistaa jotain tiettyä asiantilaa tai ominaisuutta. Sen avulla voidaan siis ilmaista jonkin asian olevan täysin jotain ominaisuutta. Tyypillinen esimerkki tästä on kommentti (41), jossa kohdetta kuvaillaan sanoilla *aivan unelma*. Lause ei jätä tulkinnan varaa, vaan siinä suhtautuminen ilmaistaan hyvin selkeästi ja yksinkertaisesti painottamalla *unelma*-adjektiivia sanalla *aivan*.

Myös esimerkissä (42) *aivan*-sävyartikkelia käytetään tehostuskeinona kahdessa eri virkkeessä. Ensimmäisessä virkkeessä sanalla painotetaan kommentin kirjoittajan mielipidettä siitä, että asunto olisi juuri hänen tyyliin sopiva. Viimeisen virkkeen kohdalla sävyartikkeli vahvistaa negatiivista ilmaisua *aivan rapakunnossa*. Saman sävyartikkelin käyttö useampaan otteeseen samassa kommentissa ei luultavasti ole tietoinen valinta, vaan kyseisen sanan käyttö on vain luontevaa kommentin esittäneelle henkilölle.

Mielenkiintoista molemmissa esimerkeissä (41) ja (42) on se, että kummassakin sävyartikkelin sisältämä lause on muodostunut ilman predikaattia. Toisaalta kyseiset virkkeet eivät edes kaipaa rinnalleen predikaattia, sillä merkitys tulee selväksi ilmankin predikaattia. Lukija ymmärtää koko kontekstin kautta, että esimerkiksi kohdassa (41) on kyse mainostettavasta talosta, vaikka kommentin esittäjä ei erikseen kirjoitakaan, esim. *Talo on aivan unelma*. Esimerkkien perusteella voidaan todeta, että predikaatiton virke voi olla jopa parempi vaihtoehto tietynlaisena tyylikeinona.

Esimerkistä (43) löytyvät molemmat intensiteettiä vahvistavat sävyartikkelit *ihan* ja *aivan*. Kommentin esittäjän mielipide on suora väitelause, jonka mukaan kohde näyttää *ihan sähköpömpeliltä*. Saman kommentin toisessa virkkeessä todetaan lisäksi: *ja on aivan hirvee*. Ensimmäisessä virkkeessä sävyartikkelin avulla korostetaan affektiivisesti rakennetta, jossa jonkun sanotaan näyttävän joltakin. Toisen virkkeen kohdalla taas korostetaan yksinkertaisesti ominaisuutta *hirvee* (hirveä).

Siinä missä esimerkit (41), (42) ja (43) korostavat sävyartikkelin avulla ominaisuutta, esimerkissä (44) korostuu *aivan*-sävyartikkelin kautta tapa eli *lumoutuneena*. *Aivan lumoutuneena* on puhekielisempi vastine sanoille *täysin lumoutuneena*. Tässä esimerkissä kommentin esittäjä reflektoi mahdollisimman värikkäästi omaa toimintaansa, joka aiheutuu mainostettavan kohteen hienoudesta. Vaikka tässä kommentissa ei ole kyse yhtä suorasta mielipidevirkkeestä, kuin edellisissä esimerkeissä, voidaan kuitenkin päätellä, että myös tässä tapahtuu mielipiteen esittämistä.

(45) **Aivan** ihana! Niin tyyli puhdasta funkista! Vaan kun asutaan jo valmiiksi funkkitalossa Helsingissä, ja työtkin ovat täällä, niin tuskinpa tulee Laitilaan lähdeä.

(46) **Aivan** ihana

(47) **Aivan** namu

(48) **Aivan** järjettömän ihana!!!!

(49) Samaa ihmettelin, muuten **aivan** valtavan viehättävä asunto mutta omani on kyllä boheemimpi smilehymiö

(50) Joulupukille **aivan** loistava asunto..on vain **aivan** ylihinnoteltu..odottavat jotain tonttua, joka sen lottovoiton on saanut.

Kaikki esimerkit (45)–(50) ovat tyypillisiä esimerkkejä aineistossani käytetyistä *aivan*-sävyartikkeleista. Kyseinen sävyartikkeli onkin aineistoni yleisin partikkeli, jota käytetään osana

affektiivista konstruktiota. Kaikissa ylläolevissa esimerkeissä sävyartikkeli on liittynyt osaksi positiivista ilmausta. Oma hypoteesini oli, että *aivan*-sävyartikkelin käyttöä esiintyisi enemmän juuri positiivisissa ilmauksissa. Aineistostani löytyneiden esimerkkien perusteella voidaan todeta tämän pitävän paikkansa, eli sävyartikkeli *aivan* esiintyy affektiivisen konstruktion osana useimmin positiivissävytteisissä ilmauksissa.

Esimerkiksi kommenteissa (45) ja (46) *aivan* liittyy adjektiivin *ihana*. Tällainen *aivan ihana* - rakenne on hyvin yleinen aineistossani. Siinä sävyartikkelilla yksinkertaisesti tehostetaan sitä seuraavaa adjektiivia. Saman kaltainen sävyartikkelin ja adjektiivin konstruktio on esimerkissä (47): *Aivan namu*. Adjektiivina kommentissa toimii puhekielinen sana *namu*, joka voidaan kontekstista riippuen mieltää sekä substantiiviksi että adjektiiviksi. Tässä tapauksessa kyse on adjektiivista, koska sen avulla kuvaillaan kohdetta.

Esimerkeissä (48) ja (49) *aivan*-sävyartikkeli korostaa adjektiivia, mutta sen lisäksi virkkeestä löytyy myös toinen partikkeli, jolla lisäksi korotetaan merkitystä. Esimerkiksi kohdassa (48) konstruktio rakentuu seuraavasti: *Aivan järjettömän ihana!!!!* Virke rakentuu adjektiivista *ihana*, sitä korostavasta sävyartikkelista *aivan*, sekä sanasta *järjettömän*. Esimerkissä (49) affektiivisuus rakentuu samaan tapaan sanoista: *Aivan valtavan viehättävä*. Molemmissa kommenteissa affektiivisuutta on pyritty lisäämään mahdollisimman paljon sävyartikkelin ja adverbien avulla. Verrattuna edellisen kappaleen esimerkkeihin, esimerkeissä (48) ja (49) ominaisuuden aste on vieläkin voimakkaampi, koska affektiivisuutta tehostamassa on sävyartikkelin lisäksi adverbi.

(51) Unohdin, että **ihan** kohtuuton yhtiövastike. Karseeta!!!!

Kappaleen alussa totesin, että sävyartikkelit *aivan* ja *ihan* ovat toistensa synonyymeja. Mielenkiintoista on kuitenkin se, että aineistoni perusteella sanaa *aivan* käytetään useimmiten positiivista merkitystä korostamassa, kun taas sana *ihan* voi toisinaan esiintyä myös negatiivissävytteisissä, vähättelevissä konstruktioidissa. Periaatteessa kumpaakin voisi käyttää sekä positiivisessa että negatiivisessa merkityksessä. Esimerkissä (51) *ihan* korostaa juuri tällaista negatiivissävytteistä merkitystä. Kommentin esittäjä kokee yhtiövastikkeen olevan omasta mielestään kohtuuton, ja korostaa tätä asennoitumistaan sanalla *ihan*.

Sävyartikkelina *ihan* voi esiintyä missä kohdassa lausetta tahansa. Tällöin sillä ei ole mitään tiettyä merkitystä, jota se pyrkisi korostamaan tai vahvistamaan, ja sen merkitys onkin tulkittavissa lähinnä kontekstin ja muun virkkeen kautta. *Ihan* voi kuitenkin esiintyä virkkeissä myös intensiteettipartikkelina, jolloin se vahvistaa jotain tiettyä sanaa. Intensiteettipartikkelina *ihan* sijaitsee sen sanan edessä, jota se korostaa. (VISK § 828.) Esimerkissä (51) on kyse intensiteettipartikkelista, koska siinä *ihan* sijaitsee sanan *kohtuuton* edessä.

(52) **Ihan** siisti mesta ja hienosti tehty ,mutta täysin väärässä paikkaa. Nykyään ihmiset haluaa hypätä suoraan hiihtokeskuksen laduille pihasta suoraan!

Esimerkissä (52) partikkeli *ihan* toimii intensiteettipartikkelina ja korostaa adjektiivin *siisti* merkitystä. Vaikka *ihan* intensiteettipartikkelina vastaakin sanaa *täysin*, on sen merkitys tässä tapauksessa osittain neutraali, toisaalta jopa vähättelevä sävyiltään. Sanan intensiteetti käy ilmi tässäkin tapauksessa kontekstin kautta. Myytävässä asunnossa ei varsinaisesti ole kommentin esittäjän mielestä mitään vikaa, mutta toisaalta sen ominaisuutta ei myöskään korosteta.

(53) Jos haluaa elää skutsissa, niin **ihan** ok!

Esimerkissä (53) *ihan* vastaa merkitykseltään lähemmin sanaa *täysin*, kuin esimerkiksi edellisessä kohdassa (52). Tässä kommentissa viestitään, että on täysin hyväksyttävää asua metsässä, josta käytetään slangi-sanaa *skutsi*. Toisaalta kommentin merkitys voi olla ironinen, jolloin kommentti saa päinvastaisen merkityksen. Kommentti on muutenkin melko epävirallisen sävyinen, kun otetaan huomioon sen puhekielisyys ja slangi. On siis hyvin mahdollista, että kommentin esittäjä on ironiseen sävyyn todennut, että jos tahtoo elää metsässä, niin se on *ihan ok*. Tällöin kommentista huokuu kirjoittajan oma asennoituminen, joka oletettavasti on päinvastainen. Ironia kommentin sävynä ei sinänsä muuta *ihan*-sävyartikkelin merkitystä, vaan pikemminkin se muuttaa koko virkkeen merkityksen.

(54) **Ihan** on kamalaa näköä. Puut ja puistotiet ei vielä pilattu.

(55) **Ihan** tosi makee.

Selkeimmin intensiteettipartikkeleina toimivat *ihan*-sanat löytyvät esimerkeistä (54) ja (55). Niissä *ihan* merkityksellistää selkeästi sen jäljessä tulevaa ominaisuutta. Esimerkin (54) sanajärjestys on normaalista kieliopista poikkeava, mutta puhekielisessä käytössä ymmärrettävä. Kommentissa *ihan* vahvistaa adjektiivia *kamala*. Esimerkissä (55) *ihan* vahvistaa adjektiivia *makee*. Siinä intensiteettipartikkeliin *ihan* on lisäksi liitetty toinen intensiteettiä vahvistava partikkeli *tosi*. Tällainen *ihan tosi makee* -ketju on hieman vähemmän käytetty, mutta kommentissa on niiden avulla pyritty korostamaan intensiteettiä maksimaalisesti.

3.2.7 Että ja kun

(56) **Että** ihan ikkuna keittiössä. On luksusta, on.

(57) Jokainen puhukoon asiasta tuttujensa kanssa miten vaan, mutta **että** julkisesti. En ymmärrä.

Yksi affektiivisessä käytössä esiintyvä partikkeli on *että*. Sitä kutsutaan lausumapartikkeliksi, ja sen kanssa samaan kategoriaan kuuluvat myös affektiivisessä tarkoituksessa käytetyt *jos* ja *kun*. (VISK § 1719.) Kiinnostava *että*-partikkelin käyttöön liittyvä kommentti on esimerkki (56). Siinä *että*-partikkeliä käytetään lausumanalkuisena vahvistamassa lauseesta huokuvaa vähättelyä. Myös Koivisto (2011) on tutkinut *että*-partikkelin käyttöä. Hänen mukaansa lausumanalkuisista *että*-partikkeliä käytetään usein silloin, kun sen avulla eksplikoidaan edellisen puheenvuoron tulkintaa. Toisinaan se ilmenee lausumanalkuisena myös silloin, kun vastaanottaja ei reagoi odotetulla tavalla. (Koivisto 2011: 169–179.) Tällaisia piirteitä löytyy myös esimerkistä (56). Kommentti liittyy julkaisuun, jossa *Oikotie Asumnot* kirjoittaa seuraavasti: *Ikkuna kruunaa tämän persoonallisen keittiön kodikkaan tunnelman*. Keittiöstä löytyvä ikkuna nostetaan siis esiin päivityksessä, ja esimerkin (56) kommentissa kirjoittaja on reagoinut tähän ominaisuuteen ilmentämällä omaa affektiivista asennoitumistaan. Kommentin esittäjän ei reagoi asiantilaan odotetulla tavalla, ja ilmentää sitä vähättelevään sävyyn.

Esimerkissä (57) lausumapartikkeliä *että* käytetään affektiivisessä merkityksessä vahvistamaan kommentin esittäjän tunnetilaa. Tässä esimerkissä *että*-lausumapartikkelin avulla luotu sävy on puhtaan hämmästelevä. Lause, jossa *että*-lausumapartikkeli esiintyy, ei itsessään kerro kuulijalle mitään kirjoittajan mielipiteestä, sillä se on tyyliltään vajaa: *mutta että julkisesti*. Lauseen merkitys tulee esiin kommentin ensimmäisen lauseen kautta. Tällainen *mutta että* -rakenne on puhekielessä yleinen, kun jotain asiantilaa tahdotaan hämmästellä tai jopa kauhistella.

(58) Voi **kun** olis puuhella

(59) Voi **kun** olis rahaa niin ostaisin..hieno talo ja upealla paikalla..smilehymiö

Samalla tavalla kuin edellisessä kohdassa, myös lausumapartikkeli *kun* kuuluu affektiivisen käytön piiriin tietyissä käyttötavoissa. Esimerkeissä (58) ja (59) *kun*-partikkeliä käytetään päivitelyssä yhdistettynä interjektioon *voi*. Usein interjektion ja *kun*-sanana yhdistelmä liittyykin juuri päivitelyyn tai toivomuksiin. Esimerkissä (58) *voi kun* -yhdistelmä liittyy kirjoittajan toiveeseen puuhellasta, kun taas esimerkin (59) merkitys liittyy rahasta haaveiluun. Etenkin positiivisessa käytössä *voi kun* -alkuisia virkkeitä tapaa paljon, kun on kyse päivitelystä tai esimerkiksi ihastelusta. Aineistostani löytynyttä *kun*-lausumapartikkeleiden käyttöä affektiivisessä merkityksessä oli huomattavan vähän.

(60) Upea heart lottovoiton **kun** sais

Esimerkissä (60) *kun*-sävyartikkelilla ilmennetään kirjoittajan henkilökohtaista toivetta liittyen lottovoiton saamiseen. Affektiiviseksi voidaan määritellä tämän tyyliset *kun*-lauseet, joissa sävyartikkeli *kun* sijaitsee ensimmäisen jäsenen perässä, esimerkiksi juuri tässä kohdassa:

lottovoiton kun sais. Tällaisissa konstruktioissa *kun* ei ilmennä mitään tiettyä merkitystä tai sävyä, vaan sen merkitys riippuu muusta kontekstista. Tässä tapauksessa sillä ilmennetään toivetta ja haaveilua.

(61) Ihanaa **kun** jotkut ei nynnyile värien kanssa ja päädy valitsemaan huusholleihinsa vain jotain mustanvalkoisen ja beessin välimaastosta. Smile

Affektiiviseksi konstruktiksi voidaan laskea myös esimerkki (63), jossa *kun*-partikkeliin liittyy adjektiivi: *ihanaa kun*. Esimerkkien (61) ja (62) tavoin myös tällaisella adjektiivin ja partikkelin liitolla korostetaan toivomusta tai päivittelyä. Tässä tapauksessa korostuksen kohteena on päivittely toivomuksen sijaan. Kommentin esittäjä tuo esiin mielipiteensä koskien asunnon värimaailmaa.

3.2.8 Vain ja vaan

Fokuspartikkelina esiintyessään adverbien *vain* merkitys liittyy rajoituksiin (MOT Gummerus Uusi suomen kielen sanakirja). Pitkävokaalinen *vaan* taas on konjunktio, jolla voidaan ilmentää kontrastia, kuten esimerkiksi: *En syönyt vaan join*. Nämä molemmat voivat esiintyä myös sävypartikkeleina, jolloin niitä kumpaakin käytetään samassa funktiossa. *Vaan* on sävypartikkelina *vain*-sanana asteikkotulkintaa ilmentävä muoto. Etenkin puheessa nämä kaksi partikkelia sulautuvat usein äänteellisesti yhteen, eikä niillä ole tällöin suurta merkityseroa. (VISK § 828.)

(62) Minä en **vaan** funkkikseen saa makua. En tykkää

Sävypartikkelina esiintyessään *vaan* ja *vain* korostavat yleisimmin vähättelevää affektiivista sävyä. Usein ne esiintyvät pyyntöjen, kehotusten tai erilaisten lausumien yhteydessä (VISK § 828). Esimerkissä (62) sävypartikkeli *vaan* liittyy juuri tällaiseen vähättelevän sävyn korostamiseen. Kommentin esittäjä viestii yksinkertaisella virkkeellä, ettei *saa makua funkkikseen*, eli kyseinen henkilö ei pidä funkkiksesta tyylilajina. Virkkeen merkitys tulisi esiin myös ilman sävypartikkelia, eli tämän sävypartikkelin tehtävä on selkeästi ainoastaan tuoda lisämerkitystä virkkeeseen. Ison suomen kieliopin (VISK § 828) mukaan *vaan* voi vähättelyn lisäksi tuoda permissiivisen, eli tyyliltään sallivan sävyn tekstin. Tässä esimerkissä (62) on kyse osittain vähättelevästä, mutta osittain myös sallivasta affektiivisesta merkityksestä. Kirjoittaja toisaalta vähättelee funkkista, mutta toisaalta sallii sen, että tässä tilanteessa kaikki eivät voi mieltä samoihin asioihin.

(63) Tonne,kunhan kävis **vaan** tuuri lotossa smilehymiö

(64) tää kelpais mullekin,olen jo kuuskytluvulta ihaillu tota taloa,ja huoneiston sijainti sopis meille,nyt **vaan** ku sais lottovoiton

Esimerkeissä (63) ja (64) *vaan*-sävyartikkeli esiintyy toiveisiin lottovoiton saamisesta. Tällainen lottoamiseen liittyvä aihepiiri on yleinen aineistoni kommentissa. Kommentin esittäjä ei kommentin sisällön perusteella aseta asunnon ostamiselle muuta estettä kuin raha. Ratkaisuksi tähän esitetään lottovoiton saamista. Affektiiviselta sävyiltään *vaan* on näissä esimerkeissä osittain vähättelevä, mutta osittain myös toiveikas. Vähättelevyys sävynä voidaan kontekstista riippuen liittää sekä negatiivisiin että positiivisiin tunnetiloihin. Näissä esimerkeissä se liittyy lähemmin positiivisiin tunnetiloihin johtuen kommentin toiveikkaasta sävystä. Vähättely liittyy näissä esimerkeissä henkilön toiveisiin saada lottovoitto, jota kommentin esittäjät eivät pidä todennäköisenä. Toisaalta *vaan*-sävyartikkelin avulla voidaan vähätellä kyseisen henkilön omaa taloudellista tilannetta, joka virkkeestä päätellen voi olla heikko.

- (65) Lapinpoika pitää **vaan** ylihintase torppansa frownhymiö ihan ite smilehymiö 100 hehtaari lapin korpee ?, ei siit kukaan hullukaan enempää 5.000:- maksa, torppineen smilehymiö
 (66) Tulis **vaan** Oulusta aika pitkä työmatka mulle

Esimerkeissä (65) ja (66) *vaan*-sävyartikkelit liittyvät merkitykseltään vähättelyyn, mutta molemmissa esimerkeissä vähättely on muodostettu humoristisella tyyllillä. Esimerkin (65) huumori koostuu sanoista *Lapinpoika pitää vaa ylihintase torppansa*. Virkkeessä esiintyvä *vaa* (puhekielinen muoto sanasta *vaan*) liittyy kohteen arvon vähättelyyn. Virkkeessä yhdistyy myös kommentin esittäjän omintakeinen tyyli. Mainostettavasta asunnosta käytetään sanaa *torppa*, ja sanalla *lapinpoika* viitataan asunnon myyjään ja asunnon sijaintiin, joka kuuluu Pohjois-Suomeen.

Huumori liittyy myös esimerkkiin (66), jossa kommentin esittäjä kevyesti toteaa asunnon sijaitsevan liian kaukana nykyisestä työpaikastaan. Tässä esimerkissä kommentin esittäjä ei suoranaisesti vähättele pitkää työmatkaansa, vaan hieman humoristisesti toteaa sen olevan liian pitkä, jotta voisi muuttaa kyseiseen asuntoon. Tässä esimerkissä raja fokus- ja sävyartikkelin välillä ei ole suuri, ja on tulkinnanvaraista päättää, kumpaan kategoriaan kyseinen käyttötilanne kuuluu. Virkkeestä voidaan kuitenkin päätellä, että kyse ei ole rajoitusta ilmaisevasta rakenteesta. Myöskään ei ole kyse korrektiivista suhdetta ilmentävästä rakenteesta. Jos virkettä analysoidaan kokonaisuutena, voidaan se liittää sävyartikkelin ilmentämään vähättelyyn tyyliin. Tällöin virkkeessä vähätellään *vaan*-sävyartikkelin avulla kaikkea muuta, paitsi puheena olevaa työmatkaa. Muita asiantiloja ei tässä tilanteessa edes oteta huomioon.

- (67) Niin jos tykkää valkoisesta, näitä **vaan** on vaikea enään entisöidä vanhaan kuosiin jos valkoinen ei miellytä
 (68) Joo, haluaisin. **Vaan** ei pelimerkit riitä.

Esimerkeissä (67) ja (68) on kyse *vaan*-sävyartikkelin käytöstä melko perinteisessä affektiivisessä merkityksessä. Esimerkissä (67) *vaan* liittyy kommentin esittäjän mielipiteeseen ja vähättelyyn, joka tässä kohdistuu kommentin ensimmäiseen lauseeseen. Esimerkissä (68) *vaan* esiintyy poikkeuksellisesti sävyartikkelina virkkeen alussa. Tällainen lausumanalkuinen sävyartikkeli *vaan* liittyy toisaalta kontrastin luomiseen, mutta tässä tapauksessa se tulee laskea sävyartikkeliksi fokusartikkelin sijaan, sillä sen avulla virke saa tietynlaisen affektiivisen sävyn.

3.2.9 Sitten

Temporaalisena adverbina *sitten* liittyy tapahtumien kulun ilmaisemiseen ja se sijoitetaan usein lausuman alkuun. Toisinaan sitä käytetään myös kontrastia luomassa tai listojen yhteydessä. Sävyartikkelina *sitten* ei esiinny lausumanalkuisena, vaan usein jopa lausuman lopussa tai finiittiverbin jäljessä. Sävyartikkelina sillä on useimmiten kaksi affektiivista merkitystä: kontrastin merkitys tai päätelmään liittyvä merkitys. (VISK § 825; Visapää 2008: 134.) Toisaalta siis raja temporaalisen merkityksen ja sävyartikkeliin liittyvän merkityksen välillä on häilyvä, sillä molemmissa tapauksessa *sitten* voi liittyä kontrastin luomiseen. Puhekielisiä vastineita sävyartikkelille *sitten* voivat olla *sit* ja *sitte*.

(69) Alle 30 m²/ kerros. Ravaa **sitten** päivät pitkät rappusia. Ei kiitos.

Esimerkissä (69) *sitten*-sävyartikkeli liittyy päätelmän tekemiseen. Siinä viitataan asunnon useisiin kerroksiin, ja kommentin esittäjä tuo esiin oman mielipiteensä liittyen portaisiin, joita hänen mielestään on liikaa. *Sitten*-sävyartikkeli vastaa tässä tapauksessa sanoja *näin ollen*. Tällä korostetaan sitä, että jos joku ostaisi kyseisen asunnon, joutuisi hän siitä johtuen hyväksymään asunnon useat portaat. *Sitten*-sävyartikkeli ikään kuin vahvistaa virkkeen merkitystä ja antaa sille tässä tapauksessa lisää painoarvoa.

(70) Tykkäsin uimaallasosastosta. Vois tuolla viikonlopun polskia, se ois **sit** siinä. Ei koti.

(71) Kaikissa taloissa ei tosiaan ole pyykkitupaa noissa Helsingin vanhoissa upeissa taloissa. Jotkut voivat ostaa yksiön viereisestä talosta ja tehdä siitä oman pesutuvan. Siellä voi **sitten** kahvit nauttia vaikka tv:tä katsoen.

Esimerkeissä (70) ja (71) ero sävyartikkelin ja temporaalisen adverbien välillä on epäselvempi ja osittain tulkinnanvarainen. Temporaalisessa merkityksessä esiintyessään *sitten* liittyy usein listoihin tai tapahtumien peräkkäisyyden ilmentämiseen. Sillä perusteella voidaan todeta, että näissä kahdessa esimerkissä (70) ja (71) ei ole suoranaisesti kyse temporaalisesta adverbista, vaan sävyartikkelista. Esimerkissä (70) *sitten*-sävyartikkelista on käytetty puhekielistä muotoa *sit*. Toisaalta tässä esimerkissä kontrastoidaan uima-altaan hyötyä ilmaisemalla, että siellä voisi polskia yhden

viikonlopun ajan, mutta tämän jälkeen sille ei olisi enää käyttöä kirjoittajan omalla kohdalla. Toisaalta taas *sit*-sävyartikkeli voisi liittyä myös päätelmän tekemiseen. Tällöin päätelmä riippuisi kirjoittajan omista mielipiteistä johtaen lopulta siihen, ettei uima-altaan takia tulisi ostaa kyseistä asuntoa.

Esimerkissä (71) *sitten*-sävyartikkeli liittyy lähemmin päätelmän tekemiseen kuin kontrastin ilmentämiseen. Tämäkin esimerkki on tulkinnanvarainen, eikä selvää rajaa voida tehdä. *Sitten*-sävyartikkeli voidaan liittää merkitykseltään päätelmän tekemiseen silloin, kun päätelmä voidaan tehdä edeltävästä kontekstista, esimerkiksi omasta edellisestä lausumasta tai toisen henkilön lausumasta (VISK § 825). Esimerkissä (79) sävyartikkeli *sitten* liittyy päätelmään siinä mielessä, että se korostaa virkettä, joka liittyy kirjoittajan edellisiin omiin lausumiin.

3.3 Liitepartikkelit affektiivisessä merkityksessä

Liitepartikkelit kuuluvat partikkeleiden ryhmään, mutta eivät kuitenkaan muodosta kokonaisia sanoja, eivätkä toisaalta ole johtimiakaan. Liitepartikkeli sijoittuu aina sanan loppuun tuoden sille uuden merkitysvivahteen. (Leino 2010: 98–99.) Liitepartikkeleiden kohdalla yleistä on se, että niiden merkitykset liittyvät usein tekstuaalis-pragmaattisiin, modaalisiin ja emotiivisiin merkityksiin (Hakulinen & Karlsson 1988: 327).

Liitepartikkelin tehtävänä on mm. lieventää kysymyksen sävyä, pehmentää suostuttelevaa käskyä sekä tuoda lisämerkityksiä. Ison suomen kieliopin (VISK § 829) mukaan liitepartikkelit *-hAn*, *-pa* ja *-s* voidaan myös määritellä kliittisiksi sävyartikkeleiksi, joiden tehtävänä on antaa lisämerkitystä paitsi kyseiselle sanalle, myös koko lausumalle. Liitepartikkelin ilmentämä lisämerkitys tai sävy voi liittyä kontekstista riippuen mm. kehotukseen, käskyyn, ihmettelyyn tai toiveeseen (Suominen 2013).

3.3.1 Liitepartikkeli *-hAn*

Oikotie Asumnot -sivuston kommentoissa yleisin affektiivisessä merkityksessä käytetty liitepartikkeli on *-hAn*. Sen avulla voidaan ilmentää hyvin erilaisia merkityksiä kontekstista riippuen, mutta yleisimmin sen avulla ilmaistaan puhujalle entuudestaan tuttua tietoa. Tämän lisäksi toinen yleinen merkityskohde on jonkinasteisen käskyn tai kehotuksen ilmaiseminen. (VISK § 831.) Toisaalta käsky ja kehotus ei yksinään ilmennä kirjoittajan affektiivisuutta, ellei se kontekstin kautta liity yhteen affektiivisen merkityksen kanssa. Ison suomen kieliopin (VISK § 831) mukaan direktiivisessä merkityksessä käytettyä *-hAn* -liitepartikkelia voidaan kuitenkin kutsua sävyartikkeliksi. Tässä

tutkimuksessa rajaan liitepartikkeleista affektiivisuuteen kuuluviksi vain sellaiset tilanteet, jolloin liitepartikkelin avulla selvästi vahvistetaan kirjoittajan asennetta, tunnetilaa tai suhtautumista.

- (72) **Kotihan** on omistajalle kaikista tärkein paikka epäonnistuneiden värien valinnoista huolimatta!. Toivotan nopeita kauppoja smilehymiö
- (73) **Kyllähän** tuollaiset menee kaupaksi. Turussa on menny aika hyvin. Mutta jos tuossa on joku vakuutushäikkä, niin sitten.

Tyypillisimmin *Oikotie Asunnot* -sivuston kommentteissa esiintyvä affektiivinen liitepartikkeli -hAn liittyy ilmaukseen, jossa kirjoittaja viestii asiantilan sisältävän entuudestaan yhteistä tai tuttua tietoa. Tällainen rakenne on olennainen osa vuorovaikutusta. Usein, kun kirjoittaja painottaa asiantilan tuttuutta, osoittaa hän kommentin jollekin toiselle keskustelijalle tai *Oikotie Asunnot* -sivuston ylläpitäjälle. Esimerkiksi kommentissa (72) kirjoittaja painottaa, että *Kotihan on omistajalle kaikista tärkein paikka epäonnistuneiden värien valinnoista huolimatta*. Siinä kirjoittaja kohdistaa kommenttinsa muille kommentoijille, joista useat ovat kritisoineet asunnon räikeitä värivalintoja. Myös esimerkissä (72) kirjoittaja esittää väitteensä yleisenä totuutena siten, että mielipiteeseen ei helposti voi esittää vastaväitteitä johtuen sen yleispätevyydestä. Myös esimerkissä (73) liitepartikkeli liittyy kommentin esittäjän mielipiteeseen, joka ilmaistaan yleisesti tiedossa olevana asiana.

- (74) Siis **sehän** on ikkunaksi "naamioitu" peili.
- (75) Mistä ihmeestä toi hinta on keksitty!?!? Keväällä meni samansuuruinen ihan Rukan vierestä murto-osalla...varokaa! Ja voi kalastaa lammessa...tsiisus! **Onhan** siellä kunnan vesistöjäkin ja jokia...
- (76) **Verhothan** on Vallilan mallistoa
- (77) **Tämähän** on ollut jo vuosikausia myynnissä. Miksi?

Myös esimerkeissä (74)–(77) on kyse kommentteista, joissa kirjoittaja viittaa yleisesti tuttuun tietoon. Esimerkissä (74) kommentti esiintyy vastauksena toiseen kommenttiin, jossa kirjoittaja kyseenalaistaa erään asunnosta löytyvän ikkunan olemassaolon. Kommentissa (74) kirjoittaja ikään kuin korjaa edellisen kommentoijan väärän käsityksen. Myös kommentissa (76) on kyse edelliseen kommenttiin osoitetusta vastauksesta. Esimerkeissä (75) ja (77) kommentteja ei ole osoitettu kenellekään tietylle yksityishenkilölle, vaan vastaanottajana ovat kaikki kommentteja lukevat henkilöt sekä myös *Oikotie Asunnot* -sivuston ylläpito.

Mielenkiintoista tällaisen yhteisesti tutun tiedon ilmentämisessä on se, miten kyseisen rakenteen avulla kommentin esittäjät asettavat toisiaan eriarvoisiin asemiin. Kommentin esittäjä ikään kuin pitää itseään tietoisempina, ja olettaa, että myös muiden pitäisi tietää kyseinen asia. Kärjistetysti voisi analysoida, että kommentin esittäjä pitää itseään kommentin vastaanottajaa viisaampana. Ihmisellä on tarve olla oikeassa ja myös osoittaa se muille ihmisille. Tällainen tarve tulee esiin kommentteista (74)–(77). Toinen huomionarvoinen seikka tällaisen yhteistä tietoa

painottavan konstruktion kohdalla on se, että liitepartikkeli sijoittuu aina virkkeen ensimmäiseen sanaan. Ainoana poikkeuksena tästä on esimerkki (74), jossa virkkeen ensimmäisenä sanana toimii partikkeli *siis*.

- (78) **Olishan** tuo ihana. Siivottavaa kyllä riittä. Täytyy työllistää pari henkeä.
 (79) sisustus ei oo ihan mun makuun mut **kylhän** tuolla elelis
 (80) Olipa valkoinen. **Kaunishan** talo on sisältä ja ulkoa, mutta eri asia ovatko ulkopuoli ja sisäpuoli balanssissa keskenään.
 (81) **Onhan** tuo hulpea ja hyvällä maulla suurimmaksi osaksi
 (82) **voihan** sen ilmaista noinkin, että tämän asunnon seinät ovat täysin ikkunattomat, kuin kuopan pohjalla asuisi.

Toisiksi yleisin affektiivinen merkitys, jota *-hAn*-liitepartikkelin avulla pyritään kommentoinnissa ilmentämään, on myötäilevä merkitys. Tyypillisimmin *Oikotie Asuntojen* kommentoinnissa tapahtuva myötäily ei kohdistu kenenkään yksityisen henkilön mielipiteisiin, vaikka myös sellainen intentio on mahdollinen. Tyypillisesti kirjoittajan myötäilevä asenne liittyy yleiseen käsitykseen asiantilasta tai *Oikotie Asuntojen* julkaisun sisältöön. Tällainen myötäilevä asennoituminen ilmenee esimerkkien (78)–(82) kommentteista. Myötäilevä, liitepartikkelin avulla muodostettu affektiivinen merkitys voi liittyä sekä negatiivisen että positiivisen merkityksen ilmentämiseen.

- (83) Tonne, **kunhan** kävis vaan tuuri lotossa smilehymiö
 (84) Joutuu vissiin muuttaa Tampereelle, **kunhan** rahoitus löytyy SS

Edellisten esimerkkien lisäksi aineiston kommentteissa *-hAn*-liitepartikkelin avulla voidaan ilmentää toivetta tunnetilana. Useimmiten tällaisissa tapauksissa liitepartikkeli liittyy konjunktioon *kun* muodostaen ehtoa ilmaisevan sanan *kunhan*. Tällainen toivetta ilmaiseva liitepartikkelirakenne nähdään esimerkeissä (83) ja (84). Molemmissa esimerkeissä *kunhan* toimii virkkeen jälkimmäisessä lauseessa lausumanalkuisena sanana.

3.3.2 Liitepartikkeli *-pa*

Liitepartikkeli *-pa* voi tuoda monenlaisia lisämerkityksiä lausumaan. Sen avulla voidaan muun muassa ilmentää ihmetystä, ihastelua tai harmittelua. Usein sen merkitys on sidonnainen muuhun lausumaan ja kontekstiin. Joissain tapauksissa *-pa*-liitepartikkelilla voi olla myös tuttavallistava tai puhekielistävä merkitys. (Suominen 2013.)

- (85) **Olipa** valkoinen. Kaunishan talo on sisältä ja ulkoa, mutta eri asia ovatko ulkopuoli ja sisäpuoli balanssissa keskenään.
 (86) **Ompa** upee...
 (87) **Onpa** hintava...
 (88) **Ompas** hiano. Nyt lottoamaan!

Usein verbi-alkuisen *-pa* -liitepartikkelin merkitys riippuu muusta virkkeestä. Indikatiivimuotoiseen verbiin liittyessään liitepartikkeli saa usein päivittelevän sävyn. (VISK § 834.) Kirjoittaja päivittelee liitepartikkelin avulla omaa hämmästyneisyyteen liittyvää affektiivisuuttaan. Päivittely on esimerkeissä (85)–(88) sekä positiiviseen että negatiiviseen tunnetilaan liittyvää. Kaikissa näissä esimerkeissä liitepartikkeli liittyy osaksi lauseenalkuista *olla*-verbiä. Tämä on yleisin *-pa* -liitepartikkelin affektiivinen käyttömuoto *Oikotie Asunnot* -sivuston kommentoinnissa. Esimerkissä (85) päivittelevyys ei sinänsä liity tunnetilaan tai mielipiteeseen, vaan pikemminkin asiantilaan, eli tässä tapauksessa valkoisuuteen. Sen sijaan esimerkeissä (86)–(88) liitepartikkelin avulla muodostettu päivittely liittyy kirjoittajan tunnetilan ja mielipiteen päivittelyyn. Niissä tunnetilaa ilmennetään *olla*-verbin ja liitepartikkelin jälkeen esiintyvän adjektiivin avulla. Esimerkeissä näitä adjektiiveja ovat *upee*, *hintava* ja *hiano*.

(89) **Olispa** isompi tontti

(90) Lasikatto yhteen huoneeseen..**olisipa** mahtavaa!

(91) **Asuisinpa** tuossa! *huokaus*

Päivittelyn lisäksi affektiivinen *-pa* -liitepartikkelin käyttö on yleistä *Oikotie Asunnot* -sivuston kommentoinnissa silloin, kun kommentissa pyritään ilmentämään toivomusta tai haaveilua. Haaveilu tai toivomus voidaan mieltää näissä tapauksissa tunnetilaksi, vaikka perimmäisessä tarkoituksessaan haaveilulla ja toivomuksella tarkoitetaan ajatusmaailmassa tapahtuvaa toimintaa. Tunne, joka haaveilun taustalla on, ei lyhyistä kommentista käy täysin ilmi. Kirjoittaja voi mahdollisesti tuntea esimerkiksi riittämättömyyttä tai päinvastaisesti optimistisuutta, jos haaveilu liittyy kirjoittajaan itseensä. Olen kuitenkin analyysissäni perusteellisesti liittänyt haaveilevan sävyn osaksi affektiivisuutta, sillä koen haaveilun olevan yksi keino ilmentää kirjoittajan omaa affektiivisuutta.

Toivomuksen ja haaveilun sävy muodostuu liitepartikkelin avulla silloin, kun liitepartikkeli *-pa* liittyy konditionaalimuotoiseen verbiin (VISK § 834). Jokaisessa esimerkeissä (89)–(91) on kyseessä konditionaalimuotoinen verbi ja siihen liittynyt liitepartikkeli. Esimerkeissä (89) ja (90) esiintyy konditionaalimuotoinen verbi *olla* muodostaen sanat *olispa* ja *olisipa*. Niissä toive liittyy *Oikotie Asuntojen* mainostamaan kohteeseen. Molempien kommenttien kohdalla kirjoittaja ilmentää kohteista puuttuvan jotain, ja tätä puutetta kirjoittaja ilmaisee parannettavaksi esittämänsä toiveen avulla. Esimerkissä (89) kirjoittaja haaveilee isommasta tontista, kun taas esimerkissä (90) kirjoittajan toiveena olisi yksi lasikattoinen huone. Näiden esimerkkien toivomuksen kohde on siis jokin puheenaolevaan asiaan liittyvä. Toinen toivomuksen kohde käy ilmi esimerkistä (91). Siinä *-pa* -liitepartikkelin avulla ilmaistu toive *asuisinpa* liittyy kirjoittajan omaan elämään. Usein toiveet, joita

kirjoittajat esittävät liitepartikkelin avulla, liittyvät aineistoni kohdalla joko mainostettavaan asuntoon tai sitten kirjoittajan omaan asumiseen ja varallisuuteen.

(92) Noni **muutappa** äkkiä tänne ni muutetaan tuohi yhdessä!

(93) Karin **voitappa** lotossa. Kiitos

Päivittelyn ja haaveilun ilmaisemisen lisäksi aineistostani löytyy *-pa* -liitepartikkeleita, jotka muodostavat kommentteissa ehdotuksenomaisia käskyjä ja kehotuksia. Käsky tai kehotus muodostuu silloin, kun virkkeen imperatiivimuotoiseen verbiin yhdistyy *-pa* -liitepartikkeli. Käsky tai kehotus ei sellaisenaan ole osa kirjoittajan affektiivisuutta. Esimerkeissä (92) ja (93) kontekstin kautta kuitenkin ilmenee, että kehotus viestii kirjoittajan humoristisesta asenteesta. Esimerkkien käskyt luovat kommentteihin tietynlaista ironian sävyä. Esimerkissä (92) kyse on toisen kommentin vastauksesta. Kirjoittaja kehottaa toista kirjoittajaa (joka kontekstista päätellen on tälle entuudestaan tuttu) muuttamaan kyseiselle paikkakunnalle ja ostamaan yhdessä mainostettavan asunnon. Humoristisuus käy ilmi kontekstia tarkastelemalla. Lukija voi päätellä, että kyseisten kommenttien esittäjät eivät ole tosissaan, vaan vitsailevat asiasta, sillä kyseinen asunto on sekä kallis että normaalia asuntoa huomattavasti näyttävämpi. Lisäksi muun muassa se, että kirjoittajat päättävät Facebook-kommenteissa talon ostamisesta, ei ole realistinen tapa toimia.

Esimerkissä (93) kirjoittajan humoristinen sävy perustuu käskyyn *voitappa lotossa*. Lotossa voittaminen on tahdosta riippumaton tapahtuma, jonka perusteella ketään toista henkilöä ei voida käskä voittamaan lotossa. Tästä lukija voi päätellä, että kommentti on osoitettu vitsinä, ja se ilmentää kommentin esittäjän humoristista asennoitumista. Myös tässä esimerkissä kommentti esitetään suoraan entuudestaan tutulle henkilölle.

3.4 Korostavat adjektiivit

Stillar (1998) liittää asennetta ilmaisevien adjektiivien kategoriaan korostavat adjektiivit. Näiden adjektiivien tarkoituksena on vahvan tunneilmaisun merkityksen korostaminen. Tästä johtuen korostavat adjektiivit ovat olennainen osa kirjoittajan affektiivisuuden ja asenteellisuuden ilmaisua. (Stillar 1998: 36)

Kieliopillisesta näkökulmasta tarkasteltuna korostavat adjektiivit liittyvät adjektiivilausekkeisiin. Adjektiivilauseke muodostuu usein edussanasta, eli adjektiivista, jota pyritään vahvistamaan ja korostamaan esimerkiksi adverbien, adjektiivien, määritteiden ja sijojen avulla. (VISK § 611) Tässä luvussa tarkastellaan korostavia adjektiiveja, joiden tehtävä liittyy

pääsanan, yleensä toisen adjektiivin, korostamiseen tai ominaisuuden asteen lisäämiseen. Usein tällaisesta korostavasta adjektiivista käytetään genetiivimuotoa. (VISK § 615; Hakulinen & Karlsson 1988: 134–135.)

Hakulinen ja Karlsson esittävät tutkimusten perusteella väitteen, että asenneadjektiivi sijoittuu adjektiivilausekkeessa puhtaasti kuvailevan adjektiivin edelle (Hakulinen & Karlsson 1988: 135). Tämä tulee esiin myös omassa tutkimuksessani. Esimerkiksi kohdassa (70) puhtaasti kuvaileva adjektiivi on *valkoinen*, kun taas asennetta ilmentää korostava adjektiivi *yksitoikkoinen*. Jokaisessa luvun 3.5 adjektiivilausekkeessa toteutuu edellä mainittu rakenne, eli myös oma tutkimukseni puoltaa Hakulisen ja Karlssonin väitettä.

(94) **Yksitoikkoisen valkoinen** heti eteisestä alkaen...

(95) **Järjettömän hauskoja** nää kommentit aina näihin kalliimpiin asuntoihin grinhymiö Viihdettä kerrakseen. Pointsit niille jotka löytää jotain positiivista sanottavaa.

Esimerkissä (94) edussanana esiintyy adjektiivi *valkoinen*, jonka edellä on korostava adjektiivina genetiivimuotoinen adjektiivi *yksitoikkoisen*. Korostavan adjektiivin tehtävä on tavallisesti ilmaista puhujan tai kirjoittajan asennetta ominaisuuteen liittyen (VISK § 611). Esimerkissä (94) virkkeen asenteellisuus ei tulisi ilmi ilman korostavaa adjektiivia. Tuolloin virke kuuluisi: *Valkoinen heti eteisestä alkaen*. Tässä tapauksessa virke olisi tavallinen väitelause, sillä adjektiivi *valkoinen* ei sellaisenaan ilmaise suhtautumista. Sen sävy on neutraali. Vasta, kun virkkeeseen lisätään korostava adjektiivi *yksitoikkoinen*, käy kommentista ilmi kirjoittajan asenteellinen suhtautuminen liittyen valkoiseen väriin.

Esimerkissä (95) edussanana toimii adjektiivi *hauskoja* ja korostavana adjektiivina virkkeen alussa *järjettömän*. Tässä esimerkissä korostavalla adjektiivilla *järjetön* ei ole yhtä vahvaa merkitystä kirjoittajan suhtautumisen ilmaisemisessa, sillä jo edussana *hauska* on tyyliltään asennetta ja affektiivisuutta ilmaiseva. *Hauska* kuuluu asenneadjektiivien ryhmään (Varis 1998: 88). Tästä johtuen virke olisi tyyliltään affektiivinen jo ilman korostavaa adjektiivia, mutta sen kanssa virkkeen asenne ilmenee entistä painokkaammin.

(96) Kiva Tiia, kun laitat tänne näitä asuntokuvia, niin tulee katseltua muiden sisustusta. **Hurjan samantyylistä** tällä hetkellä monella, tuota valkoista ja tekstejä..

Esimerkissä (96) korostavana adjektiivina toimii genetiivimuotoinen adjektiivi *hurjan*. Tässä tapauksessa korostavan adjektiivin tehtävä liittyy sekä asenteen ilmentämiseen, että edussanan korostamiseen ja intensiteetin lisäämiseen. Kirjoittajan affekti on tässä kommentissa hieman epäselvä, eikä ole mahdollista varmuudella sanoa, onko kyse positiivisen vai negatiivisen asenteen

ilmaisusta. Lähinnä kirjoittajan asenteellinen ilmaisu liittyy yleisempään tasoon, eli hän painottaa nykypäivän sisustustyylien olevan samanlaisia useilla ihmisillä. Kirjoittajan henkilökohtainen asenne aiheeseen liittyen on epäselvä.

(97) "Persoonalliset seinäpinnat" Kaikki muut seinät **persoonallisen valkoisia** paitsi 2 joissa toisessa tumma tapetti ja toinen lastenhuoneen vihreä seinä.

Esimerkissä (97) kommentin alkuosaan sijoittuva lainattu virke liittyy *Oikotie Asuntojen* julkaisun tekstiin, jossa kehuaan seinäpintojen persoonallisuutta. Kommentissa esiintyvä adjektiivilauseke muodostuu korostavasta adjektiivista *persoonallisen* ja edussanasta *valkoisia*. Tässä kommentissa asenteellinen merkitys selviää kontekstin kautta. Kommentissa korostussana liittyy osaksi ironiaa. Perinteisen merkityksen mukaan virke voitaisiin tulkita positiivissävytteiseksi väitelauseeksi, koska adjektiivin *persoonallinen* merkitys liittyy omaperäiseen, yksilölliseen ja henkilökohtaiseen merkitykseen (MOT Kielitoimiston sanakirja). Etenkin nykypäivänä persoonallisuutta pidetään arvostettavana asiana. Kuitenkaan selvää rajaa ei ole olemassa siihen, onko persoonallisuus arvostettava ja paheksuttava asia. Tässä kohtaa kyse on mielipide-eroista. Kommentin (97) lopussa kirjoittaja nostaa esiin valkoisten tapettien rinnalle tummat ja vihreät tapetit. Tästä voidaan päätellä, että kirjoittaja tosiasiaassa mieltää tummat ja vihreät tapetit persoonallisiksi, johtuen siitä, että tämän väriset tapetit eivät ole yhtä yleisiä kuin valkoiset tapetit. Voidaan siis todeta, että kommentin esittäjän asenne on ironinen. Ironisen sävyn avulla kommentin esittäjä painottaa olevansa eri mieltä *Oikotie Asuntojen* kanssa.

(98) **Ihanan kallista!** Neliö hinta karvan vajaa 8t. grinhyimiö Heippa!

(99) Yhtiövastikekin **ihanan minimaalinen**.

Esimerkit (98) ja (99) ovat siinä mielessä mielenkiintoisia, että myös niissä adjektiivilauseke liittyy ironiaan, jonka aihepiiri liittyy mainostettavien asuntojen hintoihin. Molempien esimerkkien merkityksen selvittäminen vaatii kontekstuaalista tulkintaa. Esimerkissä (98) edussanana esiintyy adjektiivi *kallista*. Kallis liittyy osittain relatiivisten adjektiivien ryhmään, jotka ilmentävät suhteellisuutta. Niiden määrittely vaatii kontekstuaalista tulkintaa. (Varis 1998: 88.) Esimerkissä (98) *kallis*-adjektiivin yhdistyy korostava, genetiivimuotoinen adjektiivi *ihanan*. Ihanalla tarkoitetaan perinteisessä kieliopillisessa merkityksessä jotain ihastuttavaa tai miellyttävää, eli sen merkitys liittyy positiivisiin tunnetiloihin (MOT Kielitoimiston sanakirja), kun taas *kallis* liittyy usein kontekstista liittyen arvokkuuteen tai paljon maksavaan asiaan. Kun puheena oleva asia liittyy talon hintaan, on toiveena tavallisesti, että hinta olisi mahdollisimman alhainen. Tätä voidaan perustella sillä, että

kaupantekoon kuuluu yleisesti hinnasta neuvottelu. Tässä esimerkissä asunnon kalleus on liitetty positiiviseksi asiaksi, mikä on ristiriidassa tavallisen käsityksen kanssa. Se luo kommenttiin ironiaa. Kommentin esittäjä pyrkii viestimään, että asunnon hinta on hänen mielestään kohtuuton, mutta esittää sen humoristisin kielellisin keinoin.

Myös esimerkin (99) sävy on ironinen, jolla kirjoittaja pyrkii ilmaisemaan omaa mielipidettään yhtiövästikkeiden hinnasta. Esimerkin edussanana esiintyy adjektiivi *minimaalinen* ja sitä korostaa genetiivimuotoinen adjektiivi *ihanan*. Tässä esimerkissä *ihana*-adjektiivia ei ole yhdistetty semanttisesti vastakohtaiseen adjektiiviin, mutta sekä *minimaalinen* että *ihana* toimivat tässä esimerkissä ironisessa merkityksessä. Tällä tarkoitetaan sitä, että niiden avulla kirjoittaja tosiasiasa ilmentää päinvastaista mielipidettä. Virkkeen merkitys ei ole siis positiivissävytteinen, kuten pelkästä leksikaalisesta näkökulmasta tarkasteltuna voitaisiin tulkita. Kuten aiemmissa esimerkeissä, myös tässä esimerkissä kommentin todellinen merkitys tulee tulkita kontekstin tarkastelun kautta. Julkaisu, johon esimerkin (99) kommentti liittyy, käsittelee kiinteistöä, jonka yhtiövästike on todella korkea. Tämä konteksti huomioiden voidaan päätellä, että kirjoittajan asenne liittyy yhtiövästikkeeseen kohtuuttomuuteen.

3.5 Asioiden nimeäminen affektiivisuuden keinona

Asioiden ja asiantilojen nimeäminen osana affektiivista kielenainesta liittyy omassa tutkimuksessani sekä ideationaalisen että interpersoonaisen metafunktion alueelle. Ideationaalinen metafunktio liittyy olennaisesti asioiden nimeämiseen. Asioiden nimeämisellä voidaan kuvastaa ympäröivää todellisuutta omasta inhimillisestä kokemus- ja mielikuvitusmaailmasta käsin. (Luukka 2002: 102.) Markku Varis (1998) on tutkimuksessaan liittänyt affektiivisuuden ja nimeämisen myös kiertoilmausten ja koodinvaihdon alueelle. Koodinvaihto liittyy osittain myös omaan analyysiini koskien asioiden nimeämistä. Variksen mukaan sumeiden lausumien merkitykset voidaan ymmärtää paremmin kontekstin kautta. Leksikaalinen koodinvaihdos liittyy siihen, että yleiskieli mielletään yhdeksi omaksi koodikseen, mutta sen rinnalla vaikuttaa useita muita koodeja. Tällöin leksikaalinen koodinvaihto voi aiheuttaa sumeaa kieltä, jonka tarkoituksena on sumentaa yleiskielen merkitystä ja rakentuvaa viestintää. (Varis 1998: 83.)

Se, miten puhuja tai kirjoittaja nimittää eri asioita, liittyy olennaisesti puhujan tai kirjoittajan omaan ideologiaan ja ideologiseen näkökulmaansa (Kalliokoski 1999: 44). Kalliokosken (1999: 44) mukaan puhuja tai kirjoittaja voi käyttää nimeämistä vahvistaakseen omaa mielipidettään. Tämä on myös oma hypoteesini *Oikotie Asuntojen* Facebook-sivuston kommentoinnista. Oletan, että suuri osa

nimeämisestä liittyy vahvoihin termeihin, joiden avulla kirjoittaja pyrkii vahvistamaan oman mielipiteensä välittymistä.

Variksen (1998) ajatus koodinvaihdosta ja kiertoilmauksista sivuaa omaa analyysiani tässä luvussa. Asioiden nimeäminen liittyy osittain koodinvaihtoon. Leksikaaliseen koodinvaihdon piiriin kuuluvat myös sanojen synonymia ja käsitekentän laajentuminen (Varis 1998: 84). Omassa tutkimuksessani tällaiset seikat ovat mielenkiintoisia, ja esimerkiksi sanojen synonymialla voidaan ilmentää kirjoittajan suhtautumista. Se, mitä ilmausta tai sanaa kirjoittaja kyseisestä asiantilasta käyttää, kertoo paljon myös tämän asenteesta koskien käsiteltävää aihetta. Myös Kalliokoski (1999: 10) painottaa, että affektiivisuus liittyy kaikkiin kielellisiin valintoihin, myös sanavalintoihin, eli siihen, mitä sanaa kussakin tilanteessa käytetään. Interpersoonaisen metafunktion tasolla sanavalintojen ja nimeämisen käyttäminen liittyy siihen, mitä kyseinen henkilö tahtoo milläkin ilmaisulla viestiä. Erilainen ilmaus voi saada vastaanottajassa aikaan erilaisia reaktioita, ja erilaisten ilmausten voidaan myös kirjoittajan näkökulmasta tuoda esiin tämän omaa suhtautumista asiaan. Erilaista affektiivista suhtautumista ilmentävät esimerkiksi sanat *pieni ryöväri* ja *päärynärosvo*, kun taas tavallisempi ilmaus *pieni poika*. (Kalliokoski 1999: 12.)

3.5.1 Rakennusten nimeäminen

- (100) Muuten näppärän näkönen vaan miks helv tuonne eivoi rakentaa kunnan saunaa??? Aina näitä sähkögrillejä joka **torpassa**..
 (101) Nyt ois sen sortin **tönö** että kyllä kelpuuttaisin huolella
 (102) Paikka eli ympäristö on hieno, **tölli** pilaa hienon maiseman!

Esimerkeissä (100), (101) ja (102) nimeäminen liittyy rakennusten erilaiseen nimeämiseen. Esimerkissä (100) kirjoittaja käyttää rakennuksesta nimitystä *torppa*. Sanan varsinaisessa leksikaalisessa merkityksessä sillä tarkoitetaan pientä asumusrakennusta. Sen vastaavia sanoja voivat olla mm. *mökki* ja *tölli*. (MOT Kielitoimiston sanakirja) Tässä esimerkissä sanalla *torppa* ei varsinaisesti tarkoiteta pientä asuntoa, vaan kirjoittajan pääasiallinen tarkoitus on ilmentää kommentin sävyllä omaa affektiivisuuttaan. Kommentin esittäjä pyrkii sen avulla vähättelemään kyseistä asuntoa. Toinen mielenkiintoinen sanasemanttinen seikka on kommentin viimeisestä virkkeestä löytyvä sana *sähkögrilli*, jolla kirjoittaja mitä ilmeisimmin viittaa sähkösaunaan. Myös tämän sanavalinnan takana vaikuttaa vähättelevän asenteen merkitys. Kirjoittaja tarkoittaa *kunnan saunalla* ilmeisesti perinteistä puusaunaa, jolloin hänen mielestään sähkösauna on siihen verrattuna huomattavasti huonompi vaihtoehto.

Esimerkissä (101) rakennuksesta käytetään sanaa *tönö*. *Tönön* merkitys on *torppaan* verrattuna vielä halventavampi. Kielitoimiston sanakirjan mukaan myös *tönöllä* tarkoitetaan pientä asuinrakennusta, mutta lisäksi sen merkitykseen liitetään kehnous, ja vastaavina sanoina voidaan

käyttää *hökkeliä* ja *röttelöä* (MOT Kielitoimiston sanakirja). Talosta puhuttaessa *tönöä* harvemmin näkee käytettävän positiivissävytteisissä ilmauksissa. Tässä tapauksessa virkkeen loppu, *kyllä kelpuuttaisin huolella*, voi antaa ristiriitaisia merkityksiä. Oman tulkintani mukaan kommentin esittäjä painottaa sitä, että asunnon kelvatussa tulee olla huolellisesti harkinnut asiaa. Tämä liitettyä sanavalintaan *tönö*, voidaan tulkita kirjoittajan asenne epäileväksi ja halventavaksi.

Esimerkissä (102) rakennusta käytetään nimitystä *tölli*. *Tölli* ei ole rakennuksen nimityksenä vahvimasta päästä, mutta lauseyhteydestä lukija voi päätellä, että kirjoittaja on käyttänyt nimitystä negatiivisen sävyn ilmentämiseen. *Töllillä* tarkoitetaan vaatimatonta, mahdollisesti puusta valmistettua ihmisasumusta (MOT Gummerus Uusi suomen kielen sanakirja). Kommentti on kirjoitettu julkaisuun, jossa *mainostetaan jylhää kelohuvilaa upeissa maisemissa*. Mielenkiintoista *tölli*-nimityksen kohdalla on sen merkityksen oppositio *Oikotie Asuntojen* julkaisuun nähden. Kirjoittaja on mahdollisesti pyrkinyt painottamaan nimityksellä omaa vastakkaista mielipidettä.

(103) Tuollaisen "**hallin**" lämmittämiseen menee rahaa runsaasti! Korkea tila. Lämpö karkaa ylös! Eli sinne missä sitä vähiten tarvitsee!

(104) Aika hirvee. Tosin en kyllä ole ostamassakaan. Tuohon hintaan pitäis kaikki olla tip top. Iso **kesämökki**.
(viite: järven ranta)

Esimerkissä (103) kirjoittaja käyttää suuresta rakennuksesta sanaa *halli*. *Halli* luo lukijalle sanana mielikuvan avarasta, suuresta ja korkeasta tilasta. Kyseinen kommentti liittyy kuitenkin ihan tavallisen asuintalon julkaisuun, eli oikeasti ei ole kyse hallista, vaan asumiseen tarkoitettuun rakennukseen. *Halli* sanana ei kuvasta kotoisuutta tai viihtyvyyttä, joten tästä voidaan tulkita, että kirjoittaja tahtoo sanavalinnan perusteella ilmentää omaa negatiivissävytteistä mielipidettä. Myös kommentin muut virkkeet liittyvät kirjoittajan asennoitumiseen.

Esimerkissä (104) rakennuksesta käytetään sanoja *iso kesämökki*. Lukija pystyy havaitsemaan kirjoittajan asenteen jo kommentin ensimmäisistä virkkeistä, joissa affektiivinen aines ilmaistaan suorasti, mm. *Aika hirvee ja en ole kyllä ostamassakaan*. Rakennuksen nimitys, *iso kesämökki*, sijaitsee vasta kommentin lopussa. Ilman kontekstin tuntemista *kesämökin* merkityksen selvittäminen voi olla hankalaa. Kyseinen kommentti sijoittuu julkaisuun, jossa myydään suurta taloa järven rannalla. Taloa ei ilmoituksessa määritellä mökiksi, mutta kirjoittajan *kesämökki*-ilmaisu liittyy mahdollisesti talon sijaintiin. Tyypillistä on, että järven rannalla sijaitsee enemmän kesämökkejä kuin ympärivuotiseen asumiseen tarkoitettuja omakotitaloja.

(105) Olis ihan parasta jos kaikki "kauhea, kolkko ja liian öky"-kommentoijat laittaisivat omasta varmasti niin kotoisasta ja hyvällä maulla sisustetusta **luukustaan** kuvan tänne

(106) Joo, nuo kattoikunat on varmaankin ihana pestä! Erittäin jännittävä happening, putoanko ja liiskannun katuun vai en? En ottaisi, vaikka ilmaiseksi tyrkytettäisiin. Muutenkin ihan karsea **luukku**, hyi olkoon, mikä synkkä tunnelma!

(107) Ihan kiva **panoluukku**...

Esimerkeissä (105) ja (106) rakennuksesta käytetään nimitystä *luukku*, sekä esimerkissä (107) nimeä *panoluukku*. Rakennuksesta puhuttaessa *luukku* on slangiin kuuluva sana, jolla tarkoitetaan melko ahdasta asuntoa. Muita vastaavia nimityksiä ovat *kämpä* tai *boksi*, jotka myös ovat slangia. (MOT Kielitoimiston sanakirja.) Esimerkeissä (105) ja (106) *luukku* liitetään negatiivissävytteiseen kuvailuun. Kommenttien esittäjät eivät sanavalintojen perusteella pidä kyseisiä asuntoja suuressa arvossa. Esimerkissä (107) *luukku* on liitetty osaksi sanaa *panoluukku*, jolla kommentin esittäjä mahdollisesti viittaa asunnon ahtauteen kärjistäen, ettei asunnosta ole muuhun kuin seksinharrastuspaikaksi.

(108) Mikäs **paskaläjä** tämä on?

(109) Tää on ollu ikuisesti myynnissä. **Tasakatonnen paska!**

Rakennuksien nimeämisestä puhuttaessa värikkäimmät sanavalinnat liittyvät esimerkkeihin (108) ja (109). Näissä esimerkeissä rakennuksista käytetään erittäin kärjistettyjä sanoja *paskaläjä* sekä *tasakatonnen paska*. *Paskalla* viitataan näissä esimerkeissä rakennuksen huonouteen, ja usein sitä käytetään virkkeessä voimasanana (MOT Kielitoimiston sanakirja). Näissä esimerkeissä sen merkitys liittyy juuri sanan voimakkuuden tehostamiseen, jolloin myös kirjoittajan asenne välittyy lukijalle.

(110) Huonon maun **feikkitalo**. **Trofeet** vielä kruunaa **ällötyksen**.

(111) Mokoma **kusinen hörskä** kalalammikon rannalta

Esimerkistä (110) löytyy useita värikkäitä nimityksiä sekä rakennukseen että muuhun ympäristöön liittyen. Sanalla *feikkitalo* kirjoittaja tarkoittaa epäaitoa taloa. Puhekielen ja slangin sana *feikki* tulee englannin kielen sanasta *fake*, jolla tarkoitetaan väärennöstä tai jäljennöstä (MOT Englanti). Kirjoittajan affektiivinen ilmaisu välittää lukijalle halvennusta. Kommentin esittäjä ei selvästikään pidä kyseisestä asunnosta, minkä vuoksi hän pyrkii mahdollisimman värikkäiden nimitysten avulla ilmentämään omaa tunnettaan. Kommentin toisesta virkkeestä löytyy sana *trofeet*, jolla viitataan metsästyksen ja täytettyihin eläimiin. Virkkeen lopussa kirjoittaja vielä viimeisen kerran käyttää kokonaisuudesta nimitystä *ällötys*.

Esimerkissä (111) on kyse sävyiltään voimakkaasta rakennuksen nimityksestä *kusinen hörskä*. *Hörskä* ei suomen kielen sanakirjan mukaan tarkoita mitään varsinaista rakennusta, mutta lukija voi mieltää sen helposti rakennuksen nimitykseksi. Nimityksellä *kusinen hörskä* kirjoittaja viittaa huonoon ja epämiellyttävään rakennukseen. Sana *hörskä* on mahdollisesti muodostunut kielellisesti saman kuuloisesta termistä *mörskä*, joka taas on synonyymi sanalle *murju*. Sillä tarkoitetaan vanhaa

ja rähjäistä rakennusta, kuten myös tässä esimerkissä kirjoittaja on luultavasti tarkoittanut sanalla *hörskä*. (MOT Kielitoimiston sanakirja.)

3.5.2 Sijainnin nimeäminen

(112) Espoon **perukoiltakin** kestää tunnin tulla keskustaan.

(113) 340the talosta alavuden **perämettässä**.. joo-o. ei jatkoon.

Rakennusten nimeämisen lisäksi *Oikotie Asuntojen* Facebook-sivustolla yksi yleinen nimeämisen kohde on sijainnin nimeäminen. Sijainnista käytetään korosteista nimitystä tyypillisimmin silloin, kun on kyse asunnosta, joka sijaitsee kaukana kaupungeista tai muusta asutuksesta. Esimerkeissä (112) ja (113) sijainnin nimeäminen liittyy juuri kaukaisuuteen. Esimerkissä (112) tästä on käytetty nimeä *perukoiltakin* (*perukka*), jolla viitataan Kielitoimiston sanakirjan mukaan syrjäiseen seutuun (MOT Kielitoimiston sanakirja). Tässä esimerkissä ei tarkoiteta kuitenkaan kirjaimellisesti syrjäseutua, sillä kontekstista voidaan huomata, että kyse on *Espoon perukoista*. Kirjoittaja ilmentää tässä siis perukalla Espoon perimmäistä kaupunginosaa.

Esimerkissä (113) sijainnista käytetään nimitystä *perämettässä* (*perämetsä*), jolla edellisen esimerkin tavoin viitataan kaukaiseen sijaintiin. Kommentista välittyy halveksiva tunne; kirjoittaja ilmentää sanavalinnoillaan omaa asennettaan asunnon sijaintia kohtaan. Kyseinen *perämettä* voidaan tekstin perusteella mieltää negatiiviseksi asiaksi. Tämä liittyy kirjoittajan mielipiteeseen. Jos kirjoittaja olisi sitä mieltä, että kaukana kaupungeista asuminen olisi mielekäästä, olisi hän siinä tapauksessa käyttänyt jotain toista nimitystä, joka liittyisi maalla asumisen hyviin puoliin.

(114) järvimaisema on kyllä kaukana talosta ja uoma on umpeenkasvanut **rutakko**.

Esimerkin (114) nimitys *rutakko* liittyy asunnon ympäristöön, johon ilmoituksen mukaan kuuluu *järvimaisema*. Järvimaisema on kommentin esittäjän mielestä väärä termi kuvaamaan ympäristöä, sillä kommentin esittäjä tuo kommentissaan esiin, että talon läheisyydessä sijaitsee ainoastaan uoma, joka on melko umpeenkasvanut. *Rutakolla* tarkoitetaan tässä yhteydessä umpeenkasvanutta, kasvillisuuden takia rehottavaa pientä vesialuetta. Tällä on sanana melko affektiivinen sävy, ja se kuvastaa värikkäästi kirjoittajan näkemystä.

(115) Taidetalo" taitaa lisätä hintaa, kun se kuitenkin myydään loma-asuntona ja aika **korvessa**.

(116) Sehän on jossain **Jumalan selän takana**, heinola, eihän kukaan halua sinne, vaan pois sieltä. Jos se olisi edes Kauniaisissa niin sitten varmaan kiinnostusta löytyisi.

Esimerkissä (115) ja (116) viitataan sanavalintojen perusteella suoraan kiinteistön sijaintiin. Esimerkin (115) kohdalla sijainnista käytetään sanaa *korvessa*. Korvella tarkoitetaan joko syrjäistä metsää, tai sitten syrjäseutua, kuten tämän esimerkin kohdalla halutaan ilmentää (MOT Gummerus Uusi suomen kielen sanakirja). Kuten aiemmin todettu, asunnon syrjässä sijaitseminen on mielipiteeseen liittyvä asia. Joillakin sanoilla on kuitenkin jo valmiiksi joko negatiivinen tai positiivinen kaiku, ja ne ilmentävät jompaakumpaa tunnetilaa. Tässä esimerkissä (115) sana *korvessa* ilmentää negatiivista tunneilmausta. Kuten aiemmissa esimerkeissä, myös tässä kohdassa positiivinen tunneilmaus asiantilaan liittyen olisi luultavasti ilmaistu eri sanavalintojen avulla.

Sijaintiin liittyvistä nimityksistä voimakkain on esimerkin (116) nimitys *Jumalan selän takana*. Kyseinen ilmaus on puhekielisessä käytössä melko vakiintunut, ja sillä viitataan mahdollisimman kaukaiseen paikkaan. Tarkemmin analysoituna nimitys liittyy oletettavasti *Jumalan* abstraktiuteen ja kaukaisuuteen. Tällöin voidaan tulkita, että *Jumalan selän takana* sijaitseva paikka on mahdollisesti jopa vielä kauempana.

3.5.3 Sisustukseen liittyvä nimeäminen

Rakennuksiin ja sijaintiin liittyvän nimeämisen lisäksi aineistostani löytyy asuntojen sisustusta koskevia nimityksiä. Tällaiset sisustusta koskevat nimitykset ovat tyyliltään arvostelevia ja kärkkäitä. Mielenkiintoista on, että sisustukseen kohdistuva kommentointi on yleistä *Oikotie Asunnot* Facebook-sivustolla, vaikka sinänsä julkaisuissa pyritään myymään ainoastaan kiinteistöä ilman sisustusta. Kuvien avulla ihmiset pääsevät kuitenkin katsomaan toisten ihmisten kotia ja sen sisältöä, mikä luultavasti houkuttaa useita sekä aiheuttaa mielipiteitä ja kommentointia. Asuntojen sisustusta kommentoidaan usein etenkin silloin, kun *Oikotie Asunnot* ilmoittaa asunnon myyjän olevan joku julkisuuden henkilö.

(117) Ymmärrän kyllä, että **rääsä** ei varmaankaan kuulu kauppaan, mutta miksi piilottaa kauniit hirsiseinät mokoman **rääsän** taa?

(118) Tämä pitäisi ehdottomasti myydä tyhjänä. Kaikki huonekalut ovat jotenkin "otan mitä satun löytämään" **krääsää** (anteeksi) ja se saa koko kodin näyttämään sekavalta.

Esimerkeissä (117) ja (118) kommenttien aihepiiri liittyy ylimääräiseen tavaraan, jota kommentin esittäjien mielestä on asunnoissa liikaa. Esimerkissä (117) ylimääräinen tavaramäärä nimetään sanalla *rääsä*, joka on murteellinen muoto sanasta *krääsä*. Krääsällä tarkoitetaan roinaa ja rihkamaa (MOT Kielitoimiston sanakirja), eli sellaista tavaraa, joka voidaan mieltää turhaksi ja liialliseksi. Esimerkissä (117) *rääsä* on mainittu kahteen kertaan, ja jälkimmäisellä kerralla sitä on vahvistettu sanoin *mokoma rääsä*. Myös esimerkissä (118) kirjoittaja esittää asenteensa turhasta tavarasta,

nimeten sen *krääsäksi*. *Krääsä* särähtää korvaan ja luo voimakkaamman mielikuvan tavaramäärästä kuin esimerkiksi *liiallinen tavaramäärä*. Tavaramäärän liiallisuus on yksi niistä aiheista, mikä aiheuttaa paljon asenteellista kommentointia

(119) Eihän toi ole edes järven rannalla. Elkä noi **raadot** tuolla kovasti myyviä ole (huvinsa toki kullakin ja sisustustyylinsä). Luulis että joku olis kehottanut poistamaan ne edes kuvien ajaksi.

Esimerkissä (119) kommentin esittäjä ilmaisee asenteensa liittyen asunnon seinillä oleviin täytettyihin eläimiin. Näistä täytetyistä eläimistä kirjoittaja käyttää voimakkaan affektiivista nimitystä *raadot*, joka oikeassa merkityksessään liittyy kuolleiden eläinten usein mätänevään ruumiiseen (MOT Kielitoimiston sanakirja). Kun *raatoa* käytetään nimityksenä tässä yhteydessä, sen merkitys voi olla ainoastaan negatiivissävytteinen. Kommentista ei selviä, miksi kirjoittaja ei pidä täytetyistä eläimistä sisustuselementteinä, mutta lukija pystyy silti helposti päättämään kirjoittajan vahvan mielipiteen asiantilasta.

(120) No siin o **kopperoit ja kopperoit...**

Esimerkissä (120) kommentin nimeämiskeinot liittyvät asunnon pieniin huoneratkaisuihin. Useista pienistä huoneista kirjoittaja käyttää nimitystä *kopperoit ja kopperoit*. *Kopperolla* tarkoitetaan pientä koppia tai pientä asuntoa (MOT Gummerus Uusi suomen kielen sanakirja). Tässä asiayhteydessä *kopperolla* ei kuitenkaan tarkoiteta useita pieniä asuntoja, vaan kirjoittaja liittää *kopperon* merkityksen pieniin huoneisiin. Kirjoittajan asenne tätä huoneratkaisua kohtaan ei ole kärkkäin mahdollinen, mutta ei suvaitsevainenkaan. Sävy on melko neutraali, mutta toisaalta vähättelevyys nousee esiin huoneiden nimityksistä.

4 PÄÄTELMÄT

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli tarkastella yhteisöpalvelu Facebookissa tapahtuvaa kommentointia *Oikotie Asunnot* -sivustolla. Tärkein tutkimuskysymyksistä oli ensimmäinen tutkimuskysymyksen: Millä kielen keinoilla affektiivisuutta ilmennetään *Oikotie Asunnot* -sivuston Facebook-komentoinnissa? Tähän pyrin antamaan kattavaa vastausta analyysi-luvussa. Toisessa tutkimuskysymyksessäni pohdin, miten affektiiviset kielenaineokset liittyvät kirjoittajien pyrkimykseen. Tähän tutkimuskysymykseen pyrin antamaan vastauksen päätelmissä.

Affektiivisuudella tarkoitetaan lingvistiikassa tunteita ja asenteellisuutta ilmentävää kielenainesta. Tunteet tai asenteet voivat liittyä joko puhujaan tai kirjoittajaan itseensä, puheena olevaan asiaan tai viestin vastaanottajaan. (Varis 1998: 23) Tässä tutkimuksessa kielellistä affektiivisuutta esiintyi siis kirjoitetun kommentin muodossa. Kommentointi liittyy kirjallisesti tapahtuvaan vuoropuheluun ja mielipiteen esittämiseen. Toisinaan kommentit muodostavat vuoropuhelun toisten kommenttien kanssa, mutta ne liittyvät puhtaasti henkilön oman mielipiteen esittämiseen. Tutkimuksen taustalla vaikuttaa systeemis-funktionaalinen kielikäsitys, jonka mukaan kieli on osa sosiaalista toimintaa. Tarkemmin taustalla vaikuttavat interpersoonainen ja ideationaalinen metafunktio. Pääasiassa tutkimus on teoriataustaltaan interpersoonaista tutkimusta, mutta nimeämisen keinojen kohdalla tutkimus liittyy myös ideationaalisen metafunktion alueelle.

Tutkimuksen tarpeellisuus perustui Internetissä ja sosiaalisessa mediassa tapahtuvan vuorovaikutuksen ajankohtaisuuteen. Affektiivisuus ja vuorovaikutus kulkevat rinnakkain. Oma näkökulmani on erilainen siinä mielessä, että tutkin nimenomaan julkisen sivuston kommentointia, sekä sitä, millä keinoilla ihmiset ilmentävät omaa affektiivisuuttaan kyseisellä sivustolla. Johdannossa pohdin myös sitä, johtuuko värikäs kommentointi Oikotie Asuntojen sivustolla siitä, että kommentin vastaanottaja ei ole yksityishenkilö vaan yritys. Tämä on varmasti yksi suurimmista syistä siihen, miksi kommentin esittäminen on toisinaan hyvinkin kärkeästä ja suorasanaista. Jos kommentin vastaanottaja olisi kommentin esittäjälle ennestään tuttu yksityishenkilö, olisi kommentointi luultavasti kohteliaampaa. Toisaalta jo sivuston aihe, eli kiinteistönvälitys, poikii mahdollisesti värikästä kommentointia ja vahvoja mielipiteitä.

Analysoitavia kielenpiirteitä löytyisi kommentteista loputtomasti, mutta päädyin rajaamaan piirteet sen perusteella, mitkä parhaiten nousivat esiin aineistostani. Analysoin kommentteja seuraavista leksikaalis-syntaktisista näkökulmista: lausetasolla, sanavalinnoissa, partikkeleiden tasolla sekä kuvailevien adjektiivien avulla. Lausetason affektiivisuudesta otin huomioon affektiiviset kysymyslauseet, joiden varsinainen tarkoitus ei ole kysymyksen esittäminen. Sanavalintojen tasolla tarkastelin affektiivisiä nimeämisen keinoja. Partikkeleista huomioin erilaiset partikkelit, jotka tuovat kommenttiin lisämerkitystä. Sen lisäksi analysoin interjektioita ja liitepartikkeleita affektiivisestä näkökulmasta. Näiden lisäksi tarkastelin adjektiiveja, jotka esiintyvät osana adjektiivilauseketta korostavassa merkityksessä.

Lausetason analyysissä tarkastelin kommentteja, joissa esiintyy affektiivisiä kysymyslauseita. Aineistoni affektiiviset kysymyslauseet sisälsivät osittain eksklamatiivilauseiden, ja osittain retoristen kysymyslauseiden piirteitä. Tarkastelin sellaisia virkkeitä, jotka alkavat kysymyssanoilla, mutta niiden pääasiallinen tehtävä ei ole kysymyksen esittäminen, vaan affektiivisen asenteen tai tunnetilan ilmentäminen mahdollisimman voimakkaaseen sävyyn. Tällaisiin kysymyslauseisiin ei

tavallisesti odoteta varsinaista vastausta. Aineistostani nousseet affektiiviset kysymyslauseet sisälsivät voimasanoja, huudahduksia ja kuvailevuutta. Affektiivisessa mielessä tarkasteltuna aineistoni affektiiviset kysymyslauseet ilmensivät tyypillisesti kirjoittajan tuhtunutta tunnetilaa, joka johtui kirjoittajan eriävästä mielipiteestä ja asenteesta. Tyypillisimmin affektiivisiä kysymyslauseita ei osoitettu kenellekään yksityishenkilölle, vaan kirjoittajat esittivät kommenttejaan yleisesti tai sitten osoitetuksi *Oikotie Asumus* -sivuston ylläpidolle.

Yksi keskeisimmistä tarkastelun kohteista oli tutkimuksessani partikkeleiden ilmentävä affektiivinen merkitys. Kommentoinnin kohdalla partikkelit osoittautuivatkin hyvin monimerkityksellisiksi kielen osiksi. Partikkeleista tutkin tarkemmin interjektioita, liitepartikkeleita, sekä seuraavia sävypartikkeleiksi luokiteltuja sanoja: *kyllä, jo, aina, nyt, aivan, ihan, että, kun, vain, vaan ja sitten*. Tyypillisin interjektio, jonka avulla pyrittiin ilmentämään hämmästelyä, oli *huh huh*, jonka merkitys voi liittyä sekä positiivisiin että negatiivisiin tunnetiloihin. Sävyiltään neutraali, mutta melko yleinen interjektio oli myös *huoh*. Muita tyypillisimpiä interjektioita aineistoni kohdalla olivat *ooh, hyi, wow ja ah*. *Oikotie Asumus* -sivuston kommentoinnissa interjektioiden käyttäminen oli jopa melko tyypillistä, kun kirjoittaja pyrki ilmaisemaan oman affektiivisen asenteensa. Interjektioiden kohdalla jäin miettimään sivuston osuutta suhteessa niiden runsauteen. Koska *Oikotie Asumus* -sivuston tarkoitus on toimia kiinteistöjä välittävänä sivustona, se saa myös aikaan paljon eriäviä mielipiteitä. Jokaisella ihmisellä on oma mieltymyksensä, jota kommenteissa usein tahdotaan tuoda esiin. Koska mielipiteitä esiintyy kyseisellä sivulla paljon, myös affektiivisuutta ilmenee runsaasti kommenteissa. Interjektioiden tehtävä affektisuuden tasolla kommentoinnissa liittyi lähinnä kirjoittajan asenteen tai tunnetilan vahvistamiseen.

Aineistoni kommenteissa keskeisimmin affektiivisuutta ilmensivät liitepartikkelit *-hAn* ja *-pa*. Liitepartikkelin affektiivinen merkitys liittyi tutkimuksessani osittain samaan kuin interjektioiden kohdalla. Niiden avulla kirjoittajat pyrkivät antamaan lisämerkitystä viestilleen. Liitepartikkeli *-hAn* liittyi tyypillisimmin kommentoinnissa sellaisiin konstruktioihin, joiden avulla kirjoittaja pyrki viestimään asian olevan ennalta tuttua tai yleistä tietoa. Tarkemmin tällaisella konstruktioilla kirjoittaja pyrki viestimään omaa tietoisuuttaan, sekä sitä, että myös muiden tulisi kyseinen asia tietää. Mielenkiintoista tässä rakenteessa oli se, että kirjoittaja asetti itsensä ja viestin vastaanottajan eriarvoiseen asemaan, mikä taas on olennainen osa vuorovaikutuksen kulkua. Toinen affektiivinen merkitys, joka nousi esiin *-hAn* -liitepartikkelin käytöstä, liittyi myönnyttelevään asenteeseen. Kolmas merkitys, joka nousi *-hAn* -liitepartikkelin kohdalla esiin, liittyi toiveen esittämiseen.

Yleisin affektiivinen merkitys, johon liittyi liitepartikkeli *-pa*, oli päivittelemine. Tyypillinen *-pa* -liitepartikkelin konstruktio kuului esimerkiksi: *Ompa upea!* Mielenkiintoista päivittelevän *-pa* -liitepartikkelin kohdalla oli se, että useimmiten sen käyttö esiintyi positiivisen sävyn yhteydessä,

vaikka negatiivissävytteinenkin konstruktio oli hyvin mahdollinen. Päivittely oli tyypillisimmin ihailevaa päivittelyä. Päivittelevän sävyn lisäksi *-pa* -liitepartikkelia käytettiin aineistoni kommenteissa vahvistamaan toivetta, haaveilua sekä humoristiseen sävyyn esitettyjä kysymyksiä.

Muut affektiivisessa tarkoituksessa esiintyneet partikkelit liittyivät useiden erilaisten affektiivisten merkitysten ilmentämiseen. Yhdenkään partikkelin käyttö ei ollut konventionaalistunut ainoastaan positiivisen tai negatiivisen tunneilmauksen ilmentämiseen. Joidenkin partikkeleiden kohdalla oli kuitenkin mahdollista havaita eroja siinä, käytettiinkö niitä tyypillisimmin positiivisen tai negatiivisen tunneilmauksen yhteydessä. Selkeimmin ja tyypillisimmin positiivista tunnetilaa ilmaistiin sävypartikkeleiden *kyllä* ja *aivan* avulla. *Kyllä* liittyi tyypillisimmin positiivisessa yhteydessä sellaisiin konstruktioihin, joissa kirjoittaja vahvisti omaa positiivista mielipidettään *kyllä*-sävypartikkelin avulla. *Kyllä* oli lisäksi yksi monipuolisimmin käytetyistä sävypartikkeleista aineistossani, sillä positiivisen tunnetilan vahvistamisen lisäksi sitä saatettiin käyttää muun muassa kieltomuodon vahvistamisessa. Tällöin sen avulla vahvistettiin kielteistä lausetta. Useimmiten *kyllä*-sävypartikkelin käyttö kuitenkin liittyi miellyttävyyteen, nautinnollisuuteen ja myönteisten tunteiden sekä asenteiden ilmaisuun. *Aina*-sävypartikkelin avulla tyypillisin ilmaus oli rakenteeltaan *Aivan ihana* -tyylinen ilmaus, jolla kirjoittaja ilmensi omia positiivisia tuntemuksiaan ja asenteitaan. *Aivan* oli *kyllä*-partikkelin ohella yksi aineistoni tyypillisimmistä sävypartikkeleista. Useimmiten se liittyi myönteiseen sävyyn, mutta se oli mahdollinen aineistossani myös kielteisen sävyn vahvistamisessa.

Aivan ja *kyllä* olivat siis aineistoni käytetyimmät ja tyypillisimmät sävypartikkelit. Mielenkiintoista tässä on se, että vaikka ne olivatkin aineistossani tyypillisimpiä sävypartikkeleita, niiden avulla useimmiten ilmenettiin positiivisia tunnetiloja. Hypoteesini oli, että aineistosta nousisi yleisesti enemmän negatiivissävytteisiä, tyyliltä kärkkäitä kommentteja. Tämä ei kuulunut tutkimuskysymyksiini, joten en tule erittelemään sitä, kumman sävyisiä kommentteja aineistossani oli enemmän. Jäin kuitenkin pohtimaan mielenkiintoista suhdetta näiden asioiden välillä. Koska aineiston yleisimmät sävypartikkelit olivat *aivan* ja *kyllä*, voidaan päätellä, että melko usein sivustolla ilmenetään myös positiivissävytteisiä tunnetiloja.

Päivittelevää ja hämmästelevää affektiivisuutta ilmaistiin aineistossani sävypartikkeleiden *jo*, *nyt* ja *että* avulla. Mielenkiintoinen asia tässä yhteydessä oli se, että sekä *jo* ja *nyt* saavat sanan perusmerkityksessä temporaalisen merkityksen. Kun niitä käytettiin kommentoinnissa sävypartikkelina, ne saivatkin tyypillisimmin päivittelevän tai hämmästelevän affektiivisen merkityksen. Lisäksi *nyt*-sävypartikkelin kohdalla löysin yhteneviä tuloksia Visapään (2008) tutkimuksen kanssa, jossa myös oltiin tutkittu kyseisen sävypartikkelin käyttöä verkkokeskusteluissa. *Nyt*-sävypartikkelin käyttö liittyi sekä Visapään (2008) että omassa tutkimuksessani reaktiivisuuteen.

Muita temporaalisia partikkeleita, joita käytettiin aineistossani sävyartikkelin merkityksessä, olivat *sitten* ja *aina*. *Sitten*-sävyartikkelin affektiivinen tulkinta oli toisinaan moniselitteistä, usein päätelmää korostavaa. *Aina*-sävyartikkelin merkitys oli tyypillisesti kontekstisidonnainen, mutta sen perimmäinen tarkoitus oli korostaa ja vahvistaa kirjoittajan mielipidettä.

Toiveen affektiiviseen ilmaisuun liittyivät aineistossani sävyartikkelit *vain*, *vaan* ja *kun*. Tällaiset kirjoittajan henkilökohtaista toivetta koskevat ilmaisut liittyivät tyypillisimmin aihepiiriltään lottovoiton saamiseen, joka nousi esiin huomattavan useissa kommentteissa. Toisinaan *vaan* liitettiin myös osaksi vähättelevää affektiivista merkitystä.

Osaksi samaa lukua liitin kielipillillisesti samankaltaisen merkityksen saavat *aivan* ja *ihan*. Siinä, missä *aivan* liittyi tyypillisimmin positiivisen ilmauksen vahvistamiseen ja ihasteluun, *ihan*-sävyartikkelin ilmentävä affektiivinen merkitys oli tyypillisempi negatiivista tunnetilaa korostamassa (mutta oli mahdollinen myös positiivisen yhteydessä). Sen käyttö oli mahdollinen niin korostavana kuin neutraalinakin sävyartikkelina. Tämä oli mielenkiintoinen merkitysero. Vaikka *aivan* ja *ihan* mielletäänkin sanakirjan mukaan toistensa synonyymeiksi, niillä on huomattava merkitysero affektiivisessä käytössä kommentoinnin kohdalla. Mielenkiintoista olisi myöhemmin tutkia, onko tämä merkitysero lisääntynyt kommentoinnissa sosiaalisen median uusien muotojen myötä.

Korostavien adjektiivien tasolla tutkin adjektiivilausekkeita. Niistä merkittävimmin esiin nousivat adjektiivit, joiden tehtävänä oli korostaa pääsanaa, eli toista adjektiivia. Huomioin tämän piirteen tutkimuksessani sen vuoksi, että niitä löytyi aineistostani suhteellisen paljon. Tällaista korostavan adjektiivin adjektiivilauseketta käytetään mahdollisesti *Oikotie Asumus* -sivuston kommentoinnissa siksi, että sen avulla omaa tunnetilaa tai asennetta voidaan korostaa mahdollisimman usean adjektiivin avulla.

Viimeinen analyysini luku liittyi nimeämisen tarkasteluun. Nimeämisen tarkastelu asetui teoreettisesti ideationaalisen metafunktion perustalle. Nimeämisen tasolla tutkin substantiivien sanaluokkaan kuuluvia sanoja, mikä puolestaan loi jatkumon tutkimukseni leksikaalis-syntaktiselle suunnalle. Nimeämisen tasolla tarkastelin rakennuksiin, sijaintiin ja sisustukseen liittyvää nimeämistä. Jokaisesta kategoriasta löytyi niin räikeitä kuin neutraalejakin ilmaisuja. Tyypillisimmin se, miten vahvaa ilmausta kirjoittaja käytti, oli suhteessa kirjoittajan asenteeseen ja tunnetilaan. Mielenkiintoista nimeämisen tarkastelussa oli se, että lähes kaikki aineistoni kommentit, joissa esiintyi affektiivista nimeämistä, liittyivät negatiivisiin ilmauksiin. Positiivissävytteisiä nimeämiä ei löytynyt aineistostani ollenkaan, mikä oli melko yllättävää. Analyysin perusteella voisi tiivistäen sanoa, että positiivissävytteisiä affektiivisia merkityksiä ilmennettiin tyypillisimmin korostavien

adjektiivien ja partikkeleiden avulla. Negatiivissävytteiset merkitykset taas esiintyivät tyypillisimmin affektiivisten kysymyslauseiden ja nimeämisen tasolla, sekä lisäksi partikkeleiden kohdalla.

Tutkimuksessani pyrin mahdollisimman kattavasti esittelemään niitä affektiivisia kielen keinoja, jotka tyypillisimmin nousivat esiin Oikotie Asunnot -sivuston kommentoinnissa. Uskon, että kommentoinnin lingvistiselle tutkimukselle olisi tulevaisuudessa paljon tilaa. Koin kommentoinnin rikkaaksi ja hedelmälliseksi aineistoksi, jota voisi tutkia loputtomasti erilaisista näkökulmista. Jatkotutkimusaiheita löytyisi kommentoinnista varmasti paljon. Myös kommentoinnin kielellistä affektiivisuutta voisi jatkossa tutkia jostain toisesta, tiiviimmin rajatusta näkökulmasta. Mielekästä olisi keskittyä tarkemmin jonkin tietyn partikkelin käyttöön. Esimerkiksi *aivan* ja *ihan*-partikkeleiden eroista affektiivisessä merkityksessä olisi mielekästä tutkia jatkossa lisää. Toisaalta myös nimeämisen keinot kommentoinnissa olisi hedelmällinen tutkimuskohde, jos tutkittava sivusto poikkeaisi kiinteistönvälitystoiminnasta. Olisi kiinnostavaa selvittää, millaisten aihepiirien kohdalla nimeäminen poikisi myös positiivissävytteisiä affektiivisiä merkityksiä. Sosiaalisessa mediassa tapahtuva kommentin esittäminen tulee varmasti jatkossa avaamaan runsaasti erilaisia lingvistisiä tutkimusnäkökulmia, joihin toivottavasti tulee liittymään myös affektiivinen näkökulma.

LÄHTEET

ENGLANTI; SUOMI-ENGLANTI 2016. Kielikone Oy & Gummerus Kustannus Oy. <https://mot-kielikone-fi.helios.uta.fi/mot/uta/netmot.exe>

GUMMERUS UUSI SUOMEN KIELEN SANAKIRJA 2016. Gummerus Kustannus Oy. <https://mot-kielikone-fi.helios.uta.fi/mot/uta/netmot.exe>

HAKULINEN, AULI – KARLSSON, FRED 1988: *Nyky-suomen lauseoppia*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 350. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

HAKULINEN, AULI – KAUPPINEN, ANNELI – LEIWO, MATTI – PAUNONEN, HEIKKI – RÄIKKÄLÄ, ANNELI – SAUKKONEN, PAULI – YLI-VAKKURI, VALMA – ÖSTMAN, JAN-OLA – ALHO, IRJA (toim.) 2004 [1994]: *Kieli ja sen kieliopit. Opetuksen suuntaviivoja*. Opetusministeriö. Helsinki: Edita Publishing Oy.

HALLIDAY M.A.K. – MATTHIESSEN CHRISTIAN M.I.M. 2014 [1985]: *An introduction to functional grammar*. Kolmas painos. Lontoo: Hodder Education.

HEIKKINEN, VESA – VOUTILAINEN, EERO – LAUERMA, PETRI – TIILILÄ, ULLA – LOUNELA, MIKKO (toim.) 2012: *Genreanalyysi – tekstintutkimuksen käsikirja*. Kotimaisten kielten keskuksen julkaisuja 169. Helsinki: Gaudeamus Oy.

HEIKKINEN, VESA 2012 [2004]: *Tekstin kanssa. Kohti kielitieteellisen (kon)tekstintutkimuksen yleismallia*. Helsinki: Kotimaisten kielten keskus.

http://www.kotus.fi/files/2171/Tekstin_kanssa_VH_uudelleenjulkaisu.pdf

HIIDENMAA, PIRJO 2008: Lingvistinen tekstintutkimus. – Piirainen-Marsh, Arja – Sajavaara, Kari (toim.) *Kieli, diskurssi & yhteisö*. s. 161–190. Jyväskylä: Soveltavan kielentutkimuksen keskus.

JUVONEN, RIITTA 2007: Suhtautumisen systematiikkaa. – *Virittäjä* 3/2007 s. 431–434.

http://www.kotikielenseura.fi/virittaja/hakemistot/jutut/2007_431.pdf

JÄÄSKELÄINEN, ANNI 2013: *Todisteena äänen kuva. Suomen kielen imitatiivikonstruktiot*.
Tohtorinväitöskirja. Helsingin yliopiston humanistinen tiedekunta.

KALLIOKOSKI, JYRKI 1999: Kieli, tunteet ja ideologia uutisteksteissä. Näkymiä tekstilajin historiaan ja nykyisyyteen. – Kalliokoski, Jyrki (toim.) *Teksti ja ideologia. Kieli ja valta julkisessa käytössä*. s. 37–97. Helsinki: Helsingin yliopiston suomen kielen laitos.

KALLIOKOSKI, JYRKI 1999: *Teksti ja ideologia. Kieli ja valta julkisessa käytössä*. Helsinki: Helsingin yliopiston suomen kielen laitos.

KIELITOIMISTON SANAKIRJA 2016. Kotimaisten kielten keskus ja Kielikone Oy. <https://mot-kielikone-fi.helios.uta.fi/mot/uta/netmot.exe>

KOIVISTO, AINO 2011: *Sanomattakin selvää? Ja, mutta ja että puheenvuoron lopussa*.
Tohtorinväitöskirja. Helsingin yliopiston suomen kielen, suomalais-ugrilaisten ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuuksien laitos.
<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/28211/sanomatt.pdf?sequence=1>

KYLLÖNEN, MIRKA 2012: *Kirjoittajan ja lukijan läsnäolo blogissa Kaikki mitä rakastin*. Pro gradu -
tutkielma. Itä-Suomen yliopiston suomen kielen laitos.
http://epublications.uef.fi/pub/urn_nbn_fi_uef-20120638/urn_nbn_fi_uef-20120638.pdf

LEINO, PIRKKO 2010 [1989]: *Suomen kielioppi*. Helsinki: Otava.

LINDEN, PETRA 2015: *Emotiivisuus ja affektiset kielenaineokset Hymy-lehden tunteisiin vetoavissa jutuissa*. Pro gradu -tutkielma. Itä-Suomen yliopiston filosofinen tiedekunta.
http://epublications.uef.fi/pub/urn_nbn_fi_uef-20150224/urn_nbn_fi_uef-20150224.pdf

LUUKKA, MINNA-RIITTA 2002: M.A.K. Halliday ja systeemis-funktionaalinen kielitiede. – Dufva, Hannele – Lähteenmäki, Mika (toim.) *Kielentutkimuksen klassikoita*. s. 89–123. Jyväskylän yliopiston soveltavan kielentutkimuksen keskus.

MARTIN, J.R. – WHITE P.R.R. 2005: *The Language of Evaluation. Appraisal in English*. New York: Palgrave Macmillan.

MIETTINEN, MINNA 2007: *Affektiiviset ilmaisimet ja tunteisiin vetoaminen yläkoulun 8. ja 9. luokkalaisten nuorten kirjoittamissa teksteissä*. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopiston suomen kielen laitos. [http://uta32-
kk.lib.helsinki.fi/bitstream/handle/10024/78357/gradu02084.pdf?sequence=1](http://uta32-
kk.lib.helsinki.fi/bitstream/handle/10024/78357/gradu02084.pdf?sequence=1)

MIKKONEN, INKA 2010: *"Olen sitä mieltä, että..." Lukiolaisten yleisönosastotekstien rakenne ja argumentointi*. Tohtorinväitöskirja. Jyväskylän yliopiston humanistinen tiedekunta. <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/23021/9789513938260.pdf?sequence=1>

MIKONE, EVE 2002: *Deskriptiiviset sanat. Määritelmät, muoto ja merkitys*. Tohtorinväitöskirja. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.

OIKOTIE 2016: <http://asunnot.oikotie.fi/faq> (16.5.2016)

PYLVÄS, EVELIINA 2012: *Aina ei neliöt ratkaise. Riittäisikö yhdeksän sinulle? Kiinteistönvälitysyriyten viestintä Facebookissa*. Pro gradu -tutkielma. Vaasan yliopiston viestintätieteiden laitos.

SHORE, SUSANNA 2012: Kieli, kielenkäyttö ja kielenkäytön lajit systeemis-funktionaalisessa teoriassa. – Heikkinen, Vesa – Voutilainen, Eero – Lauerma, Petri – Tiililä, Ulla – Lounela, Mikko (toim.) *Genreanalyysi – tekstintutkimuksen käsikirja* s. 131–157. Kotimaisten kielten keskuksen julkaisuja 169. Helsinki: Gaudeamus Oy.

SHORE, SUSANNA 2012: Systeemis-funktionaalinen teoria tekstien tutkimisessa. – Heikkinen, Vesa – Voutilainen, Eero – Lauerma, Petri – Tiililä, Ulla – Lounela, Mikko (toim.) *Genreanalyysi – tekstintutkimuksen käsikirja* s. 158–185. Kotimaisten kielten keskuksen julkaisuja 169. Helsinki: Gaudeamus Oy.

STILLAR, GLENN F. 1998: *Analyzing Everyday Texts. Discourse, Rhetoric and Social Perspectives*. SAGE Publications.

SUOMINEN, SARA 2013: *Niistäpä niistä, sävyartikkeleista*. - Kielikello 3/2013. <http://www.kielikello.fi/index.php?mid=2&pid=11&aid=2636>

TILASTOKESKUS 2012: Yhteisöpalvelujen käyttö.

http://www.stat.fi/til/sutivi/2012/sutivi_2012_2012-11-07_kat_004_fi.html (16.5.2016)

VARIS, MARKKU 1998: *Sumea kieli. Kiertoilmauksen muoto ja intentio nykysuomessa*. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.

VISAPÄÄ, LAURA 2008: *Infinitiivi ja sen infiniittisyys. Tutkimus suomen kielen itsenäisistä A-infinitiivikonstruktioista*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 1181. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

VISK = HAKULINEN, AULI – VILKUNA, MARIA – KORHONEN, RIITTA – KOIVISTO, VESA – HEINONEN, TARJA RIITTA – ALHO, IRJA 2004: *Iso suomen kielioppi*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Verkkoersio, viitattu 16.5.2016. Saatavissa: <http://scripta.kotus.fi/visk> URN:ISBN:978-952-5446-35-7

YLI-VAKKURI, VALMA 1986: *Suomen kieliopillisten muotojen toissijainen käyttö*. Turku: Turun yliopiston offsetpaino.